

O

L

S

ÅRSBOK
2022

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.

Centralförbundsordförande Mats Nylund, 050 512 2191
Kansli Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
09 586 0460, fornamn.efternamn@slc.fi
www.slc.fi, www.facebook.com/SLC.fi,
twitter.com/SLC_lantbruk,
instagram.com/bondenbehovs
Verksamhetsledare Jonas Laxåback, 040 940 2734

Österbottens svenska producentförbund ÖSP

Förbundsordförande Tomas Långgård, 050 555 3646
Kansli Handelsplanaden 16 B, 65100 Vasa
06 318 9200, fornamn.efternamn@slc.fi
www.osp.fi, www.facebook.com/OSP.fi
Verksamhetsledare Susanne West, 050 590 1940
Ombudsman Fredrik Grannas, 050 358 0198
Trädgårdsombudsman Johanna Smith, 041 465 1094

SLC Nyland

Förbundsordförande Thomas Antas, 050 307 9919
Kansli Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors
09 601 588, fornamn.efternamn@slc.fi
www.facebook.com/NSP.lantbruk
Verksamhetsledare Maria Munck-Pihlgren, 040 503 7188

SLC Åboland

Förbundsordförande Thomas Lindroth, 050 337 2243
Kansli Engelsbyvägen 8, 25700 Kimito
02 423 720, fornamn.efternamn@slc.fi
www.facebook.com/pages/ÅSP-Åbolands-svenska-
lantbruksproducentförbund/14387381797490837
Verksamhetsledare Helena Fabritius, 040 511 0886

Ålands producentförbund ÅPF

Förbundsordförande Birgitta Eriksson-Paulson, 0457 523 8975
Kansli Ålands landsbygdcentrum
Jomalagårdsvägen 16-1, 22150 Jomala
fornamn.efternamn@landsbygd.ax
www.landsbygd.ax/producentforbundet/
www.facebook.com/AlandsProducentforbundRf
Vd Sue Holmström, 0457 343 2770

ÅRSBOK 2022

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.
Österbottens svenska producentförbund r.f.
SLC Nyland r.f.
Åbolands svenska lantbruksproducentförbund rf
Ålands producentförbund rf

Redaktör: Mia Wikström
Layout: Margita Törnroth

INNEHÅLL

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f

Årsberättelse 2022	5
Ordförandes tillbakablick över 2022	6
I. Lantbrukets situation 2022	8
Allmän ekonomisk översikt	8
Jordbruket i Finland	9
Skogsbruket och virkesmarknaden i Finland	13
II. Centralförbundets verksamhet 2022	16
Organisation och medlemmar	17
SLC:s förbundsfullmäktige	18
Centralstyrelsens verksamhet	21
Förbundskongress	23
Utskottens verksamhet	30
SLC:s produktansvars- och olycksfallsförsäkring.....	32
Anställda vid SLC och Landsbygdens Folk.....	44
Jordbrukspolitiska frågor.....	46
Miljö- och markpolitiska frågor	53
Socialpolitiska frågor	55
Skogspolitiska frågor.....	56
Internationell verksamhet.....	58
Ungdomsverksamhet.....	65
Kommunikations- och informationsverksamheten	67
Kampanjer, evenemang och projekt.....	68
Utlåtanden	76
Landsbygdens Folk	78

Österbottens svenska producentförbund r.f.

Verksamhetsberättelse 2022 81

SLC Nyland r.f.

Årsberättelse 2022 127

Åbolands svenska lantbruksproducentförbund rf

Verksamhetsberättelse 2022 167

Ålands producentförbund rf

Årsöversikt 2022 177

ÅRSBERÄTTELSE 2022

Svenska
lantbruksproducenternas
centralförbund SLC r.f.

Redogörelse för 77:e verksamhetsåret 2022
Publikation nr 77

ORDFÖRANDES TILLBAKABLICK ÖVER 2022:

Vi ska ta lärdom av året som gått

Det gångna året kommer nog ingen att glömma. Året inleddes med begränsningar på grund av Corona-epidemin. Vi hade haft mycket kraftig prisstegring på energi, gödsel och spannmål men priserna på husdjursprodukter hade stigit mycket långsamt. Den 24 februari startade Ryssland ett brutalt anfällskrig mot grannlandet Ukraina som pågår för fullt ännu när vi går in i år 2023. Ryssland begår fruktansvärda övergrepp och krigsbrott i Ukraina. Dessutom försöker de använda sin tidigare omfattande energiexport som ett vapen mot de demokratiska västländerna. Detta har på kort sikt ytterligare förvärrat prisinflationen i EU men på sikt leder det till att vi kommer att frigöra oss från den ryska fossila energin.

I oktober var inflationen i Finland 8,3 procent. Priset på mat hade stigit ännu mera eller 15,7 procent. Producentpriserna har också stigit under året, men inte i samma omfattning som de ökande energi-, gödsel-, foder- och övriga kostnaderna. Detaljhandeln har redovisat rekordvinster för varje kvartal och gödseljätten Yara gör osannolikt höga vinster. Många elproducerande bolag gör också goda resultat. Det är fullständigt uppenbart att vår konkurrenslagstiftning har

allvarliga brister när ett par led i livsmedelskedjan – detaljhandeln och vissa nödenhetsleverantörer – gör rekordresultat samtidigt som bönderna dras med den värsta lönsamhetskrisen på år och dagar.

Åtminstone i samhällsdiskussionen har skevheten i livsmedelskedjan lyfts tydligare än tidigare. Allt fler politiska beslutsfattare har fått upp ögonen för hur viktig en egen livsmedelsförsörjning är för landet, och intresset för hur vår energi ska produceras i framtiden växer. Detta bådär gott för jord- och skogsbruket som producerar förnyelsebara produkter, men om inte lönsamheten stiger inom den närmsta tiden så kommer vi att mista viktig produktionspotential innan pendeln har hunnit svänga. Mycket få av de gårdar som avslutat produktionen börjar på nytt. Finlands självförsörjning har helt enkelt inte råd med en kraftig nedgång i produktionen för den får vi inte tillbaka.

För oss bönder, växthusodlare och skogsägare gäller det att rikta blicken framåt. Vi har ett riksdagsval i antågande i april 2023 och vi kommer att få en ny regering. SLC har satt upp våra egna målsättningar för nästa regeringsprogram som är Finlands viktigaste styrdokument för de

kommande fyra åren. Det finns mycket för lagstiftarna i nästa riksdag och regering att ta sig an och till de viktigaste hör en uppdatering av såväl konkurrens- som livsmedelsmarknadslagen. Energiproduktionen måste tryggas och försörjningsberedskapen stärkas. Detta samtidigt som det finns ett stort behov av att balansera statsbudgeten. Det gäller att ta sikte på marknaden, inte bara den finländska utan även exportmarknaden. Politikens fokus måste flytta från att begränsa, förbjuda och konservera till att utnyttja ny teknik som bygger på förnyelsebara råvaror från jord- och skogsbruket och som skapar riktig hållbarhet.

Ett stort och hjärtevarmt tack till producentorganisationernas personal, förtroendevalda, medlemmar och samarbetspartner! Vi ska inte glömma året 2022 med pandemi, lönsamhetskris och anfallskrig i Europa utan vi ska ta lärdom av det. Vårt fosterland ska aldrig ge upp den egna livsmedelsproduktionen och vi ska verkligen inte låta EU-kommissionen ta makten över våra skogar och deras skötsel.

*Mats Nylund,
centralförbundsordförande*

I. LANTBRUKETS SITUATION 2022

Allmän ekonomisk översikt

Den ekonomiska tillväxten tog fart globalt i början av 2022 när coronabegränsningarna avvecklades och pandemin hamnade mer i skymundan. Också den finländska ekonomin växte kraftigt under hela början av året. Rysslands anfall mot Ukraina fick dock tillväxten att stagnera. Enligt Finlands Banks prognos växte ekonomin i Finland med 1,9 % under 2022 för att 2023 glida in

i en mild recession, där BNP krymper med 0,5 %. Recessionen är en följd av energikrisen, som Rysslands anfallskrig fördjupat ytterligare, och av de snabbt stigande levnadskostnaderna.

Inflationen steg kraftigt under 2022. Kriget har försvårat tillgången till energi, vilket har drivit upp el- och bränslepriserna avsevärt. På grund av den dyra elektriciteten kommer priserna att ligga kvar på en hög nivå särskilt under de kommande vintermånaderna 2023.

Ukraina och Ryssland är viktiga aktörer i den internationella spannmålshandeln. Tillsammans står Ryssland och Ukraina för 29 % av världshandeln med vete, 19 % av världshandeln med majs och 80 procent av världshandeln med solrosolja. Från Ukraina importeras till exempel 57 % av den totala majs, 42 % av rapsen och 30 % av vete till EU. Finland har ingen direkt import av spannmål från Ukraina, men höjda världsmarknadspriser slog mot Finlands redan hårt pressade producenter.

Den höga inflationen minskar konsumenternas köpkraft och urholkar konsumenternas och företagens förtroende för ekonomin. Den stora ekonomiska osäkerheten i förening med svagare konjunktursikter och ökade finansieringskostnader har gjort företagen mer återhållsamma i sina investeringsbeslut.

Den heta arbetsmarknaden är på väg att svalna. Det goda sysselsättningsläget och besparingarna från coronatiden har tills vidare underlättat hushållens situation. Företagen i framför allt servicebranscherna har anställt mycket ny arbetskraft. Inom många branscher lider företagen brist på yrkeskunig arbetskraft och vill därför hålla fast vid sina arbetstagare. Sysselsättningsgraden sjunker i likhet med BNP tillfälligt under 2023, men förväntas därefter åter stiga.

Jordbruket i Finland

Husdjurssektorn 2022

I fjol producerades totalt 403 miljoner kilo kött, vilket är två procent mindre än året innan enligt Naturresursinstitutet Luke. Produktionen av nöt- och svinkött minskade, medan produktionen av fjäderfäkött var nästan oförändrad.

Nötköttsproduktionen minskade med två procent till drygt 84 miljoner kilo. I slakterier slaktades 256 500 nötkreatur (- 1 %). Produktionen av svinkött uppgick till drygt 170 miljoner kilo, en minskning med tre procent jämfört med föregående år. Det slaktades 1,86 miljoner svin (- 4 %).

Produktionen av fjäderfäkött var nästan oförändrad jämfört med 2021 och uppgick

till cirka 147 miljoner kilo. Slaktantalet av broilrar var något högre än föregående år, men den genomsnittliga slaktkroppsvikten var lägre. Produktionen av kalkonkött ökade med tre procent.

Produktionen av lammkött minskade något till 1,3 miljoner kilo.

Mjölproduktionen minskade till 2 193 miljoner liter år 2022 (-2%). Mejerierna tog emot mjölk 2 151 miljoner liter. I december 2022 fanns det 4 572 mjölkproducenter i Finland, cirka 400 producenter färre än året innan.

Växtodlingssektorn 2022

Enligt Naturresursinstitutet Lukes uppgifter var spannmålsskörden 2022 normal efter fjolårets missväxtår – totalskörden av spannmål ökade med en miljon ton jämfört med 2021. Den sammanlagda skördemängden för korn, havre, vete och råg, på 3,6 miljoner ton är genomsnittlig för tioårsperioden. Mängden är 38 procent större än spannmålsskörden för missväxtåret 2021. Kornskörden uppgick till nästan 1,5 miljarder kilo (40 %) och havreskörden till cirka 1,2 miljarder kilo. Det skördades 850 miljoner kilo vete och 65 miljoner kilo råg. På gårdarna och inom spannmålsindustrin sjönk spannmålslagren under sommaren före skörden till en lägre nivå än vanligt.

Åkerarealen i Finland omfattar 2,2 miljoner hektar, det vill säga cirka sju procent av Finlands markareal.

När konsumtionen av spannmål i Finland i stort sett är kring 2,8 miljarder kilo, är den totala spannmålsskörden kalkylmässigt tillräcklig. Varje år har främst havre för sammanlagt 300–400 miljoner

kilo exporterats, antagligen kommer också samma att ske beträffande 2022 års havreskörd. Däremot är rågskörden knapp i förhållande till vår årliga konsumtion och täcker runt 70 procent av den. Kvaliteten på spannmålsskörden är god, vilket Livsmedelsverkets uppföljning av spannmålskvalitet har fastställt från de spannmålsprover som odlare lämnat.

De låga lagernivåerna i Finland i kombination med effekterna av det vettlösa kriget i Ukraina som startade när Rysslands invaderade Ukraina den 24 februari skapade oro på spannmålsmarknaden med kraftigt stigande spannmålspriser som följd. Priset på naturgasen, som är den viktigaste produktionsinsatsen inom kväveframställning, sköt också gödselpriserna i höjden. Spannmålspriserna nådde sin höjdpunkt i juni, då till exempel vete i Finland noterades till 430 euro per ton varefter priserna började sakta sjunka, en trend som höll i sig till årets slut då priset låg kring 280 euro per ton.

De internationella gödselpriserna började också sjunka under sommaren när priset på naturgas normaliserades, men gödselpriserna i Finland sjönk inte före årsskiftet 2022/23 då NPK gödseln låg på en toppnivå på cirka 1000 euro per ton. Toppriset för oljeväxter inföll cirka en månad tidigare i slutet av april, cirka 900 euro per ton, för att i slutet av året ligga en aning under 600 euro per ton.

Korn har varit det sädeslag som odlas mest i Finland redan i 40 år. År 1977 passerade korn nämligen havre som huvudsädeslag i fråga om odling i Finland. En stor del av den kornskörd på omkring 1,4

miljoner ton som skördades hösten 2022 utgör den mest betydande fodersåden för husdjuren på gårdarna.

Havreskörden var omkring 1,2 miljarder kilo, vilket är en sjättedel större än den genomsnittliga skörden under de senaste tio åren. Havre är på väg att bli det sädeslag som vid sidan av korn odlas mest i Finland. På senare år har exporten av havre från Finland stabiliserats till omkring 300–400 miljoner kilo och samtidigt har den inhemska livsmedelsproduktionen med havre ökat.

Veteskörden uppgick till cirka 840 miljoner kilo. Den är genomsnittlig under en granskningsperiod som omfattar de senaste tio åren.

Rågskörden uppgick till cirka 64 miljoner kilo. Det innevarande året är det tredje året i följd, då rågskörden inte täcker den spannmålsmängd som behövs för framställning av inhemskt rågröd. Den inhemska konsumtionen för spannmålsåret 2022/23 beräknas uppgå till 90 miljoner kg. De ingående lagren inför skördeåret 2022 av råg var ändå traditionellt sett höga, kring 80 % av den årliga konsumtionen, så någon egentlig brist kan man ändå inte tala om. Rågskörden står endast för ett par procent av vår spannmålsskörd.

Potatisskörden på cirka 560 miljoner kg var ungefär den samma som året förut. Arealen var på ungefär samma nivå som året förut, 20 000 hektar. Medelskörden per hektar var cirka 500 kg per hektar högre, totalt 28 100 kg.

I Finland har ärtodlingen ökat kraftigt. Dess odlingsareal har tredubblats på fyra år. Odlingsarealen för ärt överskred

odlingsarealen för sockerbeta 2019, för potatis 2020 och för rybs 2022. Ärtskörden var rekordstor, cirka 92 miljoner kilo. Största delen av skörden utgörs av foderärt, som används för att utfodra djur antingen direkt eller som industriellt foder. I utfodringen av djur ersätter ärten soja eller andra foder med rikligt med protein som tidigare använts.

Odlingsarealen för oljevaxter rybs och raps ökade med 7 000 hektar jämfört med året förut och uppgick till 41 000 hektar. Vårrybsen dominerar arealmässigt och stod för cirka 70 % av arealen. Totalskörden ökade med + 37 %. Medelskördarna stampar fortsättningsvis på stället på cirka 1,4 ton per hektar. Höstoljevaxternas areal är fortsättningsvis blygsam på grund av problem med övervintringen. 2022 odlades endast cirka 2 000 hektar höstoljevaxter.

Sockerbetsarealen sjönk med 2 000 hektar och ligger nu på 9 000 hektar. Hektarskörden var klart över 10 års medeltalet och låg på 43 100 kg/ha. Totalskörden minskade med -6 %.

Vallskörden är viktig som foder för djuren på gårdarna i Finland. Vallfoder odlades på nästan en tredjedel, det vill säga på cirka 600 000 hektar, av åkrarna. Det viktigaste vallfodret är ensilage, vars skördemängd totalt uppgick till cirka åtta miljarder kilo. Av statistikens grödor är det svårast att uppskatta vallskördens exakta mängd. Vanligen säljs den inte. Produktionsmängden av vallfoder bestäms därför vanligen av gårdens eget behov, alltså en uppskattning av hur mycket djuren på gården behöver av fodret innan den följande skörden.

Ärtodlingen var rekordstor, cirka 92 miljoner kilo, år 2022.

Foto: Mia Wikström

Trädgårdssektorn 2022

Enligt Naturresursinstitutets (Luke) trädgårdsstatistik för 2022 uppgick antalet trädgårdsföretag till 3 050. Arealen för frilandsproduktion uppgick till 18 716 hektar och växthusarealen till 362 hektar. Av växthusarealen var prydnadsväxternas andel 113 hektar. Av trädgårdsföretagen hade 2 511 frilandsodling och 784 växthusodling.

Av växthusgrönsaker producerades en mindre mängd än året innan, 89 miljoner kilo. 2022 minskade tomatproduktionen med 4 miljoner kilo till 34 miljoner. Skörden av specialtomater var 7 miljoner kilo, vilket är en minskning med 0,4 miljoner kilo jämfört med 2021. Produktionen av växthusgurka minskade också med 4 miljoner kilo till 50 miljoner. Grönsaksproduktionen på friland gav en skörd på 189 miljoner kilo, varav morot 76 miljoner kilo.

Äppelskörden uppgick 2022 till 7 miljoner kilo. Skörden av trädgårdsbär var 20 miljoner kilo, varav jordgubbe 16 miljoner kilo.

Antalet företag med ekologisk odling uppgick till 567. Av företagen hade 545 frilandsodling och 22 växthusodling. Grönsaksproduktionen på friland gav en skörd på 5,2 miljoner kilo och grönsaksproduktionen i växthus 1,2 miljoner kilo. Äppelskörden uppgick till 78 000 kilo och skörden av trädgårdsbär var 669 000 kilo.

Ekosektorn 2022

Den ekologiskt odlade arealen ökade med 4 %, trots att antalet ekologiska gårdar minskade, och förra året var 15 % av Finlands åkermark ekologiskt odlad. Antalet ekologiska gårdar minskade då 152 nya gårdar anslöt sig till ekoproduktion men 194 gårdar lämnade ekoproduktionen. Det totala antalet ekologiska gårdar var 4 857, vilket var 11 % av alla jordbruksföretag (Pro Luomu/Livsmedelsverket).

Det totala antalet ekologiska gårdar minskade med 1% jämfört med föregående år. Detta berodde troligen på osäkerhet kring villkoren för den nya säsongen av EU:s gemensamma jordbrukspolitik (CAP). Dessutom kan de nya reglerna i den nya ekologiska förordningen som trädde i kraft den 1 januari 2022 och det osäkra marknadsläget ha påverkat saken bedömer Pro Luomu.

Den ekologiska spannmålsskörden ökade med 50 procent från året innan. Andelen ekologisk spannmål av hela spannmålsskörden i Finland är cirka 5 procent. Havre är klart den viktigaste spannmålen som produceras ekologiskt och den står för 60 procent av den totala ekologiska spannmålsskörden.

Den ekologiska havreskörden översteg överstiger i år 100 miljoner kilo, vilket innebär att den utgör nästan nio procent av den totala havreskörden. I år producerades nästan 10 miljoner kilo ekologisk råg. Dess andel av den totala rågskörden är 15 procent.

År 2022 odlades ekologiska grönsaker utomhus av sammanlagt 195 företag på 1 085 hektar. Odlingsarealen ökade med cirka 10 % jämfört med föregående år.

Arealmässigt är trädgårdsarten den viktigaste frilandgrönsaken (774 ha). Arealen med växthustomater och gurkor minskade med en hektar från förra året, till totalt 4 hektar (Pro Luomu/Naturresursinstitutet).

Det fanns 1 145 ekologiska gårdar med djur i Finland år 2022. Det fanns 135 gårdar som producerade ekologisk mjölk och 421 enheter för produktion av nötkött. Ekologiska svinfarmer var 10 och ekologiska broileruppfödningseenheter tre. 53 gårdar producerade ekologiska hönsägg (Pro Luomu/Livsmedelsverket).

4,4 miljoner kilo ekologiskt kött producerades i Finland år 2022 (exklusive fågelkött), det vill säga ca 4 % mindre än föregående år. Andelen ekologiskt kött var ca 1 % av all köttproduktion. Av allt ekologiskt kött var cirka 77 % nötkött. Ekologisk mjölkproduktion minskade med cirka 0,4 % från föregående år och andelen av hela mjölkproduktionen är 3,75 %. Produktionen av ekologisk mjölk var 81 miljoner liter och antalet ekologiska mjölkproducenter var 128.

Kriget i Ukraina som följdes åt av hög inflation och stigande livsmedelspriser bromsade ekologisk konsumtion och 2022 uppgick den ekologiska försäljningen i dagligvaruhandeln till 375 miljoner euro enligt Pro Luomu. År 2022 minskade försäljningen av ekologiskt med 8 procent jämfört med föregående år. Den ekologiska försäljningen ligger dock fortfarande på en högre nivå än före 2019, då restriktionerna från coronapandemin ökade ekologisk konsumtion exceptionellt mycket. Den ekologiska andelen av dagligvarumarknaden var 2,2 %.

Skogsbruket och virkesmarknaden i Finland 2022

Skogsindustrin påverkades av Rysslands anfallskrig mot Ukraina

Rysslands anfallskrig mot Ukraina i februari 2022 påverkade både den globala marknaden och den inhemska virkesförsörjningen. Till följd av EU:s sanktioner har utrikeshandeln med Ryssland gradvis upphört. Detta har bidragit till en kraftig ökning av inflationen i många länder och till export- och importproblem för företagen. Effekterna på skogsindustrin har också varit många. Enligt finansministeriets prognos kommer Finlands ekonomi fortfarande att växa med 2,0 % år 2022, men tillväxten väntas stagnera (-0,2 %) år 2023. En eventuell recession väntas dock vara tillfällig, även om tillväxten under de kommande åren väntas vara låg. Den sämre ekonomiska utvecklingen är en följd av stigande priser, vilket kommer att försvaga konsumenternas köpkraft och minska konsumtionen. Situationen är likartad för den globala ekonomin. I Europa påverkas de flesta länder mer än Finland av de stigande energipriserna, även om Europa som helhet fortfarande håller fast vid tillväxten. Även i USA avtar tillväxten, men produktionen sjunker inte. Kinas ekonomiska tillväxt hålls tillbaka av en svagare inhemsk efterfrågan och problem inom fastighetssektorn.

För skogsindustrin i Finland har konsekvenserna varit många. På det hela taget har skogsindustrin lyckats uppnå rekordresultat i en osäker situation. Detta trots att en av de största aktörerna, UPM, hade arbetsnedläggelse under större delen

av början av året. Världsmarknadspriserna fortsatte att stiga för alla skogskemiska produkter fram till slutet av året, även om de huvudsakligen började sjunka mot slutet av året. Produktionsvolymerna stärktes efter arbetskonflikten i början av året, men låg totalt sett fortfarande under föregående års nivå. Virkespriserna vände nedåt och återgick till sin genomsnittliga nivå mot slutet av året. Produktionsvolymerna låg nära föregående års nivå, även om utsikterna försvagades mot slutet av året.

Finlands varuexport var bättre än väntat, trots att handeln med Ryssland upphörde. Tillväxten i varuexporten var 2,9 % år 2022. Den ryska exporten är av liten betydelse och ersattes av export från andra länder. Imports substitutionen har dock varit svår då särskilt energipriserna började stiga betydligt. Energiprisökningen drog med sig andra prisnivåer. Importvolymen ökade också kraftigt efter ränteåret och ökade med 8,1 % år 2022.

Den globala ekonomin förväntas växa med 2,9 % år 2022 och ligga kvar på 1,9 % år 2023. De globala ekonomiska utsikterna är dystra eftersom Rysslands aggressionskrig och Europas energikris fortsätter. Inflationen kommer också att fortsätta att stiga snabbt, om än i något långsammare takt i USA och Europa. Konsumenternas förtroende är mycket svagt trots god sysselsättning i många länder. USA:s BNP väntas minska till 0,8 % 2023. Utsikterna för Kina försvagas av inhemsk efterfrågan och problem inom fastighetssektorn. Den ekonomiska tillväxten väntas nå 3,5 % 2023.

Utsikterna för den europeiska ekonomin är svåra på grund av energikrisen och det svaga konsumentförtroendet. En teknisk recession är möjlig. Tillväxten förväntas bli endast 0,2 procent 2023.

Marknadsläget för den finska skogsindustrin har varit mycket starkt, även om den inte är immun mot den sviktande världsekonomin. Det goda marknadsläget återspeglades särskilt i skogsindustri-företagens rekordresultat för 2022. Inom den kemiska skogsindustrin drevs resultatet av höga priser på papper, kartong och massa. Å andra sidan tyngdes massa- och pappersproduktionen av UPM:s arbetsnedläggelse i början av året. Införandet av nya investeringar kommer att ha en särskild inverkan på produktionssiffrorna för 2023. Den nya bioproduktfabriken i Kemi tas i bruk i slutet av året.

Inom den mekaniska skogsindustrin började efterfrågan försvagas mot slutet av 2022 och prisnivåerna återgick till ungefär det långsiktiga genomsnittet. Nya investeringar har dock gjorts och till exempel MG-sågverket i Rauma har startat.

Enligt LUKE förväntas produktionsvolymerna inom den finska kemiska skogsindustrin öka i huvudsak, men priserna förväntas sjunka 2023. Produktionsvolymerna inom den kemiska skogsindustrin förväntas öka betydligt 2023; 14 % för massa, 19 % för papper och 2 % för kartong. Priserna började däremot sjunka i slutet av 2022 och de genomsnittliga priserna förväntas sjunka med cirka 7 % under 2023.

Enligt LUKE förväntas produktionsvolymerna inom den finska mekaniska

skogsindustrin vara nästan oförändrade jämfört med 2022, men genomsnittspriserna kommer att sjunka med 23 % för sågade trävaror och 5 % för plywood. Exporten av timmer och plywood förväntas öka måttligt 2023. Enligt LUKE kommer exporten av timmer att öka med 4 % och exporten av plywood med 1 % under 2021 jämfört med föregående år. Utsikterna för byggandet är ganska svaga, men tillväxten kommer att upprätthållas av att den ryska importen till Europa upphör och att det finns svårigheter att exportera till tredjeländer. Återuppbyggnaden av Ukraina kan också vara en möjlighet för träbyggandet, även om det inte finns något slut på kriget i sikte.

Virkesaffärer och avverkningar på samma nivå som i fjol

Virkeshandeln var svag i början av året, men började ta fart mot slutet av året. Till följd av att virkesköpen tog fart mot slutet av året ökade inköpsvolymerna till nästan samma nivå som året innan. Volymen virke som såldes av privata skogar var 35,1 miljoner kubikmeter, baserat på statistik från medlemsstatistik hos Skogsindustrin rf, vilket är en minskning med 4 % jämfört med föregående år.

Avverkningsvolymerna låg också de nära föregående års nivå. För 2022 var den totala avverkningsvolymen från privata skogar cirka 47 miljoner kubikmeter i slutet av november. Marknadsavverkningen för 2022 uppgick i slutet av november till cirka 58 miljoner kubikmeter. Minskningen av avverkningen berodde på stridsåtgärder, men å andra sidan gynnades den av god efterfrågan, bra avverkningsväder

och upphörandet av timmerimporten från Ryssland. Marknadsavverkningarna var cirka 3 % lägre jämfört med slutet av november förra året. LUKE förväntar sig att marknadsavverkningarna kommer att öka 2023 (7 %).

I slutet av november hade antalet leveransavverkningar minskat med hela 30 % jämfört med samma period 2021 och stod för endast 10 % av den privata skogsavverkningen. Avverkningen i de finska bolagens och Forststyrelsens skogar uppgick i slutet av november till cirka 10 miljoner kubikmeter och hade ökat med 4 % jämfört med året innan. Andelen massaved var större än andelen timmerstockar i marknadsavverkningen 2022. De 6 miljoner kubikmeter som skördades för energived i slutet av november är något högre än föregående år. Användningen av energiskog förväntas öka till följd av energikrisen, men effekten är koncentrerad till storleksklassen massaved.

Lagernivåerna för industrins stålager varierade under året beroende på tidpunkten för skörd och inköp. I slutet av november hade de nått samma nivå som i början av året. Stålagren var som lägst under våren, men ökade något mot slutet av året när inköpen ökade. Stålagren ligger på en ganska normal nivå, även om de är något lägre än under tidigare år.

Importen av träråvara kollapsade

Importen av virke kollapsade på grund av att den ryska importen upphörde. Enligt statistik från utrikeshandeln hade importen av trävaror i slutet av oktober minskat

Foto: Mia Wikström

Virkeshandeln var svag i början av året, men började ta fart mot slutet av året.

med 60 % jämfört med året innan. År 2022 hade endast 4,4 miljoner kubikmeter timmer importerats i slutet av oktober, jämfört med en kumulativ 12-månadersnivå på 6,4 miljoner kubikmeter. Barrvirke stod för cirka 1,0 miljoner kubikmeter av importen och lövvirke för cirka 1,4 miljoner kubikmeter. Omkring 1,3 miljoner kubikmeter timmer importerades. Stock stod för 75 % och massa för 61 %. Andelen flis minskade med 63 %. Importpriserna steg kraftigt. Det genomsnittliga importpriset för björkmassaved var 64 euro/kubikmeter, medan det genomsnittliga anskaffningspriset i Finland var lägre, cirka 37 euro/kubikmeter.

Exporten av rundvirke från Finland ökade kraftigt med 41 % från fjolåret till cirka 1,9 miljoner kubikmeter i slutet av oktober.

II. CENTRALFÖRBUNDETS VERKSAMHET 2022

Organisation och medlemmar

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.'s verksamhetsområde omfattar de svenska och tvåspråkiga kommunerna i Österbotten, Nyland och Åboland samt landskapet Åland.

Medlemmar av centralförbundet är de fyra producentförbunden Österbottens svenska producentförbund r.f. (ÖSP), SLC Nyland r.f., Åbolands svenska lantbruksproducentförbund rf (SLC Åboland) och Ålands producentförbund rf (ÅPF). Inom de flesta landskapsförbund

är personmedlemmarna organiserade i lokalavdelningar.

Medlemmar i centralförbundet SLC är även de fem skogsvårdsföreningarna Skogsvårdsföreningen Österbotten rf, Södra skogsreviret rf, Väståbolands skogsvårdsförening rf, Jeppo Skogsvårdsförening r.f. och Ålands skogsvårdsförening rf.

Stödande medlemmar i SLC är Mejeriandelslaget Maitosuomi och Finlands Pälldjursuppfödarens Förbund.

SLC:s medlemsantal och arealförhållanden 31.12.2022

Förbund	Aktiva gårdar	Aktiva trädgårdar	Växthus, m ²	Stödande	Åker, ha	Skog, ha	Medlemmar totalt
ÖSP	2 320	112	909 624	311	81 434	89 049	5 455
SLC Nyland	1 239	17	39 622	296	58 482	73 013	2 796
SLC Åboland	319	-	4 580	74	13 760	21 560	573
ÅPF	337	=	19 843	90	8 704	12 155	748
Producentförbunden totalt	4 215	129	973 669	771	162 380	195 777	9 572
Svf Österbotten						334 177	10 213
Södra skogsreviret						165 204	4 587
Väståbolands svf						20 554	636
Jeppo svf						15 000	232
Ålands svf						46 000	2 008
Skogsvårdsföreningarna totalt						580 935	17 676
SLC totalt							27 248

Under verksamhetsåret uppgick organisationens medlemsantal den 31 december 2022 i producentförbunden till 4 215 aktiva gårdar samt 129 trädgårdar. Antalet medlemmar i producentförbunden var 9 572 samt antalet skogsägarmedlemmar var 17 676. Det totala antalet personmedlemmar för SLC uppgick därmed till 27 248 medlemmar i både producentförbunden och skogsvårdsföreningarna.

Den sammanlagda åkerarealen uppgick till 162 380 hektar åker och skogsarealen till 195 777 hektar skog i producentförbunden. I skogsvårdsföreningarna uppgick skogsarealen till 580 935 hektar.

Utöver personmedlemmarna räknar centralförbundet genom sina landskapsför-

bund flera ekonomiska organisationer som medlemmar. Producentförbunden hade 50 lokalavdelningar vid slutet av året.

SLC:s förbundsfullmäktige 2022

Centralförbundets högsta beslutande organ är förbundsfullmäktige, som under årets sammanträtt till vår- och höstmöte. Kristian Westerholm från Ingå har fungerat som förbundsfullmäktigeordförande.

Första vice ordförande för SLC:s fullmäktige var Niclas Sjöskog från Pedersöre och andra vice ordförande var Nicklas Mörn från Saltvik, Åland.

Förbundsfullmäktige leddes under året av ordförande Kristian Westerholm.

Landskapsförbundens representanter i förbundsfullmäktige 2022

Ordinarie medlem:

Suppleant:

ÖSP:

Robert Lillhonga, Karleby

Jessica Flöjt, Kronoby

Helena Broända, Kronoby

Johanna Andtbacka, Kronoby

Niclas Sjöskog, Pedersöre (I vf.)

Ronny Snellman, Larsmo

Ola Sandberg, Pedersöre

Jim Finell, Pedersöre

Henrik Holm, Nykarleby

Stefan Södergård, Vörå

Mikael Österberg, Vörå

Jonas Holm, Vörå

Johanna Nyman, Korsholm

Christoffer Ingo, Korsholm

Christer Finne, Korsholm

David Köping, Vasa

Johan Holmback, Malax

Roger Backholm, Korsnäs

Josefin Norrback, Närpes

Cindi Groop, Närpes

Kjell Utfolk, Kristinestad

Fredrik Andtfolk, Kristinestad

Mikael Hoxell, Kristinestad

Mathias Holm, Kristinestad

SLC Nyland:

Johan Holmström, Raseborg

Sune Baarman, Raseborg

Kristian Westerholm, Ingå (ordf.)

Kim Forsman, Ingå

Nina Långstedt, Ingå

Håkan Nyström, Vichtis

Tom Pehkonen, Vanda

Jaakko Mäkelä, Vanda

Anders Ingman, Sibbo

Stefan Selén, Sibbo

Anders Rosengren, Borgå

Robert Haglund, Borgå

Jesse Mårtenson, Mörskom

Kristoffer Nilsson, Liljendal

SLC Åboland:

Henrik Hagman, Kimitoön

Gustaf Ekholm, Kimitoön

Bert-Ove Johansson, Pargas

Markus Karlsson, Pargas

Kristoffer Lindqvist, Pargas

Thomas Johansson, Pargas

ÅPF:

Nicklas Mörn, Saltvik (II vf.)

Conny Sahlin, Geta

Jon Eriksson, Hammarland

Leif Hagberg, Saltvik

Lars-Johan Mattsson, Sund

Lisa Påvals, Vårdö

Skogsvårdsföreningen Österbotten:

Kenneth Påhls, Vörå

Robert Flén, Nykarleby

Christel Holmlund-Norrén, Korsholm

Göran Gjåls, Närpes

Skogsvårdsföreningen Södra Skogsreviret

Otto von Frenckell, Ingå

Peter Simberg, Raseborg

Västabolands skogsvårdsförening

Johan Hermansson Pargas

Magdalena Ek, Pargas

Sakkunniga, Ålands skogsvårdsförening

Jan Salmén, Saltvik

Johan Mörn, Saltvid

Representanter för de stödande medlemsföretagen Osuuskunta Maitosuomi och Finlands Pälldjursuppfödarens Förbund kallas även till fullmäktiges möten.

Fullmäktiges vårmöte

Fullmäktiges vårmöte hölls den 21 april som ett fysiskt möte på Hotel Scandic i Böle efter en lång tid med virtuella möten. I sitt öppningsanförande behandlade fullmäktigeordförande Westerholm det gångna året och Rysslands attack på Ukraina som redan haft stor inverkan på livsmedelsproduktionen i landet och regeringen har redan riktat försörjningsberedskapsåtgärder för att trygga den inhemska livsmedelsproduktionen. PTT:s direktör Markus Lahtinen höll ett intressant anförande om de nationella och internationella effekterna av Rysslands attack på Ukraina.

Fullmäktige godkände landskapsförbundens medlemsavgifter för 2023. Gällande budgetförslaget för 2023 kommer styrelsen att presentera ett verksamhetsbidrag ges till landskapsförbunden.

Fullmäktige godkände bokslutet och verksamhetsberättelsen för 2021. Även revisorn och verksamhetsgranskarna har föreslagit att bokslutet kan omfattas.

Fullmäktige gavs en omfattande rapport om SLC:s finansiella situation och den ekonomiska uppföljning som SLC nu använder.

Under den lantbrukspolitiska diskussionen behandlade fullmäktige regeringens förslag till försörjningsberedskapspaket och det aktuella gällande Finlands CAP-plan. Den rådande situationen på marknaden är bekymmersam men förhoppning finns att husdjurssektorn kan få igenom producentprishöjningar. Utvecklingen inom spannmålssektorn har varit positiv. För trädgårdsproduktionens och den en-

magade sektorn del så kommer regeringen att rikta stödinsatser direkt i och med att dessa sektorer direkt led av förhöjda energi och foderkostnader.

Stadgearbetsgrupp tillsattes

Till SLC:s vårmöte lämnade Ålands skogsvårdsförening in en motion som yrkar på att samtliga skogsvårdsföreningar bör ha representation i SLC:s beslutande organ. Fullmäktige ålade SLC:s styrelse att tillsätta en stadgearbetsgrupp för att svara på motionens yrkanden och samtidigt föreslå mindre tekniska stadgeändringar.

På fullmäktiges höstmöte gavs en mellanrapport om arbetet i stadgearbetsgruppen, som består av fullmäktigeordförande Kristian Westerholm, Mats Nylund, Tomas Långgård, Thomas Antas, Kenneth Påhls, Otto von Frenckell, och Jonas Laxåback. Avsikten är att stadgearbetsgruppen till fullmäktiges vårmöte 2023 presenterar ett förslag till reviderade stadgar.

Fullmäktiges höstmöte

Höstens fullmäktigemöte hölls den 9 december på Hotell Vaakuna i Dickursby. Fullmäktigeordförande Westerholm framhöll i sitt öppningstal utvecklingen på marknaden och behovet av att förbättra lönsamheten inom jordbruket. Jukka Tauriainen från LUKE höll ett anförande om jordbrukets lönsamhetsbokföring och gav en analys på hur det pågående året ser ut lönsamhetsmässigt och vilka faktorer som påverkar lönsamheten. Han efterlyste fler lönsamhetsgårdar från SLC:s verksamhetsområde.

Agronom Kristian Westerholm återvaldes enhälligt till fullmäktigeordförande. Till förste viceordförande återvaldes Niclas Sjöskog (ÖSP) och Nicklas Mörn (ÅPF) fortsätter som andra viceordförande.

Fullmäktige omvalde Mats Nylund till styrelseordförande (suppleant Jonny Kronqvist). Thomas Antas (suppleant Peter Österman) omvaldes till första viceordförande. Thomas Lindroth fortsätter som andra viceordförande (suppleant Andreas Johansson). Fullmäktige valde följande till styrelsen. Tomas Långgård (suppleant Tommy Ehre), Anders Lillandt (ny suppleant Joakim Strand), Ingrid Träskman (suppleant Bengt Nyman) och Birgitta Eriksson-Paulson (suppleant Johan Holmqvist).

Till revisor valdes CGR-revisor Mikael Söderlund och till verksamhetsgranskare Gösta Lundström och Bo Linde. Verksam-

hetsgranskarnas suppleanter är Thomas Alm, Ulla Eriksson och Cay Blomberg.

Fullmäktige godkände budgeten för 2023 och verksamhetsplanen. I budgeten för 2023 finns intaget det verksamhetsbidrag styrelsen ger landskapsförbunden för att trygga deras verksamhet.

Fullmäktige godkände den strategi som behandlades på SLC:s kongress. Strategin Vi skapar landet gäller fram till 2028 och följande steg i strategiarbetet är utformning av ett relaterat handlingsprogram.

Fullmäktige tog även del av dagsläget gällande det nationella stödpaketet för 2023. Mötet gav SLC:s styrelse en fullmakt att godkänna stödpaketet. Fullmäktige ansåg att det är viktigt att SLC:s specialfrågor kan beaktas i stödpaketet, speciellt då det gäller frågorna för den enmagade sektorn och transportersättningen för socker.

Centralstyrelsens verksamhet 2022

Centralstyrelsen består av centralförbundsordförande, första och andra vice ordförande samt fyra medlemmar jämte personliga suppleanter. Förbundsfullmäktigeordförande kallas som sakkunnig till styrelsens möten. Skogsutskottets ordförande Niclas Sjöskog har även deltagit i styrelsemötena som sakkunnig inom skogsfrågor. Även ordförande för SLC:s ungdomsutskott, Sören Stenroos, har bjudits in till mötena.

Styrelsen har under året hållit 13 protokollförda möten, varav ett styrelsemöte har hållits som ett styrelseseminarium. Detta styrelseseminarium hölls på Kökar. Styrelsen har under året aktivt följt med beredningen av den nationella CAP-strategin. CAP-planens innehåll har behandlats på nästan alla styrelsemöten. Styrelsen har speciellt diskuterat de frågor som berör husdjurssektorn, de gröna åtgärderna och allokeringen av anslagen till olika delar av

CAP-planen. Beredningen av de nationella stödfrågorna har även haft en betydande roll på styrelsemötena, speciellt i och med att CAP-planen godkändes under slutet av augusti. Det som kommissionen godkände skulle reflekteras i de nationella stödåtgärderna. Vilket betydde preciseringar i främst husdjurstöden. Det som styrelsen speciellt framhöll i beredningen av det nationella stödpaketet var behovet av att kompensera den enmagade sektorn för stödbortfall, trygga livsmedelsförsörjningen och ge möjligheter att unga i sammanslutning att erhålla samma stöd som unga i andra företagsformer.

Rysslands attack på Ukraina har även påverkat diskussionerna i styrelsen. Hur ska till exempel de förhöjda energi- och gödselkostnaderna kompenseras. Ska de ersättas via ett areal- eller husdjursstöd på samma sätt som regeringens första

SLC:s styrelse samlades till höstens första möte på SLC-kansliet. Branschens utmaningar med olika marknadsfrågor och skenande kostnader på bl.a. energi och gödsel dominerade den lantbrukspolitiska diskussionen.

försörjningsberedskapspaketet på knappa 330 miljoner euro eller via någon typ av kostnadskompensation. Gällande försörjningsberedskapspaketet ansåg styrelsen att rätta linjer gjorts av regeringen men för den enmagde sektorns del borde utbetalningen ha skett på det djurantal som funnits i svinregistret och inte på basen av den referensmängd svin och fjäderfä producenterna har. Styrelsen ifrågasatte även betydelsen av de 100 miljoner euro som reserverats för åtgärder för omställning av energianvändning och gödsel samt speciellt regeringens linjering att reservera 30 miljoner euro för våtmarker.

Styrelsen har på ett par möten diskuterat vilka målsättningar SLC ska ha inför kommande riksdagsval som hålls i april 2023 och behandlat SLC:s målsättningar

inför riksdagsvalet. SLC:s kongress och beredningen av de ärenden som skulle behandlas där har även sysselsatt styrelsen.

Styrelsen har även kvartalsvis behandlat förbundets ekonomi. Styrelsen har även diskuterat och godkänt en placeeringsstrategi som SLC:s finansråd följer upp. Styrelsen tog ekonomiska beslut att delta i MTK:s TUOTTO-projekt vars mål är att skapa producentorganisationer med möjlighet att sälja medlemmarnas produkter. Finansiering har även getts för ett nytt medlemsregister som sköts av landskapsförbunden. I och med att en av försörjningsberedskapsåtgärderna var ett fastighetsskattestöd som tyvärr inte kunde ges åt jordbrukare i aktiebolagsform beslöt SLC att gå vidare med ett rättelseyrkande av detta.

Centralstyrelsens sammansättning under 2022:

Medlem:

Personlig suppleant:

Ordförande Mats Nylund, Pedersöre	Jonny Kronqvist, Nykarleby
I. vice ordförande Thomas Antas, Lappträsk	Peter Österman, Ingå
II. vice ordförande Thomas Lindroth, Kimitoön	Andreas Johansson, Pargas
Tomas Långgård, Malax	Tommy Ehres, Vörå
Anders Lillandt, Kristinestad	Johanna Smith, Närpes
Ingrid Träskman, Ingå	Bengt Nyman, Raseborg
Birgitta Eriksson-Paulson, Lumparland	Johan Holmqvist, Hammarland

Förbundskongress

SLC:s förbundskongress 2022 på Åland

Den allmänna förbundskongressen är SLC:s rådgivande organ som fastställer de allmänna riktlinjerna och principerna för förbundets verksamhet. Kongressen arrangeras enligt beslut av styrelsen i regel vart tredje år, men på grund av coronapandemin beslöt styrelsen i flera omgångar att flytta fram kongressen. Styrelsens ursprungliga beslut hade inneburit att kongressen skulle ha hållits i samband med SLC:s 75-årsjubileum hösten 2021. Kongressen flyttades dock fram till sommaren 2022 och som kongressplats valdes soliga Mariehamn på Åland.

Kongressen hölls på Alandica Kultur & Kongress den 29–30 juni. Avsikten med kongressen är att ge producentförbund, lokalavdelningar och skogsvårdsföreningar möjlighet att behandla viktiga frågor och via sina valda representanter påverka de allmänna riktlinjerna och principerna för centralförbundets verksamhet.

Förbundskongressen öppnades av styrelseordförande Mats Nylund. Som ordförande för kongressen valdes SLC:s fullmäktigeordförande Kristian Westerholm. Kongressdeltagarna fick ta del av hälsningar av lantrådet Veronica Thörnroos, den åländska riksdagsledamoten Mats Löfström, EU-parlamentariker Nils Torvalds, jord- och skogsbruksminister Antti Kurvinen samt av Steven Frostdahl och Marika Pehkuri-Grön från Finlands pälsdjursuppfödarens förbund. ÅPF:s styrelseordförande Birgitta Eriksson-Paulson önskade kongressdeltagarna välkomna till Åland och den åländska landsbygden.

Centralförbundsordförande Mats Nylund öppnade kongressen.

Foto: Sascha Zachhuber

ÅPF:s styrelseordförande Birgitta Eriksson-Paulson önskade kongressdeltagarna välkomna till Åland.

Foto: Sascha Zachhuber

Foto: Sascha Zachhuber

Fullmäktigeordförande Kristian Westerholm (andra från höger) valdes till mötesordförande för kongressen. På bilden även från vänster lantbrukspolitisk sakkunnig Christoffer Ingo, verksamhetsledare Jonas Laxåback och ombudsman Rikard Korkman.

Under mötesförhandlingarna behandlades bland annat uppdateringen av SLC:s strategi samt inlämnade motioner. Kongressen fick även en skriftlig redovisning av motionsuppföljningen av de motioner som lämnats in till kongressen 2018.

Under kongressen presenterade historikredaktör Mikael Jern även den länge väntade 75-årshistoriken med titeln ”75 år av intressebevakning – för dräglig lön, för gård, för hem och frihet”. Kongressen premierade även årets lokalavdelning som denna gång var Övermark lokalavdelning av ÖSP med en hedersutmärkelse och ett verksamhetsbidrag om 500 euro. Hedersutmärkelsen för lokalavdelningsverksamheten under coronatidens verksamhetsår

2021 och 2022 tilldelas en lokalavdelning som har lyckats anpassa sin verksamhet till den förändrade omgivningen trots att coronapandemin har begränsat möjligheterna till traditionell verksamhet.

Thomas Blomqvist, minister för nordiskt samarbete och jämställdhet, höll festtal samt gav statsrådets hälsning under kongressens festsupé. I hälsningstalet betonade Blomqvist betydelsen av försörjningsberedskapen.

Under hela kongressen var åländska råvaror och livsmedel i fokus och i samband med festsupén fick middagsgästerna unika smakupplevelser genom den fördrink och tilltugg som Årets Kock Kim Päivästö och Årets Servitör Henna Kolehmainen

Övermark lokalavdelning av ÖSP premierades med hedersutmärkelse för att lyckats anpassa sin verksamhet till coronapandemins förändrade verksamhetsomgivning.

Foto: Sascha Zachhuber

Festliga tilltugg med åländska råvaror hade komponerats av Årets Kock Kim Päivästö med tillhörande fördrink av Årets Servitör Henna Kolehmainen.

specialkomponerat för SLC:s kongress av åländska råvaror.

ÅPF hade för den andra kongressdagen gjort upp ett intressant exkursionsprogram för deltagarna med besök på olika framstående livsmedelsföretag och gårdar på Åland. Den andra kongressdagen avslutades med informell middag med lätt program samtidigt som SLC:s Ungdomsträff samlades på Open Water Brewery.

Ålandspannkaka stod givetvis på menyn under kongressen.

Kongressen besökte bland annat Daniels Frukt där Ben-Erik Daniels berättade om gårdens päron- och äppelodlingar.

SLC:s förtjänstmärke i guld tilldelades personer som på ett bestående sätt gagnat lantbruket.

SLC:s guldmärke delades ut

I samband med kongressen tilldelades 18 personer SLC:s förtjänstmärke i guld för att ha jobbat för de frågor som ligger SLC nära. Enligt SLC:s reglemente för SLC:s förtjänstmärke i guld tilldelas av centralstyrelsen man eller kvinna som genom mångårig verksamhet på ett bestående sätt gagnat lantbruket och härigenom gjort sig förtjänt av de svenska lantbruksproducenternas särskilda aktning.

Följande personer premierades med SLC:s förtjänstmärke i guld:

Österbotten: Jan Andersén, Jonny Kronqvist, Anders Lillandt, Bjarne Mara, Steve Nyholm, Niclas Sjöskog, Stefan Skullbacka, Johanna Smith.

Nyland: Thomas Antas, Kim Männikö, Anders Rosengren, Johanna Wasström, Åland: Birgitta Eriksson-Paulson, Jan Salmén.

Personal: Lena Hallvar, Jonas Laxåback, Maria Ström.

Övriga: Jari Leppä.

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä (längst till höger) fick motta SLC:s förtjänstmärke i guld på fullmäktiges höstmöte i december av (från höger) centralförbundsordförande Mats Nylund, fullmäktigeordförande Kristian Westerholm och förbundsekonom Gunilla Johansson.

Kongressen röstade om bland annat formuleringarna om SLC:s vision i strategirevideringen.

Behandling av SLC:s strategi och motioner

Revideringen av SLC:s strategi ”Vi skapar landet” behandlades på kongressen. Kongressdelegaterna hade haft möjlighet att kommentera strategin tidigare under ett webinarium som SLC arrangerade innan själva kongressen på våren där även de åtta motionerna som lämnats in till kongressen diskuterades.

Den tidigare strategin som gällde till 2022 och som låg som grund för den reviderade strategin som gäller fram till 2028 konstaterades innehålla det som medlemmarna förväntade sig av en strategi. På basen av responsen från webinariet hade styrelsen korrigerat vissa delar av både strategin och motionssvaren. Kongressdiskussionen föranledde en del mindre ändringar i strategin och strategin godkändes senare under hösten av SLC:s fullmäktige.

Strategin omfattar fyra huvudområden med totalt 20 mer detaljerade strategiska målsättningar. Huvudområdena är politik,

marknaden, sociala frågor och kompetens.

Åtta motioner hade lämnats in och behandlades av SLC:s förbunds kongress som beslöt enligt följande:

1. Stärkande av markägarens position vid dragningar av linjegator (ÖSP)

Kongressen beslöt att:

- SLC aktivt bör jobba för att stärka markägarens position redan i planeringsprocessen
- SLC verkar för att samarbete kring linjegatorna mellan olika aktörer främjas
- SLC verkar för att nedgrävning av linjedragningarna borde prioriteras framom luftledningarna
- SLC verkar för att en myndighet ska ha ansvaret för planeringen och bevilja tillstånd för ellinjedragningar
- SLC verkar för att markägarnas ställning vid dragning av nya linjegator stärks bland annat inlösningslagen

- SLC verkar för att i alla inlösningssituationer ska grundlagens krav på full ersättning uppfyllas så att ersättningsbeloppet utgår från fullt marknadsvärde förhöjt med 25 procent
- SLC arbetar för att när det gäller matarlinjerna bör man införa årliga arrendena.

2. Mindre byråkrati för skydds jakt av fridlysta fåglar (ÖSP)

Kongressen beslöt att:

- SLC verkar för att göra ansökningsförfarandet kring skydds jakt på fridlysta fåglar enklare
- SLC kommer att påtala att subsidiaritetsprincipen bör följas gällande beviljande av jakttillstånd och annat som berör fridlysta fåglar. Det innebär att tillstånd för skydds jakt, oljning av ägg och andra metoder för att minska skadeverkningarna av fridlysta fåglar borde överföras från Västra Finlands miljöcentral och hänföras till de regionala myndigheterna.

3. Rättvis fördelning av landsbygdsfinansiering (SLC Nyland)

Kongressen beslöt att:

- SLC kommer att framhålla det som påtalas i motionen gällande rättvis anslagsfördelning och bibehållen nivå i den pågående politiska processen kring Finlands CAP-plan
- SLC kommer även att aktivt följa med användningen av landsbygdsanslagen i den uppföljningskommitté som jord- och skogsbruksministeriet kommer att tillsätta

för att följa upp användningen av anslagen i Finlands CAP-plan.

4. Bättre och öppnare kommunikation till medlemmarna (SLC Raseborg, Sjundeå LBF, Tenala Bromarv LBF)

Kongressen beslöt att:

- redaktionen för Landsbygdens Folk återger de styrelseärenden som är av nyhetsvärde i medlemstidningen. Centralstyrelsen vill även uppmana lokalavdelningarna, förbunden och skogsvårdsföreningarna att bjuda in styrelsemedlemmar till lämpliga tillfällen för att diskutera de ärenden som är aktuella i centralstyrelsen
- medlemmar uppmuntras prenumerera på SLC:s nyhetsbrev.

5. SLC bör ha en jurist (SLC Raseborg, Sjundeå LBF, Tenala Bromarv LBF)

Kongressen beslöt att:

- motionen är besvarad med styrelsens utredning.

6. SLC – medlemmarnas språkrör (SLC Åboland)

Kongressen beslöt att:

- kommunikationsstrategin "SLC: Riktlinjer för vår kommunikation" uppdateras
- centralkansliet kontinuerligt utvecklar kommunikationen i en mer agerande och proaktiv riktning enligt det behov som finns i samhällsdiskussionen

- SLC fortsätter att regelbundet ordna olika kommunikationsutbildningar och medieutbildning
- förtroendevalda inom centralorganisationen och medlemsförbunden mer aktivt uppmanas skapa och delta i debatten på såväl lokal som nationell nivå.

7. SLC – en intressant och betydelsefull organisation för medlemmar, förtroendevalda och tjänstemän (SLC Åboland)

Kongressen beslöt att:

- SLC Åbolands motionsyrkanden kommer att beaktas i det handlingsprogram som görs upp på basen av den strategi som kongressen behandlar. Handlingsprogrammet, som revideras på basen av strategin,

innehåller mer konkreta åtgärder hur strategin ska verkställas på alla nivåer inom organisationen. Detta handlingsprogram godkänns av SLC:s fullmäktige.

8. Hjortdjurskador inom lantbruket och ersättning (Borgå lokalavdelning)

Kongressen beslöt att:

- förluster för fel trädslag på fel ställe på grund av risk för viltskador utreds
- ovan nämnda indirekta och dolda skador ska beaktas vid fastställande av målsättningarna för hjortdjursjakten samt rovdjursstammen
- minska på älg- och hjortstammarna så att skadorna för markägarna hålls på en acceptabel nivå
- det bör även utredas hur hjortdjurskador inverkar på åkermark och växtföljden.

Utskottens verksamhet 2022

Centralstyrelsen tillsätter enligt stadgarna åtminstone ett arbetsutskott, ett skogsutskott och ett trädgårdsutskott för ett kalenderår i sänder. Dessutom kan centralstyrelsen också tillsätta andra beredningsutskott och kommittéer. Under 2022 hade SLC följande utskott:

Arbetsutskottet

Arbetsutskottet bereder frågor för styrelsen. Utskottet sammanträdde inte under året utan dessa ärenden behandlades i styrelsen i sin helhet.

Utskottets sammansättning: ordförande Mats Nylund (SLC), Tomas Långgård (ÖSP), Thomas Antas (SLC Nyland), Thomas Lindroth (SLC Åboland), Kristian Westerholm (SLC:s fullmäktige) och sekreterare Jonas Laxåback.

Finansrådet

Finansrådet fungerar som konsulterande sakkunnigorgan i viktigare finansiella frågor. Finansrådet sammanträdde till sex protokollförda möten.

Utskottets sammansättning: ordförande Mats Nylund, Holger Falck (SLC Nyland), Jonas Laxåback (SLC), Håkan Fagerström (SLC Nyland), Peter Storsjö (SLC Nyland), sekreterare Gunilla Johansson.

Ekoutskottet

Ekoutskottet har under året sammankommit till tre protokollförda möten. Lantbrukets lönsamhet och förändringarna som berör ekosektorn inom CAP 2023

har varit ständigt återkommande frågor på utskottets möten. Mot slutet av året konstaterades att föreslagen till stödutbetalningstidtabell för 2023 drabbar många ekologiska gårdar ytterst hårt. Speciellt hårt utsatta är de gårdar som har husdjur och dessutom miljöavtal. Ekoutskottet har framfört sina kommentarer till styrelsen för ovan nämnda utmaningar. Utskottet har också under året bidragit till skrivningar i såväl SLC:s strategi som godkändes av kongressen samt riksdagsvalsprogrammet som lanserades inför valet 2023.

Utskottets sammansättning: Ordförande Steve Nyholm (ÖSP), Mathias Weckström (SLC Nyland), Jan-Erik Karlsson (SLC Åboland), Nicklas Mörn (ÅPF), sekreterare Christoffer Ingo. Även Ann-Sofi Ljungqvist och Micaela Ström från projektet EkoNu! Har kallats till utskottets möten.

Företagarutskottet

Företagarutskottet sammanträdde två gånger under året. Agrihubi plattformen lanserades under året. Agrihubi nätverket koordineras av Naturresursinstitutet Luke, målsättningen är att förbättra lantbrukets och trädgårdsnäringens lönsamhet i Finland bland annat genom effektivare kunskapsförmedling.

På SLC:s initiativ hölls ett möte på våren för centrala finlandssvenska nätverksaktörer för att diskutera hur Agrihubi kunde förstärkas även på svenska. Utskottet ansåg att Agrihubi bör koordineras av Luke men med en stark koppling till näringen och de faktiska behoven bland jordbrukarna. Det är viktigt att samarbetet mellan forskning,

rådgivning och producenter också i praktiken förstärks, genom ett tätare samarbete mellan de olika parterna.

På mötet i december diskuterades utnyttjandet av jordbrukets data tillsammans med Jyrki Hyyrönmäki från Data Space Europe Oy. Bolaget har utvecklat dataförmedlingstjänsten Tritom som vill sammankoppla producenter, industri och handel på ett rejält sätt. Med hjälp av dataförmedlingstjänster blir det lättare att påvisa ursprung och till exempel olika produkters koldioxidavtryck. Bland annat MTK är ägare i bolaget. Här är det viktigt att jordbrukssektorn tar en aktivare roll, det finns många som är intresserade av jordbrukets data för det finns potentiellt ett stort tilläggsvärde i den. Bland annat handeln driver aktivt frågan genom sitt eget bolag GSI Finland.

Mårten Forss från Ruda solpark deltog också på utskottet möte om produktionen av solenergi som en möjlighet för gårdar. Ruda solpark håller på att starta elproduktion på två hektar med solpaneler. Utskottets sammansättning: ordförande Stefan Saaristo (ÖSP), Lotta Storfors (ÖSP), Sebastian Sohlberg (SLC Nyland), Thomas Lindroth (SLC), Bjarne Gröning (SLC Åboland), Jan Alm (ÅPF) och sekreterare Rikard Korkman.

Köttutskottet

Köttutskottet har haft ett gemensamt möte med SLC:s mjölksamarbetsgrupp. På detta möte diskuterade husdjurssektorn de aktuella stödförändringarna som var aktuella att träda i kraft 2023 om kommissionen godkänner Finlands CAP-plan. Sanna Särs

från Pedersöre landsbygdsenhet deltog även i mötet och berättade om ändringarna i de EU finansierade husdjursstöden. Utskottet diskuterade även givande av fullmakt till nötrelistret för olika aktörer.

Utskottets sammansättning: ordförande Jonny Kronqvist (ÖSP), Tomas Långgård (ÖSP), Johan Snickars (ÖSP), Guy Broman (SLC Nyland), Thomas Johansson (SLC Åboland), Fredrik Söderlund (ÅPF) och sekreterare Jonas Laxåback.

Miljö- och markpolitiska utskottet

Miljö- och markpolitiska utskottet höll ett möte i maj 2022. Under mötet behandlas fastighetsskattereformen, klimatplanen för markanvändningssektorn (MISU), kommissionens brev om CAP-planen, läget med de stora lagstiftningsprojekten inlösningslagen, markanvändnings- och bygglagen och naturvårdslagen. Utskottet diskuterade även aktuella frågor om bland annat avtal mellan markägare och företag när det gäller vind- och solkraftsenergi samt om byråkrati vid skydds jakt av fridlysta fåglar och de låga ersättningsnivåerna vid skada på växtlighet förorsakade av fridlysta fåglar.

Utskottets sammansättning: Ordförande Thomas Antas (SLC Nyland), Håkan Fagerström (SLC Nyland), Bjarne Mara (ÖSP), Johanna Nyman (ÖSP), Anders Jansson (ÅPF), Andreas Johansson (SLC Åboland) och sekreterare Viktor Harvio.

Mjölksamarbetsgruppen

Mjölksamarbetsgruppen har haft två möten under året och ett tillsammans med SLC:s

köttutskott. På mötena har behandlats innehållet i Finlands CAP-plan och effekterna av Rysslands attack på Ukraina. På mötet i april behandlade samarbetsgruppen regeringens försörjningsberedskapspaket och ordförande Österberg återgav i tidningen LF kostnadseffekterna som förhöjda förnödenhetskostnader dessa har på lönsamheten. Ordförande konstaterade i artikeln att mjölkpriset måste upp för att kostnadsstegringarna ska täckas. Dessa kan på inget sätt täckas med stödåtgärder. Niclas Sjöskog har återgett diskussionerna i mjölknäringens gemensamma mjölkutskott.

Utskottets sammansättning, ordförande Mikael Österberg (ÖSP), Mikael Åsvik (ÖSP), Anna-Lena Andtbacka-Fröjdö (ÖSP), Kristian Westerholm (SLC Nyland), Sverker Blomberg (SLC Åboland), Carina Eriksson (ÅPF), sakkunnig Niclas Sjöskog (ÖSP) och sekreterare Jonas Laxåback.

Organisationsutskottet

Organisationsutskottet höll tre möten under året; i februari, april och november. Under årets första möte som hölls via Teams behandlade utskottet den stundande SLC-kongressen på Åland och samt tävlingen Årets lokalavdelning. Även återupptagandet av traditionen med SLC:s tjänstemannadagar behandlades. Utskottet informerades om arbetet med SLC:s målsättningar inför riksdagsvalet. Därtill väckte särskilt lönsamhetskrisen diskussion bland förbunden.

Årets andra utskottsmöte hölls som ett fysiskt möte på SLC:s kansli. Förutom en genomgång av aktuella evenemang och

läget med revideringen av SLC:s strategi förde utskottet en bred idédiskussion om behovet av verksamhet, information, kampanjer samt vilka krav omvärlden ställer på organisationen.

Det tredje utskottsmötet hölls i november på Fennias kontor i Böle i Helsingfors, där utskottet fick aktuell information om Fennia och bolagets försäkringar samt förde en diskussion om hur det långvariga samarbetet kunde utvecklas och stärkas. Under det egna utskottsmötet gick aktuella evenemang och satsningar i förbunden och centralförbundet igenom samt behovet av organisationsutvecklingsarbete lyftes fram.

Utskottets sammansättning: ordförande Helena Fabritius (SLC Åboland), Fredrik Grannas (ÖSP), Johanna Smith (ÖSP), Gunilla Grönholm (SLC Nyland), Bjarne Westerlund/Maria Munck-Pihlgren (SLC Nyland), Sue Holmström (ÅPF), Margita Törnroth (SLC) och sekreterare Mia Wikström. Till utskottets möten har även kallats SLC:s ordförande, verksamhetsledare och skogsombudsman.

Potatisutskottet

Potatisutskottet har sammankommit till ett protokollfört möte under år 2022. Potatisåret konstaterades av utskottet ha varit varierade beroende på var på SLC:s område man odlar. Åländska producenterna led av torka, så även delvis södra delarna av Finland. I Sydösterbotten var det torrt och i norra delarna av Österbotten var det riktigt goda förhållanden. Prisnivån var låg på alla områden. Utskottet diskuterade den svaga lönsamheten och såg på föreslagna förändringar i och med bytet av stödssystem

såväl inom CAP som de nationella stöden. Utskottet motsatte sig kraftigt de höjningar av TOS-avgifterna som föreslogs. Efter förhandlingarna kan konstateras att potatissektorn fick en avvärjningsseger i och med att avgifterna höjdes mycket marginellt.

Utskottets sammansättning: Ordförande Kaj Hemberg (ÖSP), Sören Lawast (ÖSP), Björn Lindström (SLC Nyland), Roger Lindroos (SLC Nyland), Pontus Franzén (SLC Åboland), Jonas Lundberg (ÅPF) och sekreterare Christoffer Ingo.

Skattepolitiska utskottet

Utskottet sammanträdde en gång under året. Utskottet diskuterade åtgärder för att underlätta krisläget som råder inom jordbruket och som beror på kostnadsstegringar och kriget i Ukraina. Utskottet föreslog ett slopande av fastighetsskatten, bränsleaccisåterbäringen borde höjas och beslutet om torven återtogs.

Gällande kommande regeringsbildning och regeringsprogram diskuterade utskottet att gårdar som säljer åkermark till andra jordbrukare borde ha samma möjlighet till avdrag som om när marken säljas till kommunen eller staten. Anskaffningsutgiftsantagandet i dessa fall skulle också vara 80 % av försäljningspriset i stället för 40 %. Detta skulle underlätta för gårdar som vill avsluta verksamheten och som är högt skuldsatta. Utskottet ansåg att i en kommande skattereform så kunde man se över möjligheterna att sätta in åkermarkens riktiga värde i förmögenheten, på samma sätt som i aktiebolag.

Andra punkter för regeringsprogrammet var att framhålla behovet av att se

över skattesystemen på en allmän nivå. Både till jordbrukssektorn och skogssektorn kunde då riktas så att säga kirurgiska förändringar utan att skattelagar förändras totalt. Företagaravdraget har fungerat som ett incitament att göra vissa typer av investeringar på gårdarna och har då en viss betydelse.

Utskottets sammansättning: ordförande Matias Ålgars (ÖSP), Johanna Smith (ÖSP), Magnus Grönholm (SLC Nyland), Runa-Britt Willberg (SLC Åboland), Lars-Johan Mattson (ÅPF), sakkunnig Holger Falck (SLC Nyland), sakkunnig Mats Nylund (SLC) samt sekreterare Jonas Laxåback.

Skogsutskottet

Skogsutskottet höll två protokollförda möten under året, den 16 februari och den 31 oktober. Under årets första möte gick aktuella skogsfrågor igenom och MTK:s skogsdirektör Marko Mäki-Hakola gav en presentation om aktuell skogspolitik. Speciellt oroväckande har det varit med EU:s olika försök att utvidga sin kompetens till skogarna och utskottet såg även flera utmaningar med EU:s biodiversitetstrategi, taxonomi och restaureringsförordning. Även Finlands nationella skogsstrategi, virkesmarknaden och regionala skogspolitiska frågor i regionerna diskuterades.

Vid höstens utskottsmöte träffades utskottet fysiskt för första gången sedan coronapandemins intåg. Utskottet behandlade Metka, incitamentsystemet för skogsbruket som kommer att ersätta Kemera, samt även den nationella skogsstrategin som är på remiss. MTK:s skogsdirektör

Mäki-Hakola gav en översikt om det aktuella läget med nationella skogsstrategin, EU:s restaureringsförordning och EU:s taxonomi som påverkar skogarna och MTK:s Satu-Marja Tenhiälä berättade om EU:s nya regelverk för monitorering av skogarna. Även regionala skogsfrågor och virkesmarknaden diskuterades.

Utskottets sammansättning: ordförande Niclas Sjöskog (ÖSP), Anders Lilland (ÖSP), Gösta Lundström (SLC Nyland), Söderholm Winnie (SLC Åboland), Jan Salmén (ÅPF/Ålands SvF), Kenneth Påhls (SvF Öb), Jan-Erik Ravals, (SvF Öb), Otto von Frenckell (SvF Södra Skogsreviret), Johan Hermansson (sakkunnig, SvF Väståboland), sakkunnig Mats Nylund (SLC) och sekreterare Viktor Harvio.

Socialpolitiska utskottet

SLC:s socialpolitiska utskott har sammankommit till ett möte under året.

Antalet husdjursgårdar och således även antalet avbytta dagar minskar i snabb takt. Den nya avbytarenheten, Sydvästra Finland och Västra Nyland, Vemo-avbytarenheten har påbörjat sitt första verksamhetsår. Förvaltningen i den nya enheten upplevs positivt. Utmaningen med att hitta yrkeskunniga avbytare fortsätter.

Anslutningen till företagshälsovården har varit relativt låg i kustområdena, sannolikt beroende på att andelen deltidsoch deltidare är rätt hög. Mera information och marknadsföring om företagshälsovårdens tjänster efterlyses.

Projektet Ta hand om bonden, som har finansiering till slut av år 2023, har gjort cirka 3 250 gårdsbesök och beviljat

ungefär lika många köptjänstsedlar. För att ge valmöjlighet för odlarna bör flera svenskspråkiga projektarbetare anställas. SLC bör arbeta för att projektet får fortsatt finansiering och fortsättningsvis är kostnadsfritt för företagaren. I regeringens budgetria i september beviljades projektet finansiering till slutet av 2024.

Utskottets sammansättning: ordförande Tommy Ehrs (ÖSP, Mårten Strandvall (ÖSP), Johanna Wasström (SLC Nyland), Anette Blomberg (SLC Åboland), Eriksson Carina (ÅPF), Mats Nylund (SLC) och sekreterare Helena Fabritius.

Socketbetsutskottet

Socketbetsutskottet hade ett möte under året. På informationsmötet i juli presenterades det nya branschavtalet för 2023 för utskottets medlemmar av ordförande Sebastian Sohlberg och sakkunnige Stefan Saaristo, som deltagit i förhandlingarna om det nya branschavtalet.

Vanligen brukar förhandlingarna om nästa års socketbetskontrakt ske efter skörden, men på grund av det allvarliga kostnadsläget nåddes ett avtal redan i juli. Prishöjningen i branschavtalet var rekordhög och en viktig signal till odlarna.

Det nya baspriset för socketbetor höjdes med 9,50 euro per ton och ligger därmed på 42 euro per ton för 2023. Utöver det korrigeras det hela med att den administrativa toppningen på 3,5 procent faller bort, vilket gör att den maximala renheten kan vara max 100 procent. Tidigare låg den på 96,5 procent. Detta kommer ge en litet högre omsättning av betor och mindre mull. Det beräknade värdet av denna

förändring betyder cirka 1,40 euro per ton utöver baspriset. Priset påverkas ytterligare av lönsamheten på snitselaffärsverksamheten, som är en restprodukt som säljs som en foderkomponent till nötgårdar. Den ersättningen kan beroende på lönsamheten bli 0–0,75 euro per ton och detta läggs på till grundpriset på 42 euro per ton.

Utskottets sammansättning: Ordförande Sebastian Sohlberg (SLC Nyland), Rappe Joel (SLC Nyland), Fredrik Ström (ÖSP), Claus Blomberg (SLC Åboland), Tom Jansson (ÅPF), sakkunnig Stefan Saaristo (ÖSP) och sekreterare Christoffer Ingo.

Spannmålsutskottet

Prisutvecklingen både på spannmål och produktionsinsatserna, speciellt priset på mineralgödsel, steg kraftigt under året på grund av Rysslands attack på Ukraina i slutet på februari. De stigande gödselpriserna skapade stora utmaningar inför odlingsäsongen, beroende på i vilket skede jordbrukaren skaffat sina gödselmedel. De som hade skaffat gödseln året förut var i en betydligt bättre situation än de som väntat med sina inköp till våren. Sist och slutligen påverkade inte gödselpriset årets odlingsarealer just alls, de samtidigt stigande spannmålspriserna skapade ett ökat intresse för att odla. På utskottets möte i april konstaterades att en stor del höstvetet, speciellt i södra Finland hade utvintrat, och hösten 2021 såddes en rekordareal höstvet som måste sås om på våren.

De höga priserna på produktionsinsatserna, speciellt bränsle och gödselmedel, ökade för sin del prisriskerna förknippade

med odlingen. Pristoppen för spannmål uppnåddes i juni, med till exempel vetepriiser på över 400 euro per ton. De goda inhemska skördeutsikterna och det internationella avtalet om den så kallade exportkorridoren för export av spannmål, trots det pågående kriget, från bland annat Ukraina ledde till en sjunkande pristrend och vid skördetidpunkten låg vetepriiset kring 300 euro per ton. Priset på mineralgödsel i Finland steg ytterligare under höstens lopp men vid årsskiftet sjönk också gödselpriset när priset på naturgas hade normaliserats till prisnivåer före krigets utbrott.

Den volatila spannmålsmarknaden understryker vikten av att utveckla kontraktsproduktionen, både med spannmålsuppköparna men också behovet av att utveckla den direkta handeln mellan växtodlare och husdjursgårdar. SLC Nyland hade under året en kontraktsarbetsgrupp med uppgift att söka lösningar på detta. På utskottets möte i november diskuterades frågan med Kalle Erkkola från Avena Berner och med hönsfarmare Hans Vikstrand från Närpes.

Utskottets sammansättning: ordförande Kim Forsman (SLC Nyland), Thomas Lindholm (SLC Nyland), Johan Holmström (SLC Nyland), Bengt Eklund (ÖSP), Martin Edman (ÖSP), Peter Lindström (SLC Åboland), Lars-Johan Mattsson (ÅPF), sekreterare Rikard Korkman.

Trädgårdsutskottet

SLC:s trädgårdsutskott sammanträdde två gånger under det gångna året. Vårens möte hölls i Österbotten. Utskottet gjorde

studiebesök till Conny Söderback, Finne Farm och Närpes grönsaker. David Pettersson har fungerat som SLC:s trädgårdsombudsman under året.

SLC har genom tätt samarbete med MTK, jord- och skogsbruksministeriet samt andra närstående organisationer, försökt påverka och driva frågor som är viktiga för våra medlemmar.

Utskottet har under året bland annat diskuterat ekoodlingen i växthus, utbildningsfrågor och producentorganisationer. Då det gäller ekoodlingen i växthus vore det viktigt att få igång det planerade utvecklingsarbetet tillsammans med Naturresursinstitutet LUKE. För producentorganisationerna inom frukt- och grönt är det oroväckande med ytterligare skärpta krav i och med att organisationerna i Finland är små jämfört med i övriga Europa.

De höga produktionskostnaderna och speciellt energikostnaderna bekymrar och om konsumenternas köpkraft bibehålls. Annat som utskottet diskuterat är olika certifieringssystem och problematiken kring dem, särskilt för mindre odlare samt behovet av utbildning inom branschen.

Utskottet har på sina möten också diskuterat odlingssäsongen regionvis och kan konstateras att på friland var den varierande och onödigt torr speciellt på Åland och i Åboland. Sjukdomstrycket på grönsaker var lite högre och fler älgskador än tidigare. Försäljningen till restaurangbranschen stabiliserade sig under säsongen, men färre turister påverkade försäljningen.

Produktpriserna släpar efter och kompenserar inte för de högre omkost-

naderna. En större andel borde fås ut av marknaden. Inom växthusbranschen valde flertalet odlare att hålla paus under vintern 2022–2023 till följd av de höga elpriserna vilket i sin tur ledde till permitteringar och minskat utbud av inhemska växthusgrönsaker.

Utskottets sammansättning: ordförande Mikael Lundell (ÅPF), Christer Finne (ÖSP), Joakim Strand (ÖSP), Stefan Skullbacka (ÖSP), Kaijus Ahlberg (SLC Nyland), Oskar Ekholm (SLC Åboland) och sekreterare David Pettersson.

Ungdomsutskottet

Ungdomsutskottet har hållit fyra protokollförda möten. På våren planerades främst ungdomsträffen som hölls i samband med kongressen på Åland den 30 juni på Open Water Brewery. Ungdomsträffen bjöd på möjligheter att nätverka med unga jord- och skogsbrukare från olika medlemsförbund. Träffen ansågs lyckad och lockade cirka 30 ungdomar.

På hösten träffades utskottet fysiskt den 9 september i Åbo. Under Åbomötet och höstens andra utskottsmöte planerades SLC:s ungdomsutbildning och agrologseminarium. På hösten bestämdes också att utskottet kallar en representant från Svenska Studenters Agro-Forst Förening r.f. och Skuffis Elevkår r.f. till utskottets möten 2023 och framåt.

Utskottets sammansättning: Ordförande Sören Stenroos (ÖSP), Lisa Sjögren/Påvals (ÅPF), Josefin Norrback (ÖSP), Leo Klinge (SLC Nyland), sakkunnig Joel Rappe och sekreterare Christoffer Ingo.

Revisorer och verksamhetsgranskare 2022

CGR-revisor Mikael Söderlund fungerade som revisor under 2022. Lantbrukare Gösta Lundström och diplomekonom Bo Linde fungerade som verksamhetsgranskare. Agronom Thomas Alm, merkant Ulla Eriksson och agrolog Cay Blomberg fungerade som verksamhetsgranskarnas suppleanter.

Beviljande av förtjänsttecken 2022

Republikens President Sauli Niinistö har i egenskap av stormästare för Finlands Vita Ros och Finlands Lejons orden till självständighetsdagen den 6 december förlänat följande förtjänsttecken åt förtjänta finländska medborgare på SLC:s förslag: Agrolog Otto von Frenckell från Ingå har förlänats Förtjänstkorset av Finlands Vita Ros' orden (FVR Fk). Jordbrukare Kim Männikkö från Kyrkslätt har förlänats har förlänats Förtjänstkorset av Finlands Lejons orden (FLO Fk).

SLC:s representation 2022

MTK:s skogsdirektion	Mats Nylund
MTK:s utskott för åkergrödor	Bengt Nyman
MTK:s utskott för specialgrödor	Johanna Smith
MTK:s utskott för kött	Tomas Långgård
MTK:s utskott för mjölk	Niclas Sjöskog
MTK:s utskott för näringspolitik och företag	Thomas Lindroth
MTK:s utskott för kompetens och välmående	Mats Wikner
MTK:s utskott för miljö och mark	Thomas Antas
MTK:s nätverk, olje- och proteingrödor	Kim Forsman, Bengt Eklund
MTK:s nätverk, utsäde	Thomas Lindholm
MTK:s nätverk, malkorn	Peter Lindström, Tom Pehkonen
MTK:s nätverk, sockerbeta	Sebastian Sohlberg, Claus Blomberg
MTK:s nätverk, potatis	Kaj Hemberg, Sören Lawast
MTK:s nätverk, stärkelsepotatis	Kjell Utfolk
MTK:s nätverk, trädgård	Johanna Smith, Paul-Mårten Sjölund
MTK:s nätverk, nöt	Johan Snickars, Hanna Westman
MTK:s nätverk, får	Emmi Nurmi, Christer Ollqvist
MTK:s nätverk, svin	Tomas Långgård, Jonny Kronqvist
MTK:s nätverk, häst	Johanna Wasström
MTK:s nätverk, fjäderfä	Kristian Bengts
MTK:s nätverk, ägg	Tobias Dahlblom, Robert Kuuttinen
MTK:s nätverk, ekologisk produktion	Steve Nyholm, Mathias Weckström
MTK:s arbetsgrupp för vitsvanshjordar	Viktor Harvio
MTK, puukauppatiimi	Viktor Harvio
Styrgrupp för MTK:s och SLC:s biodiversitetsvägkarta	Jonas Laxåback
Arbetsgrupp för MTK:s och SLC:s biodiversitetsvägkarta, jordbruk	Rikard Korkman

Arbetsgrupp för MTK:s och SLC:s biodiversitetsvägkarta, skog	Viktor Harvio
JSM:s nationella stödförhandlare	Mats Nylund, Thomas Antas, Jonas Laxåback
JSM:s beredningsgrupp för nationella jordbruksstöden	Jonas Laxåback, suppl. Mats Nylund
Livsmedelsverkets samarbetsgrupp för verkställande av jordbruksstöden	Jonas Laxåback
JSM:s delegation för produktionsdjurens välmående	Jonas Laxåback
JSM:s arbetsgrupp för hållbar användning av växtskyddsmedel (NAP)	Rikard Korkman
JSM:s EU-sektion för jordbruks- och livsmedelsfrågor	Jonas Laxåback, suppl. Rikard Korkman
JSM:s CAP2027 strategiarbetsgrupp	Mats Nylund, suppl. Jonas Laxåback
JSM:s CAP2027 arbetsgrupp för jordbruksstöden	Jonas Laxåback, suppl. Rikard Korkman
JSM:s CAP2027 arbetsgrupp för marknadsåtgärder	Rikard Korkman, suppl. Jonas Laxåback
JSM:s arbetsgrupp CAP2027 för landsbygdsutveckling	Bjarne Westerlund, suppl. Rikard Korkman
JSM:s övervakningskommitté för programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014–2020	Mats Nylund
JSM:s växtskyddsdelegation	Rikard Korkman, suppl. Kim Männikkö
JSM:s växtskyddsmedelsdelegation	Rikard Korkman, suppl. Kim Männikkö
JSM:s växtsortnämnd	Kim Forsman, suppl. Rikard Korkman
JSM:s genresursdelegation	Rikard Korkman
JSM:s rådgivningsdelegation	suppl. Anders Rosengren
JSM:s uppföljningsgrupp för åtgärdshelheten inom markanvändningssektorn	Mats Nylund, suppl. Viktor Harvio

JSM, Samarbetsgruppen för kommunikation i livsmedelskedjan	Mia Wikström
JSM, arbetsgruppen för livsmedelslagstiftning och livsmedelskontroll	Mia Wikström
JSM:s & MM:s runda bordsforumet för skogs- naturens mångfald	Mats Nylund
JSM:s Internationella skogs nätverk	Viktor Harvio, suppl. Mats Nylund
MM, Helmi-livsmiljöprogrammets uppföljnings- grupp	Viktor Harvio, suppl. Rikard Korkman
MM, arbetsgrupp för Finlands förbindelser till EU:s biodiversitetsstrategi	Mats Nylund, suppl. Viktor Harvio
ANM:s delegation för konsumentärenden	Mia Wikström, suppl. Jonas Laxåback
UM:s sektion för EU/WTO-frågor	Jonas Laxåback
JM:s uppföljningsgrupp för förändringsbehov i Jordabalken	Mats Nylund
Livsmedelsverkets samarbetsgrupp för verkstäl- lande av jordbruksstöden	Jonas Laxåback
Livsmedelsmarknadsombudsmannens arbets- grupp för livsmedelsledjan	Rikard Korkman
Landsbygdspolitiska rådet	Rikard Korkman
Direktionen för gårdsbrukets utvecklingsfond	Jonas Laxåback
LPA:s styrelse	Mats Nylund, Johanna Nyman
LPA:s delegation	Thomas Antas, Birgitta Erikson-Paulson
LPA, övervakare av prövningsverksamheten	Mats Nylund
LPA, OFLA-ersättningsnämnd	Jonas Laxåback / Christoffer Ingo
LPA, delegationen för avbytarärenden	Tommy Ehrs
LPA, uppföljningsgrupp för avbytarfrågor	Tommy Ehrs
LPA, ersättningsnämnd	Christoffer Ingo
Besvärnämnden för olycksfallsärenden	Jonas Laxåback
Försäkringsdomstolens sektion för pensions- och olycksfallsärenden	suppl. Rikard Korkman
Centralskattenämnden	Holger Falck
Pensionsskyddscentralens representantskap	Mats Nylund

AgriHubis styrgrupp	Stefan Saaristo
AgriHubis kommunikationsnätverk	Mia Wikström
Luke, styrgruppen för Joutvai-projektet	Rikard Korkman
Styrgruppen för Tulevaisuuden maanviljeljät-projektet	Rikard Korkman
Styrgruppen för Ikivihreä-projektets styrgrupp (Hamk)	Rikard Korkman
Styrgruppen för Carbon Action	Rikard Korkman
Styrgruppen för Carbon Action Svenskfinland-projektet	Mats Nylund
Pölyhyöty-projektets styrgrupp	Rikard Korkman
Vilkas-projektets styrgrupp	Rikard Korkman
Styrgruppen för projektet Novia, Lantbruk 2.0	Nina Långstedt och Rikard Korkman
Styrgruppen för projektet RybsRaps 2025	Rikard Korkman
Styrgruppen för TYHMA projektet	Rikard Korkman
Styrgruppen för Kipsi 2.0	Maria Munck-Pihlgren och Rikard Korkman
ETU, djurhälsovårdens ledningsgrupp	Kristian Westerholm
ETT, SIKAVA-arbetsgrupp	Alexander Backlund
ETT, NASEVA-arbetsgrupp	Ola Sandberg
Spannmålsbranschens samarbetsgrupp VYR	suppl. Rikard Korkman
Finnish Agri-Agency for Food and Forest Development FFD, styrelsen	Mats Nylund
Svenska lantbrukssällskapens förbund, styrelsen	suppl. Mats Nylund
Föreningen Matinformation r.f., styrelsen	Jonas Laxåback
Pro Luomu, styrelsen	suppl. Rikard Korkman
Inhemska trädgårdsprodukter r.f., styrelsen	David Pettersson
Töitä Suomesta Oy, advisory board	Johanna Smith
Branscharbetsgruppen för trygg rekrytering	David Pettersson
Trädgårdsförbundet, Tag GlobalG.A.P. effektivt i bruk, projektets styrgrupp	Johanna Smith
Jordägarnas värderingscentral, styrelsen	Thomas Antas

Walter Ehrströms stiftelse, styrelsen	Mats Nylund
Raisio Abp, förvaltningsrådet	vice ordf. Holger Falck
Polar Oats, styrelsen	Rikard Korkman (ordf.)
Styrgruppen för Faktagaffeln	Mia Wikström, Emilia Karell
Projektgruppen för Närmatsdagen	Mia Wikström
Projektgruppen för Öppna ekogårdar på Naturens dag	Mia Wikström
Styrgruppen för landsbygdens stödpersonnätverk	Mia Wikström
Uppföljningsgruppen för METSO-programmet	Nina Långstedt
Nationella IPBES-arbetsgruppen	Viktor Harvio, suppl. Rikard Korkman
PEFC Finland – Finlands skogscertifiering rf, styrelsen	suppl. Viktor Harvio
Västra skogscertifieringskommittén	Viktor Harvio
Södra förbundens miljö- och markanvändningsutskott	Viktor Harvio
WWF, VALUTA 2 styrgrupp	Viktor Harvio
WWF, Metsälähde styrgrupp	Viktor Harvio
Landskapens skogsråd, Nyland	Henrik Holmberg (Skogsreviret), suppl. Anders Wasström (SLC Nyland)
Landskapens skogsråd, Österbotten	Anders Lillandt (ÖSP), Tomas Långgård (ÖSP), Jan Slotte (Svf Österbotten), Kenneth Påhls (Svf Österbotten)
Västra skogscertifieringskommittén	Viktor Harvio
Södra förbundens miljö- och markanvändningsutskott	Viktor Harvio

Finlands avdelning av NBC	Mats Nylund (vice ordf.), Jonas Laxåback
NBC:s arbetsutskott	Christoffer Ingo
NBC:s utskott för klimat och energi	Rikard Korkman
NBC:s utskott för viltskador	Viktor Harvio
NBC, Nordiska Skattemötet	Mats Nylund
NBC:s utskott för landsbygdens digitalisering	Rikard Korkman
NBC:s utskott för nordiska kostråd	Mia Wikström
Baltic Farmers Forum on Environment	Rikard Korkman
Styrgruppen för nordiska mattävlingen EMBLA	Mia Wikström
NYFA, Nordic Young Farmers Association	Christoffer Ingo
Stödgruppen för husdjursombudsmannen i Bryssel	Jonas Laxåback
COPA:s presidium	Mats Nylund
COPA-COGECA:s arbetsgrupper (Working Groups)	
- Flowers and Plants	Johanna Smith
- Fruits and vegetables	Johanna Smith
- Honey	Stanislav Jas
EU:s rådgivande kommitté, trädgård	Johanna Smith
EU-kommissionens marknadsobservatorium för socker	Erik Perklén
EU-kommissionens marknadsobservatorium för frukt och grönsaker, undergrupp tomater	Jonathan Nordberg
SLC:s representant i CEJA	Joel Rappe

Anställda vid SLC och Landsbygdens Folk 2022

SLC:

Position	Namn, titel	Anställd
Verksamhetsledare	Jonas Laxåback, agronom AFM	1.9.2010
Ombudsman (deltid)	Rikard Korkman, AFM	1.10.1997
Lantbrukspolitisk sakkunnig	Christoffer Ingo, tradenom	2.5.2022
Skogsombudsman	Viktor Harvio, forstmästare	20.4.2020
Kommunikationschef	Mia Wikström, PM	1.8.2008
Förbundsekonom	Gunilla Johansson, stud.merk.	1.1.1990
Administrativ assistent	Margita Törnroth, stud. merk.	1.1.2018

Christoffer Ingo har fungerat som lantbrukspolitisk sakkunnig på SLC sedan våren 2022.

Emilia Karell var SLC:s högskolepraktikant under sommaren 2022.

Landsbygdens Folk:

Position	Namn, titel	Anställd
Chefredaktör	Staffan Pehrman, agrolog (YH), pol. kand.	1.3.2020, föräldraledig 1.9.2022– Redaktör 1.4.2018– 29.2.2020
T.f. chefredaktör	Mikael Jern, agronom	1.9.2022
Redaktionssekreterare	Mikael Lampén	1.9.1999
Redaktör	Christoffer Thomasfolk, pol.mag.	9.5.2011
Redaktör	Nicolas von Kraemer, fil. mag.	19.4.2022
Key Account Manager	Jarmo Lampola	9.12.2019
Annonsssekreterare	Kiiku Behm-Ikäläinen	21.11.2001

Nicolas von Kraemer har varit redaktör på Landsbygdens Folk sedan våren 2022.

Mikael Jern fungerade som t.f. chefredaktör på Landsbygdens Folk från hösten 2022.

Coronapandemins inverkan på SLC

Under 2022 normaliserades coronapandemins inverkan på arbetet och intressebevakningen på SLC. Genom de anvisningar om distansarbete som tog i bruk hösten 2021 har personalen delvis jobbat på kontoret och delvis på distans.

SLC:s förbunds kongress kunde ordnas som ett fysiskt evenemang och även andra möten kunde under året alltmer hållas som fysiska möten efter två år av virtuella distansmöten på grund av coronapandemin.

SLC:s tjänstemannadagar besökte Åboland

SLC:s tjänstemannadagar återupptogs även efter en paus i och med coronapandemin och i september 2022 kunde anställda från både centralförbundet och producentförbunden samlas till gemensamt program, gårds- och företagsbesök och umgänge på Örö i Åboland den 22–23 september.

På Westankärr gård med Mårten Forss som värd fick deltagarna bekanta sig med solenergi, på Nyborg gård berättade Oskar Ekholm om gårdens frilandsproduktion och fördelen med eget ”brand” för gården och på Söderlångvik gård bjöds det på lunch och en presentation av gården. Under den andra dagens program fanns det även tid för framtidsworkshop för gemensamma frågor.

Jordbrukspolitiska frågor 2022

Lönsamheten och marknadsutvecklingen

Det gångna marknadsåret inleddes med ett par månader som många uppfattade vara början på en period då världen återgår till det normala efter flera år av ett samhälle som påverkats av Covid-pandemin. Stabiliseringen som var på gång avbröts dock av Rysslands attack på Ukraina som påverkat marknaden för alla jordbruksprodukter på ett eller annat sätt.

I februari kartlade MTK och SLC det ekonomiska läget bland jordbrukarna och trädgårdsproducenterna med en medlemssenkät för att använda som grund för intressebevakningen och i de återkommande diskussionerna med jord- och skogsbruksministeriet och ministern. De flesta svaren uppfattar att det ekonomiska läget kommer att försämrats ännu i vår

Den 1 mars gav MTK och SLC en utmaning till handeln, industrin, finansinstitut, beslutsfattare samt arbetstagar- och andra intresseorganisationer för att säkerställa den inhemska livsmedelsproduktionen. Matöverenskommelsen, som utmanade livsmedelskedjans aktörer att axla ansvar och agera för den inhemska maten och försörjningsberedskapen, publicerades som helsidas annonser i Helsingin Sanomat och Hufvudstadsbladet och mötte god respons. I annonsen uttryckte MTK och SLC även sitt stöd för det krigsdrabbade ukrainska folket.

Osäkerheten kring Ukrainas möjligheter att producera spannmål och oljevaxter ledde till att spannmålspriserna hållits på

en hög nivå genom hela året. Även husdjurssektorns producentpriser steg men inte i samma takt som produktionskostnaderna. Prisstatistiken visar att prishöjningarna syns snabbare i de senare delarna av livsmedelskedjan än i producentledet. Detta har lett till att Konkurrens- och konsumentverket inlett en specialutredning om hur livsmedelsmarknaden i Finland fungerar. Utredningen blir eventuellt klar under 2023. SLC har även framhållit att organisationen anser att konkurrenslagen bör ändras gällande detaljhandelns uppköpsorganisationer och den ställning dessa fått på marknaden.

För att ytterligare stärka livsmedelsmarknadsombudsmannens position reviderades livsmedelsmarknadslagen under året. Vi denna revidering gavs ombudsmannen en stärkt position och bättre tillgång till data. SLC framhöll i höranden i riksdagen behovet av att få avtalen som livsmedelsindustrin och handeln ingår indexbundna. Avtalen kan omförhandlas då vissa indexkriterier aktiveras. SLC har även framhållit att forskningen bör få samma tillgång till marknadsdata forskningen hade tidigare. Det finns nu tydliga glapp i det som forskningen kan leverera gällande livsmedelsmarknadens funktion.

Under hösten 2021 inledde en arbetsgrupp, ledd av livsmedelsmarknadsombudsman Olli Wikberg, ett uppdrag kring vilka åtgärder livsmedelssektorn behöver för att bättre kunna spå efterfrågan på produkter, bättre få igenom rättvisa prishöjningar i kedjan och hur trygga den finländska livsmedelsproduktionen. SLC presenteras i denna arbetsgrupp av Rikard

Korkman. I augusti gav livsmedelsmarknadsombudsmannen en rekommendation i vilken han framhåller behovet att ta i bruk ett index i livsmedelskedjan. Nämnden för god handelssed i livsmedelskedjan gav även en rekommendation under året gällande internethandel och nätauktioner med livsmedel.

Rysslands attack mot Ukraina

Den 24 februari inledde Ryssland sin attack mot Ukraina. EU och Finland fördömde omedelbart Rysslands krigsåtgärder och inledde en omfattande process med flera olika sanktionsåtgärder gentemot Ryssland för att strypa tillgången till kapital, förnödenheter och annat. Det blev klart i ett tidigt skede att den energi och gödsel som Ryssland exporterat till EU och Finland kommer att upphöra. Detta ledde till snabba förändringar på priserna för energi och gödsel. SLC följde tillsammans med Försörjningsberedskapscentralens jordbrukspool med tillgången till jordbruksfönödenheterna inför det kommande vårbruket.

I juni gjorde MTK och SLC en medlemsenkät om gårdarnas ekonomiska förutsättningar som besvarades av drygt 1 100 producenter runt om i landet. Hälften av producenterna befarade att gårdens ekonomiska situation kommer att försämrans ytterligare på grund av ökade produktionskostnader och minskat kassaflöde. Dessutom syntes även tecken på att många husdjursgårdar överväger att avsluta sin produktion.

I september följde MTK och SLC genom en medlemsenkät upp odlingssäsong-

en och det ekonomiska läget på gårdarna och för många gårdar hade den ekonomiska situationen rent av försämrats under sommaren då producentpriserna släpat efter den stigande kostnadsnivån. Den största oron handlade framför allt om osäkerheterna kring prisnivån och tillgången på el och handelsgödsel den kommande vintern.

I landskapsförbundens och centralförbundets styrelser diskuterades aktivt på vilket sätt Ryssland attack kommer att synas inom jordbrukssektorn. Ukraina har varit en stor exportör av spannmål bland annat till Nordafrika och delar av Asien. Fortsätter kriget en längre tid kommer detta att påverka dessa områdets tillgång till mat. EU öppnade snabbt upp möjligheten till nationella riktade åtgärder till de sektorer som berörs av effekterna av kriget. I och med att spannmålspriserna och energipriserna var de kostnader som steg snabbast konstaterade jord- och skogsbruksministeriet att de riktade åtgärderna bör riktas till den enmagade sektorn som snabbt fick högre foderkostnader och trädgårdssektorns som berördes av höga elpriser. Jord- och skogsbruksministeriet valde att stödet inte bygger på ett kostnadsstöd utan man eftersträvar att få ut stöden snabbt och utan större byråkrati. Modellen blev då tilläggsbetalningar på tidigare utbetalda stöd. Regeringen fick igenom ett försörjningsberedskapspaket på cirka 330 miljoner euro. Av detta betalades cirka 205 miljoner euro som påslag på LFA, stöden till den enmagade och trädgårdssektorn. Den största delen betalades ut via ett förhöjt LFA. I detta försörjningsberedskapspaket ingick även en förhöjd bränsleacci-

såterbäring som betalades i början av maj. De övriga stöden betalades ut under hösten och senhösten. SLC har i beredningen kring försörjningsberedskapspaketet lyft fram att pengarna bör komma snabbt till jordbrukarna och på ett enkelt sätt, vilket även var den linje jord- och skogsbruksministeriet valde. Från finansieringsbeslut till slutbetalning gick det knappt sex månader.

En annan åtgärd regeringen vidtog för att trygga försörjningsberedskapen var ett fastighetsskattestöd. Detta stöd skulle täcka den fastighetsskatt jordbrukarna betalar för sina jordbruksfastigheter. Andemeningen har enligt SLC:s uppfattning varit att fastighetsskattestödet riktar sig till alla typer av bolagsformer som används inom jordbruket. Under hösten fick SLC besked att skattemyndigheterna inte beviljat jordbruk med aktiebolag fastighetsskattestödet.

Den oklara marknadssituationen har fortsatt att återspegla sig i förnödenhetspriserna under hösten. SLC har i flera omgångar påtalat till jord- och skogsbruksministeriet och dess ledning att trädgårdssektorn tidigt under hösten bör få besked om staten via ett kostnadsersättningsstöd ersätter växthusproducenterna för de betydligt högre elkostnaderna. Till den arbetsgrupp som leds av finansminister Saarikko har SLC framfört behovet att staten sänker el- och gödselskostnaderna samt håller kvar åtgärder så som förhöjd bränsleacciåterbäring, och fastighetsskattestödet. SLC har även ansett att likviditetslånen i detta skede har en stor betydelse för enskilda odlare.

Jord- och skogsbruksministeriet bereder ett andra försörjningsberedskapspaket

som förhoppningsvis under 2023 får finansiering. Upplägget för detta paket kommer att vara att det är kostnadsersättande.

Artikel 214

I och med att EU:s förordningar gällande CAP antogs av EU-parlamentet och ministerrådet under senare delen av 2021 kunde även jord- och skogsbruksministeriet framskrida med den nationella tillämpningen av det nationella stödet till den enmagade sektorn och trädgårdssektorn i Södra Finland. Enligt skrivningen i artikel 214, som är en del av EU:s marknadsordning, sägs att Finland har rätt att betala ut ett nationellt stöd från 2023 till 2027 förutsatt stödnivån är avtagande och är 2/3 av den nivå den är då perioden inleds 2023. SLC framhöll i förhandlingarna med jord- och skogsbruksministeriet kring Finlands meddelande till kommissionen om ibruktagandet av artikel 214 att stöden borde riktas till aktiv produktion och den referensmängd som används inom den enmagade sektorn bör uppdateras. SLC framhöll även behovet av att rikta stödet till en viss gårdsstorlek. Gällande uppdateringen fick SLC inte medhåll av jord- och skogsbruksministeriet för en uppdatering. Då det gäller stöd enligt gårdsstorlek kan stödsystemet byggas upp så i slutet av perioden om det finns politisk vilja för det.

Ändringar i Finlands CAP-plan

Finlands CAP-plan godkändes enhälligt av statsrådet i december 2021. Nyttillträdda jord- och skogsbruksminister Antti Kurvinen fick under sommaren förhandla med DG-Agri kring ett par villkorlighets-

åtgärder. Dessa berörde odling på torvmarker och kravet på växtföljd. Ministeriet uppnådde med kommissionen en kompromiss gällande dessa två frågor. Gällande odling av torvmarker ges möjlighet att via bearbetning förnya områdena, men grundkravet är att på dessa områden odlas vall. Gällande växtföljden uppnåddes en kompromiss som understryker behovet av en växtföljd på områden där ettåriga växter med undantag av specialväxter. I och med dessa ändringar i Finlands CAP-plan var Finland bland de första EU-medlemsländerna som fick sin CAP-plan godkänd i slutet av augusti.

Tidigare under året hade jord- och skogsbruksministeriet och Livsmedelsverket signalerat att Finland måste följa kommissionen krav och ändra förförings sättet för de produktionskopplade stöden till husdjursektorn. Kommissionen krävde att stödet ska årligen sökas skilt, och att en referensdag införs. SLC:s krav för att omfatta förändringen var att stöden skulle betalas ut enligt tidigare tidtabell och att referensdagen inte sänker stöden för husdjursproducenterna. Det nya systemet togs i bruk under vintern. Det rådde länge oklarheter om Livsmedelsverket skulle betala ut det produktionskopplade stödet i december.

Producentorganisationerna hade under hösten i flera repriser bett jord- och skogsbruksministeriet ge klara besked om det produktionskopplade stödets betalningstider. Situationen verkade bli ohållbar för husdjursektorn på AB-området. I början av december kom beskedet att stödet betalas ut.

En annan förändring som påverkat ersättningsupplägget i miljöstödet var att enligt den nya gödsellagen stipuleras gödslingsnivåerna för fosfor i en fosforförordning. Tidigare har fosformängderna reglerats via miljöersättningen, vilket utgjort en grund för ersättningen. Regeringen har under regeringsperioden en längre tid diskuterat gödningen och beredningen av fosforförordningen var ännu vid årsskiftet öppen. Den förordning som gick på utlåtande byggde långt på att miljöersättningens gödselnivåer gäller i förordningen samt att husdjurssektorns fosforundantag upphör efter en kort övergångstid. SLC har i utlåtanden motsatt sig de låga fosfornivåerna och bortfallet av husdjursundantaget.

Den 1 november ordnade SLC webinariet CAP 2023 framåt tillsammans med SLF för att försöka besvara de frågor som den nya gemensamma jordbrukspolitiken väckt bland jordbrukare, förtroendevalda, medlemmar, rådgivare och tjänstemän. Under webinariet informerade jord- och skogsbruksministeriets tjänstemän om villkorlighet och ekosystem, produktionsbundna stöd, miljöersättning, miljöavtal samt ekoavtal och allmänt om de ekonomiska ramarna för den kommande programperioden. Webinariet innehöll även anföranden och inlägg från SLC samt SLF. Webinariet samlade närmare 200 deltagare.

Den nationella stöduppbyggnaden för 2023

I samband med den nationella stöduppbyggnaden för 2023 behandlades de förändringar som kommer att ske i de husdjurs-

baserade stöden för 2023. I denna ändring kommer fokus i de EU-finansierade stöden att flytta till AB-området och det nordliga området kommer enbart att ha ett nationellt stöd förutom för C-områdets tjurar där ett EU-finansierat stöd ännu betalas. Även de andra förändringarna som görs för AB-områdets stöd syns i de nationella. Annat som syns i de nationella stöden 2023 är bortfallet av husdjurs-LFA som kompenseras med högre stödnivåer till husdjurssektorn via produktionen.

SLC:s specialfrågor till förhandlingarna var att den enmagade sektorn bör behandlas på samma sätt som andra husdjurssektorer då det gäller bortfallet av husdjurs-LFA. En separat arbetsgrupp tillsattes av förhandlarna för att specifikt hitta lösningar för den enmagade sektorn så att dessa även ges möjlighet att få en del av det som tidigare betalats som husdjurs-LFA kompenserad endera via stödet till djurens välbefinnande eller andra stödformer.

Andra frågor SLC lyfte fram var behovet av att höja transportersättningen för sockerbetor som transporteras längre ifrån. Producentorganisationerna fick igenom en ändring i det transportersättnings-system som tillämpats för sockerbetor så att ersättningen täcker transporter ända till 280 km från sockerbruket i Säkylä. Här fick man även igenom en höjning av det reserverade anslaget.

Ett annat ärende som SLC även framhöll var att stödet till honungsproduktion bättre borde riktas till aktiva odlare. SLC föreslog här en markant höjning av miniantalet för det antal bikupor som behövs för att erhålla stödet. Utfallet av detta var

att anslaget för honungsproduktion höjdes med 150 000 euro.

Förhandlingsresultatet för 2023 innehöll även en skrivning om att investeringsstöden till Östra och Norra Finland bör ses över och om möjligt vara högre i dessa områden för att trygga den framtida produktionen i dessa områden.

Lagen om djurvelfärd äntligen till riksdagen

Lagen om djurvelfärd gavs till Finlands riksdag under hösten 2022 efter en lång beredning som inleddes redan 2010. Till lagen hade regeringen tillagt en övergångsperiod på 12 år för att frångå den kirurgiska kastreringen. Denna linje baserar sig på en specialutredning jord- och skogsbruksministeriet bett om i slutskedet av revideringen av det tidigare lagförslaget. Till lagen tillades även att inga nya bäsladugårdar längre ges investeringsstöd och att nya ladugårdar som byggs måste planeras så att dessa har även rastgårdar eller möjlighet till betesgång. Beteskravet förlängdes från 60 dagar till 90 dagar.

Lagen behandlades i riksdagen under vintern 2022–2023 och lagen hinner förhoppningsvis godkännas av riksdagen innan riksdagsvalet 2023. Efter att lagen godkänts så börjar arbetet med de statsrådsförfordningar som lagen behöver för att precisera de produktionsgrenvisa kraven.

Livsmedelsmarknadsombudsmannens arbetsgrupp

Efter att MTK och SLC arrangerade en protestaktion *Varför får den minst som*

gör mest? i november 2021 på grund av kostnadskrisen inom jordbruket på Narinkens torg i Helsingfors och i regionerna grundades en arbetsgrupp under ledning av livsmedelsmarknadsombudsman Olli Wikberg. Arbetsgruppen består av en representant var från MTK, SLC, Livsmedelsindustriförbundet ETL och Finlands Dagligvaruhandel rf, PTY. SLC:s representant är Rikard Korkman.

Arbetsgruppen fick till målsättning att söka lösningar för att förbättra den svaga lönsamheten inom livsmedelskedjan till följd av kraftigt stigande kostnader. Arbetsgruppen har sammanträtt regelbundet för att skapa en bättre situationsbild om livsmedelskedjan som helhet och bland annat SLC har påtalat problemen för forskare att få prisuppgifter från industri- och handelsledet.

Arbetsgruppen beställde en utredning av Kyösti Arovuori som publicerades i mars 2022 där det bland annat föreslogs att avtalsstrukturerna inom livsmedelssektorn måste utvecklas så att de bättre och snabbare kan reagera på oväntade kostnadsökningar. Under våren skedde en positiv förändring, när statistikcentralen övergick till att publicera jordbrukets kostnadsindex månatligen istället för kvartalsvis. Detta möjliggjorde en kostnadsuppföljning mera i realtid.

I utredningen föreslogs också att någon typ av mekanism eller kostnadsindex som utlöser prispförhandlingar behövs med tanke på liknande situationer i framtiden. Jord- och skogsbruksministeriet beställde hösten 2022 av Naturresursinstitutet Luke en utredning om kostnadsindex som publiceras i mars 2023.

Till följd av arbetsgruppens arbete publicerade livsmedelmarknadsombudsmannen några rekommendationer till livsmedelskedjan bland annat när det gäller avtal inom livsmedelskedjan att det måste finnas en klar klausul för priskorrigerings. Under hösten uppmärksammades speciellt problemet med de styva avtalsstrukturerna inom den offentliga sektorn och oviljan att se över ingångna avtal till följd av kostnadskrisen. En brist i livsmedelsmarknadslagen är att den offentliga sektorn står utanför till exempel livsmedelsmarknadsombudsmannens rekommendationer.

SLC:s målsättningar för riksdagsvalet 2023: Ett tryggt Finland

Redan under våren 2022 inledde SLC-kansliet arbetet med att ta fram målsättningar för organisationen inför det stundande riksdagsvalet i april 2023. I programmet Ett tryggt Finland slår SLC fast att de gröna näringarna behövs mer än någonsin.

Målet för SLC är ett lönsamt jordbruk med en fungerande marknad i en rättvis livsmedelskedja samt ett livskraftigt skogsbruk som har förutsättningar att skapa välbefinnande för hela landet. I programmet ingår konkreta målsättningar och förslag för både jordbruks- och trädgårdsproduktionen, skogsbruket och landsbygden.

SLC:s målsättningar för riksdagsvalet lanserades i december i form av ett pressmeddelande och en adventskalender på SLC:s sociala medier. Programmet skickades även till riksdagspartiernas kanslier och ansvarspersoner i jordbruksfrågor. Via partierna fanns även SLC:s målsättningar

riksdagskandidater till handa. Programmet fanns tillgängligt i sin helhet på både svenska och finska, och tjänar som grund när SLC under våren fortsätter sitt påverkansarbete för regeringsprogrammet som är det viktigaste politiska dokumentet under den kommande regeringsperioden.

Naturbruksutbildningsplattformen

SLC har sedan hösten 2020 bjudit in de finlandssvenska naturbruksutbildningarna Axxell, Optima, Yrkesakademien i Östernbotten och Yrkesakademien i Östernbotten och Yrkesakademien i Östernbotten till möten om vad som kan göras för att höja attraktionskraften till utbildningarna, höja kvaliteten och bättre utnyttja de resurser skolarna har. Plattformens arbete inleddes som gemensamma Teams-möten och gruppen har inte formaliserats.

Uppslutningen från skolorna är god och till möten bjuds även in riksdagsledamoten Anders Norrback med bakgrund från naturbruksutbildningen, SLF:s direktör Peter Österman, personer från Utbildningsstyrelsen, LPA och Anders Strandberg från Jordfonden.

Plattformen leds av SLC:s verksamhetsledare Jonas Laxåback och från gruppens möten skrivs PM vanligtvis under 2022 av Novias representanter. Under åren har antalet studeranden och de mera aktuella ärenden som berört skolorna diskuterats. Under 2022 beslöt gruppen att tillsammans återuppta naturbrukslärardagarna för naturbrukslärarna och detta tvådagarsstillfälle hölls på YA i Vasa i juni. Gruppen har även linjerat att för 2023 behandlas hur finansieringen ser ut för andra

och tredjestadiet samt att man funderar på hur verkställa gemensam marknadsföring.

Som en del av SLC:s strategi som framhåller utbildning har SLC ansökt om finansiering kring en omfattande utredning om naturbruksutbildningen i Svenskfinland av Svenska Kulturfonden. Fonden har beviljat SLC finansiering för utbildningen och utredningen utförs av tidigare landskapsdirektören Kaj Suomela. Utredningen väntas bli klar under våren 2023.

Miljö- och markpolitiska frågor 2022

EU:s restaureringsförordning ett besvärligt förslag

EU:s restaureringsförordning, som även har återgetts bland de skogspolitiska frågorna, är den sittande EU-kommissionens mest ambitiösa miljöåtgärning. Förslaget var mycket besvärligt för Finland eftersom vi skulle drabbas hårdast av alla EU-länder bland annat på grund av vi har så mycket skog. Kostnaderna för förslaget uppskattas

till hisnande 931 miljarder euro per år. Samtidigt uppskattade kommissionen att den ekonomiska nyttan som Finland skulle få uppgår till 9,7 miljarder per år – mer än tiofaldig avkastning. Varifrån de pengarna ska komma är däremot ytterst oklart. Längs hela hösten arbetade SLC aktivt med att försöka påverka arbetet med förordningen både i Bryssel och i Finland och förde många diskussioner med såväl regeringens ministerstaber som med enskilda riksdagsledamöter. Finlands regering stödde tyvärr kommissionens förslag till förordning medan tre av riksdagens substansutskott – ekonomiutskottet, miljöutskottet samt jord- och skogsutskottet – tog ställning mot förordningen.

Sista ordet i riksdagen hade stora utskottet som i slutet av november slog fast Finlands förhandlingslinje och krävde ändringar i EU-förslaget. Finlands officiella ståndpunkt är att förordningen inte kan godkännas i sin nuvarande form. Alla partier förutom Sannfinländarna ställde sig bakom stora utskottets utlåtande. SLC fortsätter att bevaka frågan.

EU-kommissionens vice ordförande Frans Timmermans, som förespråkar kraftiga begränsningar av skogsbruket, besökte den finska skogen på torsdagen som gäst hos MTK. Värddar för utflykten till en privat skog i Sipool var MTK:s ordförande Juha Marttila och skogsdirektör Marko Mäki-Hakola. Vid utflykten deltog även jord- och skogsbruksminister Antti Kurvinen och andra finländska skogs- och naturaktivister.

SLC:s skogsombudsman Viktor Harvia (t.v.) tillsammans med kommissionär Frans Timmermans.

Naturvårdslagens slutresultat tillfredsställande för markägarna

Reformen av naturskyddslagen orsakade närmast en regeringskris i slutet av året när lagen behandlades i riksdagen och regeringspartiet Centern röstade med oppositionen. Lagförslaget har dragits med otydligheter och förorsakat olika åsikter redan från första början. MTK och SLC var för mera naturskydd och en reform av lagen, men förkastade starkt lagförslagets socialiseringsavsikter som kunde ha lett till en stor mängd skydd av hotade naturtyper utan ersättning för markägarna. Slutresultatet av lagen blev en kompromiss som kan anses vara tillfredsställande för markägarna och SLC gläds speciellt åt att inget automatskydd kom in via den nya naturvårdslagen. Riksdagen antog en ny naturvårdslag i december 2022.

Ändringen av naturvårdslagen har pågått länge och beretts i en arbetsgrupp där också producenterna varit representerade. Under hela processen har producent- och markägarorganisationerna framfört att skydd av skogsområden skall det ske via lag, tydligt avgränsat och mot ersättning. Även i utlåtandet av rådet för bedömning av lagstiftningen i december 2021 beskrevs propositionen som brokig och rådet konstaterade att konsekvenserna för skogssektorn och skogsägarna måste preciseras. Trots detta fick oklarheterna gällande naturskyddsområden och avsaknaden av en noggrannare konsekvensbedömning leva vidare i ministerns – inte arbetsgruppens – lagförslag som gick till regeringen och gavs som en enhällig regeringsproposi-

tion trots att ingen enighet egentligen nåtts inom regeringen.

Beredningen av reformen av inlösningslagen fortsätter

Det har länge funnits försök att reformera inlösningslagen från 1978 och under 2022 fortsatte regeringens beredning av inlösningslagens revidering. I sitt utlåtande gällande en mindre ändring av inlösningslagen gav SLC en del allmänna anmärkningar. SLC ansåg att det finns brister i den nuvarande lagstiftningen när det gäller rättsskyddet för privata markägare, som det hade varit viktigt att ta upp i samband med utarbetandet av lagen. Detta mot bakgrund av den kraftiga tillväxten av vind- och solkraft. Det har enligt SLC saknats en strikt reglering av projektprocessen och spelreglerna för aktörerna har ännu inte fastställts. SLC ansåg i sitt utlåtande att det fortfarande behövs en mer omfattande reform av lagen om inlösen för att garantera rättssäkerhet och egendomsskydd för markägare. Beredningen av en reform av inlösningslagen fortgår vid justitieministeriet och ett utkast till lagförslag förväntas skickas ut på remiss hösten 2023.

Med tanke på de många projekt om ellinjegator som är igång och skäligen ersättningar till markägarna måste inlösningslagen revideras av nästa regering och förutsätta att nätbolagen för en dialog med markägarna och samarbetar kring linjegatorna. I nuläget kan elnätbolagen med hjälp av en hopplöst föråldrad inlösningslag bygga till och med parallella matarledningar. Den ersättning markägarna får är idag en engångsersättning som inte

på något sätt täcker den uteblivna skogstillväxten. Inlösningslagen måste förnyas efter valet och

Endast bygglagen gick vidare

Det fanns stora förhoppningar att reformen av markanvändnings- och bygglagen (MBL) skulle bli en av de viktigaste lagstiftningsreformerna under regeringsperioden. Utgångspunkten för MBL-reformen var att effektivisera regleringen av planering och byggande. I och med de stora åsiktsskillnader som framkom under remissrundan gällande markanvändningsfrågorna drev regeringen endast bygglagen och en rad kompletterande lagar framåt. Även jord- och skogsbruksorganisationerna har varit kritiska åt den riktning markanvändningslagen höll på att utvecklas.

Socialpolitiska frågor 2022

Hållbar rekrytering

I andra halvan av januari 2022 gick media ut med att det finns misstankar om människohandel kopplade till växthusnäringen. Genom olika uttalanden tog SLC och ÖSP kraftigt avstånd från människohandel och utnyttjande av arbetskraft. SLC initierade dessutom till ett unikt branschmöte för trädgårdssektorn den 10 februari där företrädare från SLC, ÖSP, MTK, HTF, packerierna, Landsbygdens Arbetsgivareförbund LAF, Töitä Suomesta med flera var samlade. Som resultat från branschmötet bildades en branscharbetsgrupp för trygg rekrytering, som under ledning av Kristel

Nybondas från LAF, arbetade med att skapa konkreta verktyg för att stöda arbetsgivare när det gäller utländsk arbetskraft. Samarbetet med myndigheter och andra branschorganisationer utökades även och en checklista för ansvarsfull rekrytering utarbetades också.

Ett flertal utbildningstillfällen i ansvarsfull rekrytering och hur man kan förebygga människohandel ordnades för producentorganisationens medlemmar. Utbildningsserien, som ordnas under våren i samarbete mellan ÖSP, SLC och Landsbygdens Arbetsgivareförbund LAF, handlade om de juridiska ramarna för hållbar rekrytering, kännetecken på olika former av människohandel och om att kommunicera som arbetsgivare och chef. Hållbar rekrytering var även ett tema som tydligt syntes i SLC:s kommunikation under våren.

Avbytarlagstiftningens reform kom av sig

Enligt regeringsprogrammet för Sanna Marins regering reformeras avbytarlagstiftningen under regeringsperioden. Reformen var avsedd att färdigställas i två faser, så att den första fasen träder i kraft 1.1.2023–30.6.2023. Propositionen, vars remissrunda inleddes i juni, innehöll lagändringar som hänförde sig till den första fasen av totalreformen av avbytarlagstiftningen som gäller lagen om avbytarlagstiftning för lantbruksföretagare, lagen om avbytarlagstiftning för pälsdjursuppfödare, lagen om vikariehjälp för renskötare och 13 § i lagen om inkomstdatasytemet.

I sitt utlåtande ansåg SLC att de föreslagna förändringarna i lagstiftningen är befogade och nödvändiga. SLC anser att det är klokt att även i fortsättningen använda den nuvarande förvaltningsmodellen för avbyttjänsten till jordbruket med social och hälsovårdsministeriet, Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt (LPA) och kommunernas lokala enheter som verkar enligt uppdragsavtal i enlighet med det som ett arbetsgruppsbetänkande rekommenderade i april 2021. I sitt utlåtande betonade SLC även att lantbruksföretagarnas rätt till avbyttarservice på grund av semester borde höjas till 30 dagar per år och att minst fyra av dessa dagar ska kunna infalla på helg- eller söndagar. SLC ansåg vidare att det också är av yttersta vikt att regeringen anslår finansiering för att utveckla ett nytt datasystem som är absolut nödvändigt för att det andra skedet av totalreformen av avbyttarlagstiftningen ska kunna verkställas.

I augusti gavs beskedet att beredningen av reformen av avbyttarlagstiftningen avbrutits och att ett lagförslag inte kommer att ges av regeringen då det under remissrundan framkommit mycket olika åsikter om lagförslaget bland en del intressegrupper. Till SLC:s besvikelse gick lagförändringen inte vidare.

Skogspolitiska frågor 2022

Arbete för skogsägaren på många fronter

År 2022 tog skogsägarorganisationerna – MTK, SLC och skogsvårdsföreningarna – fram alla verktyg ur sin verktygsback

för intressebevakningsarbetet. Det fanns mycket att göra, både i inrikespolitiken och på virkesmarknaden. Men kanske framför allt var skogsägarna vid kaffeborden och mötena oroade över EU:s intentioner att lägga sig i skogsbruket och avverkningarna. Det fanns en stor upprördhet över de uppenbart oinformerade påståtningarna från Bryssel.

Skogsägarorganisationen riktade exceptionellt mycket arbete mot att påverka EU. Under 2022 slutade ingen av de nästan tio processer som har stor inverkan på skogarna med ett dåligt resultat för skogsägarna. Ett stort antal av dem styrdes framgångsrikt i rätt riktning, men de slutliga resultaten kommer att klarna först 2023.

Via det samarbetsavtal SLC har med MTK i skogsfrågor och genom skogsombudsmannen breda samarbetsnätverk ökar SLC:s påverkningsmöjligheter i de komplicerade och komplexa skogsfrågorna. Under året strävade SLC till att aktivt delta i den skogspolitiska verksamhetsomgivningen genom aktivt deltagande i styrgrupper, höranden och övriga skogspolitiska tillfällen som organiserades av både offentliga och privata sektorn samt skrivande av utlåtanden och påverkan i media. En viktig del av SLC:s skogsintressebevakning är skogsombudsmannens deltagande i MTK:s skogslinjes möten. Utan ett nära samarbete med MTK vore det mycket svårt för SLC:s skogsbevakning att hålla sig uppdaterad med allt som pågår inom skogssektorn såväl nationellt som internationellt.

Finländska skogslobbyn var en av de mest aktiva och inflytelserika aktörerna

inom taxonomi och restaurering i Europa

Förra året var taxonomin för hållbar finansiering föremål för offentlig debatt. Beredningen av en uppsättning naturkriterier, som hade ställt orimliga krav på skogsägarna, lades länge på is, och under beredningspausen utarbetade skogsägarorganisationerna tillsammans en alternativ modell som skulle vara både genomförbar och förbättra naturtillståndet. Tack vare ett aktivt lobbyarbete finns det indikationer på att skogstaxeringen inte kommer att genomföras år 2023.

I februari 2022 fick skogsägarorganisationen det utkast till förordning om restaurering av natur som kommissionen utarbetat bakom lyckta dörrar. Det såg genast ut som att förslaget blir orimligt och ogenomförbart. De finska skogsägarna var först i Europa med att ta upp frågan. Tyvärr lyckades den finska regeringen inte bilda en tydlig ståndpunkt och förslaget antogs under sommaren. Påtryckningar från skogsägarorganisationen ledde så småningom till att regeringen nästan föll. På senhösten intog Finland sedan en fast hållning till förordningen. Kunnandet om skötseln och skyddet av de finländska skogarna ligger inte i Bryssel eller i sydeuropeiska länder, och beslutsmakten måste stanna hemma – det råder bred enighet om detta bland skogsägarna.

Naturvårdslagstiftning, markanvändning och skogsbrukets framtid

Skogsfrågorna var i allmänhetens ögon under i stort sett årets alla dagar. Tonen i budskapet varierade beroende på i vilken

media eller sociala medier som skogsfrågorna diskuterades. Det blev tydligt att kunskapen om det finska skogsbruket är begränsad och debatten var ofta snäv och tog avstamp i ett utpräglat klimat- eller miljöperspektiv. Det föreslogs till och med att skogsbruket och skogsavverkningen borde minska för att mildra klimatförändringarna, trots att detta sannolikt skulle leda till fortsatt användning av fossila råvaror. Den vetenskapliga skogspanel som MTK föreslagit inrättades 2022 genom ett ministerbeslut. Utöver den information som klimat- och miljöpanelerna tillhandahåller kommer skogsinformation i framtiden att göras mer allmänt tillgänglig för att stödja beslutsfattandet.

Reformen av naturvårdslagen orsakade ännu en regeringskris i slutet av året. Lagen hade redan utarbetats i riksdagen och det fanns ett hot om oklar lagstiftning som kunde ha lett till en stor mängd naturskydd utan ersättning för markägarna. MTK och SLC var för mera naturskydd och en reform av lagen, men förkastade starkt dessa socialiseringsavsikter och slutresultatet av lagen blev en kompromiss som var tillfredsställande för markägarna.

Skogsägarorganisationerna har drivit på en ökad finansiering av frivilligt skogs-skydd via METSO-programmet, vilket uppnåddes under året och finansieringen av det frivilliga naturskyddet kommer att förbättras. Skogscentralens METSO-finansiering kommer att nästan fördubblas år 2023, samtidigt som Skogscentralen får sin första budget för Helmi-programmet, som bland annat kommer att användas för att börja sköta små vattendrag.

Sakkunniga från skogsägarorganisationen har stött skogsägare i ett stort antal vindkraftsprojekt. Förhandlingsgrupperna var framgångsrika i beredningen av parker i hela Finland. Under året uppmärksammades problemen med vindkraftsöverföringsledningar och behovet av samarbete mellan markägarna, och det återstår att se om nästa regering har mod att ändra inlösningspraxisen. Det ska inte vara möjligt att till ett orimligt lågt pris tvångsinlösa någon annans egendom för att göra affärer.

Under året slutfördes arbetet med det kommande systemet för finansiering av skogsbruket (METKA) och den nationella skogsbruksstrategin, som styr användningen av skogarna. De båda frågorna utföll i linje med skogsägarnas mål.

Internationell verksamhet 2022

Nordens Bondeorganisationers Centralråd NBC

Nordens Bondeorganisationers Centralråd NBC är ett år 1934 grundat samarbetsforum för de nordiska ländernas producent- och kooperativa organisationer. NBC:s verkställande organ är presidiet och det koordinerande organet är NBC arbetsutskott med representation från respektive nordisk jordbruksorganisation. Dessutom har NBC olika arbetsgrupper. Søren Søndergaard har fungerat som ordförande och Jan Laustsen som generalsekreterare för NBC för 2021–2023.

Finlands avdelning av NBC, som samlar de finska NBC-organisationerna MTK, SLC och Pellervo, sammanträder regelbundet för att koordinera Finlands NBC-verksamhet.

SLC:s Christoffer Ingo fungerade som moderator för NBC-mötets temadiskussion "Nordiskt jordbruk i en mer oförutsägbart värld - är vi redo?"

Finland stod värd för NBC:s presidie-möte som samlade cirka 80 deltagare till Seinäjoki den 17–19 augusti 2022. Presidie-mötet behandlade särskilt det nordiska jordbrukets förutsättningar och tryggheten av livsmedelssäkerheten efter Rysslands anfall av Ukraina.

Under mötets första dag fick deltagarna bekanta sig med Närpes-fenomenet, som ett exempel på lyckad arbetskraftsinvandring och sysselsättning i en långt specialiserad bransch. Stefan Skullbacka höll ett anförande om andelslaget Närpes grönsaker, kooperativt samarbete och betydelsen av andelslagets status som producentorganisation. Stadsdirektör Mikaela Björklund berättade om integrationsarbetet i Närpes stad. Trädgårdsombudsman David Pettersson och ÖSP:s verksamhetsledare Johanna Smith deltog efteråt i en paneldiskussion om samarbete mellan kommunen och näringslivet, integration och teknisk utveckling inom växthusbranschen. NBC besökte även Landsbygdsnätverket och Livsmedelsverket.

Den andra mötesdagen inleddes med temadiskussion kring temat ”Det nordiska lantbruket i en oförutsägbar värld – är vi redo?”. I diskussionen, som modererades av SLC:s lantbrukspolitiskt sakkunniga Christoffer Ingo, deltog bland annat Thomas Blomqvist, minister för nordiskt samarbete och jämställdhet. I den efterföljande paneldiskussionen diskuterade NBC-ordförandena vilka framtidslösningar det nordiska lantbruket kan bidra med. Under eftermiddagens utflykt besökte NBC-deltagarna Foodwest som arbetar med utveckling av livsmedel, Petri Hon-

kalas svingård, Atria Solar Power Park om solenergi samt Ylinens broilergård. Kvällsprogrammet, som bland annat bjöd på bastubad, kubbspel och middag, gick av stapeln på Koskenkorvan Trahteeri.

Under den tredje mötesdagen hölls presidie-mötet som inleddes med en virtuell hälsning av jord- och skogsbruksminister Antti Kurvinen. Presidie-mötet fick även ta del av en rapport om WFO-arbetet av Kati Partanen, Europas representant i styrelsen för World Farmers Organisation, samt rapport om BFFE-arbetet, WTO och handelsfrågor och arbetsgruppsrapport om aktiviteter. Under presidie-mötet tillsattes även en ny arbetsgrupp för matsäkerhet.

Revideringen av de nordiska näringsrekommendationerna oroar

Från och med hösten diskuterades revideringen de nya nordiska näringsrekommendationerna aktivt inom NBC-samarbetet, där det tillsatts en arbetsgrupp för att bevaka och följa med frågan. Arbetet med att revidera de nordiska näringsrekommendationerna (NNR) påbörjades 2019 och den nya utgåvan av NNR ska ges ut i juni 2023. NNR är en internationell rapport som ger vetenskapsbaserade råd för nationella myndigheter och kommer att ligga till grund även när de finska näringsrekommendationerna ses över.

Den nya utgåvan av NNR 2022 bygger på den tidigare utgåvan, men en stor skillnad är att hållbarhet integreras som en ny dimension i de nya nordiska näringsrekommendationerna. Det är här som NBC-organisationerna också riktat mest

kritik mot NNR. I november skickade NBC-organisationerna en gemensam skrivelse till Nordiska ministerrådet angående organisationernas oro för revideringen av de nordiska näringsrekommendationerna

NBC har framhållit att alla dimensioner av hållbarhet, såväl ekologisk, ekonomisk som social hållbarhet, måste tas i beaktande vid sidan av miljö- och klimatmässiga aspekter. NBC har även kritiserat den svaga vetenskapliga metodiken, avsaknaden av transparens och utmaningen för nyckelaktörer att delta i arbetet.

NBC har även uttryckt sitt bekymmer över att ett brittiskt institut, som närmast beskrivs som en tankesmedja och som kan betraktas som en ideologisk institution med en negativ inställning till animalieproduktionen, är huvudansvarig för att skapa en vetenskaplig grund för näringsrekommendationerna. De positiva effekter som animalieproduktionen har på bland annat den biologiska mångfalden, betydelsen av livsmedelssäkerhet och självförsörjning har långt lyst med sin frånvaro i NNR:s bakgrundspapper. NBC har påtalat att djurhållning i Norden är en förutsättning för hållbar livsmedelsproduktion och en hög självförsörjningsgrad med hjälp av de naturresurser som finns tillgängliga.

NBC-organisationerna fortsätter att bevaka frågan under 2023 och MTK och SLC kommer att bevaka revideringen av de finska kostrekommendationerna.

Nordic Young Farmers Association NYFA

Nordic Young Farmers Association-nätverket samlar unga på landsbygden och

unga producenter i Norden. NYFA grundades 2020 av följande organisationer: LandboUngdom (Danmark), Norges Bygdeungdomslag (Norge), Lantbrukarnas riksförbund LRF (Sverige), Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC (Finland), Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK (Finland) och Samtök ungra bända (Island).

SLC:s representant i NYFA har varit Joel Rappe. På NYFA träffen som ordnades i samband med NBC:s presidiummötet i Seinäjoki i augusti deltog Rappe och SLC:s lantbrukspolitiskt sakkunniga Christoffer Ingo som ansvarar för SLC:s ungdomsverksamhet.

Brysselkontoret

MTK, SLC och Pellervo upprätthåller sedan 1991 ett gemensamt kontor i Bryssel, som primärt har i uppdrag att bevaka jord- och skogsbrukarnas och landsbygdsföretagarnas intressen i Europeiska unionen och rapporterna om aktuella frågor till medlemsorganisationerna. SLC kom med i Brysselkontorets samarbete 1994.

Brysselkontoret firade 30 år

År 2021 var det 30 år sedan Antti Haavisto skickades av MTK för att inrätta ett lobbykontor i Bryssel för de finländska lantbrukarna. På grund av coronapandemin måste Brysselkontorets 30-års jubileumsfestligheterna skjutas upp från hösten 2021 till hösten 2022. Den 26 oktober kunde Brysselkontorets 30-års jubileumsseminarium och -mottagning äntligen förverkligas.

I samband med jubileumsfestligheterna besökte SLC:s samt MTK:s och Peller-

Foto: Brysselkontoret

SLC:s delegation bestod av styrelsen och politiska tjänstemän.

vos delegationer Bryssel och träffade för jord- och skogsbruket relevanta påverkare och beslutsfattare. SLC:s delegation, som bestod av SLC:s styrelse och politiska tjänstemän, träffade sakkunniga på Brysselkontoret, COPA-COGECA, Finlands ständiga representation vid Europeiska unionen samt Anton Nilsson, specialsakkunnig för Åland vid Finlands ständiga representation vid Europeiska unionen. Vid Europakommissionen träffade delegationen representanter för DG ENVI, DG CLIMA och jordbrukskommissionär Janusz Wojciechowskis kabinett.

Delegationen deltog även i en mottagning vid Finlands EU-ambassadörs Markku Keinänen residens. Vid besöket vid Europaparlamentet träffade SLC:s delegation

MEP:arna Nils Torvalds, Emma Wiesner, Henna Virkkunen samt Elsi Katainens medarbetare Taru Jokinen. I samband med besöket vid Europeiska ekonomiska och sociala kommittén deltog även MEP Mauri Pekkarinen.

Under Brysselkontorets jubileumsseminarium hölls SLC:s hälsning av vice ordförande Thomas Antas som påminde om att det var ett klokt beslut att grunda ett eget lobbykontor för primärnäringarna och att behovet av intressebevakning inte har minskat. Under seminariet talade även MTK:s ordförande Juha Marttila och Pellervos ordförande Petri Pitkänen, generaldirektör för Europeiska kommissionens generaldirektorat för jordbruk och landsbygdsutveckling Wolfgang Burtscher,

Under Brysselkontorets jubileumsseminarium hölls SLC:s hälsning av vice ordförande Thomas Antas som påminde om att det var ett klokt beslut att grunda ett eget lobbykontor för primärnäringarna och att behovet av intressebevakning inte har minskat.

EU-parlamentariker Elsi Katainen, ordförande för gruppen för civilsamhällesorganisationer Séamus Boland vid Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt specialsakkunnig Tapio Kytölä från Finlands ständiga representation vid EU.

Under galamiddagen dukade köksmästare Kim Palhus upp finländska läckerheter och popkanteledivan Ida Elina stod för underhållningen. Festtalare var Copa-Cogecas generalsekreterare Pekka Pesonen.

Brysselkontorets 30-årshistorik har även utgivits och berättar om kontorets intressebevakning och arbete under 2011–2021.

Som en del av Brysselkontorets 30-årsjubileum ordnades även ett virtuellt besök till kommissionen den 15 mars för MTK:s,

SLC:s och Pellervos styrelser samt politiska tjänstemän. På agendan fanns EU:s skogsstrategi och andra aktuella skogsfrågor med Risto Artjoki sekä Marc De Smet från DG AGRI. Ukrainakrigets inverkan på EU och den globala livsmedels- och jordbrukshandeln avhandlades med DG AGRI:s direktör John Clarke och analytiker Elzbieta Lapkowska–Zarzycka. Från jord till bord-strategin och livsmedelskedjans hållbarhet diskuterades med Annukka Ojala från hälsokommissionär Stella Kyriakides kabinett.

Brysselkontorets intressebevakning 2022

2022 var ett år av förändring och inflytande. Påverkansarbetet i Bryssel fokuserade på att påverka jordbruksmarknaderna, livs-

medelskedjans funktion och möjligheterna för jordbrukarna.

Livsmedelsmarknaden hade inte helt återhämtat sig från coronapandemin när Rysslands aggressionskrig mot Ukraina i februari störde livsmedels- och energimarknaderna och drev upp priserna på insatsvaror och livsmedelspriserna. Trots kriget lyckades den globala spannmålsjätten Ukraina så och skörde en del av sina grödor samt via EU-länderna transportera spannmål till världsmarknaderna.

De finska skogsägarna var först med att i början av året belysa konsekvenserna av kommissionens förordning om återställande av naturen för jord- och skogsbruket och den höga kostnaden för förslaget för medlemsländerna.

Klimatpaketet "Fit for 55" har en inverkan på jord- och skogsbruket som är särskilt synlig i fråga om målen för utsläpp och sänkor inom sektorn för markanvändning (LULUCF), för vilka man hittade en nationellt tillfredsställande lösning.

När det gäller uppdateringen av direktivet om förnybar energi (RED) diskuterades Europaparlamentets förslag om att användningen av biomassa från primärskogar för energi inte är hållbar. Det slutliga beslutet i denna fråga är fortfarande inte fattat, men förslaget kommer att komplicera framtida diskussioner om ekonomisk användning av skogar.

Kommissionens förslag till förordning om hållbar användning av växtskyddsmedel tar inte tillräckligt upp dess konsekvenser för den globala livsmedelssäkerheten. Kraven på att minska användningen av bekämpningsmedel måste ta hänsyn till ut-

gångsläget och det arbete som redan gjorts inom sektorn.

Under 2022 diskuterades också potentialen hos kolodling för klimatarbete och jordbrukarnas inkomstgenerering. Det uppdagades att lagstiftningen för att skydda produktionskedjor som är fria från avskogning skapar utmaningar också på nationell nivå.

Reformen av EU:s direktiv om industriutsläpp hotar att medföra strängare tillståndskrav för större boskapsuppfödningens anläggningar. När det gäller djurskydd förberedde Brysselkontoret EU:s lagförslag om djurskydd, som väntas ges hösten 2023.

Brysselkontoret samordnar intressebevakningen i EU och bygger upp nätverk med viktiga intressenter i Bryssel. Centralt för Brysselkontorets verksamhet är en aktiv verksamhet och påverkan i lantbrukarnas och kooperativens COPA-COGECA, där SLC och MTK är medlemmar. Brysselkontoret har även täta och regelbundna kontakter med de olika EU-institutionerna och -beslutsfattarna.

Brysselkontoret har under året letts av direktör Hanna Leiponen-Syyrakki. Rauli Albert var kontorets husdjursombudsman, som ansvarar för ärenden som berör husdjurssektorn och andelsrörelsen. Maria Pohjala var gemensam nordisk skogskoordinator. Maarit Holma var assistent på kontoret och praktikanter i 5 månader åt gången var Vilma Lintunen, Matti Eerola och Joonatan Reunanen. I februari 2022 började Tapio Nurminen som Europakorrespondent för Maaseudun Tulevaisuus.

Foto: Brysselkontoret

Viktor Harvio i Bryssel.

Under sommaren 2022 deltog SLC:s skogsombudsman Viktor Harvio i en utbytesperiod på Brysselkontoret och bekantade sig med EU:s verksamhet från skogsintressebevakningens synvinkel.

COPA-COGECA

SLC är medlem i de europeiska jordbrukarnas centralorganisation COPA. COPA har medlemmar från de flesta EU-länder. COPA representerar 23 miljoner jordbrukare och deras familjer i EU. COPA leddes av Christiane Lambert, ordförande för den franska lantbrukarorganisationen FNSEA. COPA har ett gemensamt sekretariat med organisationen för jordbrukskooperativ, COGECA.

Generalsekreterare Pekka Pesonen är chef för sekretariatet. SLC:s representant i COPA:s presidium är ordförande Mats Nylund.

I samband med COPA:s möten träffades också representanter för de nordiska och baltiska jordbrukarorganisationerna för att diskutera aktuella frågor. En skrivelse om hållbar användning av växtskyddsmedel utarbetades.

Huvudämnena för COPA:s och COGECA:s möten under det senaste året har varit CAP-reformen, Fit for 55-klimatpaketet, förbättring av hållbarheten i livsmedelskedjan och frågor om biologisk mångfald. Utarbetandet av taxonomin för hållbar finansiering bevakades också noga.

COPA:s och COGECA:s policyförbedelser genomförs i gemensamma arbetsgrupper och styrelsemöten i den förberedande samordningsgruppen för politiken (POCC), som sammanträder varje månad. Samordningsmötet ska samordna yttrandena från de olika COPA-arbetsgrupperna och medlemsorganisationerna till en gemensam COPA-linje, som ska behandlas och godkännas av direktionen.

CEJA

CEJA är takorganisationen för unga producenter inom EU. CEJA:s arbete går ut på att ta fram ställningstaganden till aktuella ärenden inom EU-beslutsfattandet via arbetande möten. CEJA leds under 2021–2023 av Diana Lenzi från Italien och fyra vice-ordföranden Thomas Duffy (Irland), Anne-Catherine Dalcq (Belgien), Adam Nowak (Polen) och Doris Letina (Slovenien).

Inom CEJA:s verksamhet har Joel Rappe deltagit i de evenemang som har ordnats digitalt.

FFD och AgriCord Alliansen

Food and Forest Development Finland (FFD) är en utvecklingsorganisation som stöder lantbrukarorganisationer och kooperativ i utvecklingsländerna för att förbättra jord- och skogsbrukares samt deras familjers försörjning på landsbygden. FFD är medlem i AgriCord alliansen, som omfattar 13 så kallade agri-agencyn, från olika länder.

FFD grundades år 2012, och har sina rötter i MTK:s solidaritetsarbete till förmån för utvecklingsländernas småbrukare. FFD:s medlemsorganisationer är MTK, SLC, Pellervo Coop Center och ProAgria Centralernas Förbund, och landsbygdsföretagare av alla slag från hela Finland är aktiva inom verksamheten. Agronomförbundet, Finlands Byar och Trädgårdsförbundet stöder FFD som understödande medlemmar.

FFD:s verksamhet bygger på rådgivning genom mentorskap, så kallade twinning. Finländska jordbruksorganisationer och skogsvårdsföreningar fungerar i dagsläget som mentorer, faddrar eller twinning-partners för producentorganisationer i u-länder. Med i twinning-arbetet är bland annat MTK:s och ProAgrias lokala organisationer, SLC, Finlands Fiskodlarförbund och Trädgårdskvinnorna.

Under 2022 samarbetade SLC, Landsbygdens Folk och FFD bland annat kring kommunikativa kampanjer kring jul och farsdag för att uppmuntra att ge en immateriell gåva som stöder FFD:s arbete.

Under året har SLC stött FFD:s verksamhet genom den så kallade medlemseuron, vilket innebär att en euro per SLC-medlem går till FFD:s verksamhet. SLC har även stött FFD:s utvecklingsarbete genom bland annat en juldonation.

Ungdomsverksamheten 2022

SLC hade en aktiv ungdomsverksamhet under året. Utöver ungdomsutskottets verksamhet hölls även

SLC:s ungdomsträff som lockade cirka 30 ungdomar i samband med kongressen på Åland den 30 juni. Temat för Ungdomsträffen var SLC:s ungdomsverksamhet post corona och möjligheterna att nätverka med andra unga jord- och skogsbrukare från olika medlemsförbund uppskattades efter coronatiden.

SLC:s traditionella årliga ungdoms-seminarium för agrologstuderande höll den 1–2 november. 25 agrologstuderande årskurs 1 och 2 vid Yrkeshögskolan Novia deltog i ett tvådagars seminarium i Helsingfors på Hotel Arthur inkluderande träff med minister Blomqvist, träff med jord- och skogsbruksministeriets tjänstemän, största delen av SLC:s personal och en övning i debatteknik tillsammans med FSS och SU:s debattforum.

SLC:s sjunde ungdomsutbildning genom tiderna går av stapeln under 2022–2023. Ungdomsutbildningens tredelade program ger deltagarna insikt i SLC:s intressebevakning och hur organisationen jobbar för att påverka beslutsfattandet,

En del av deltagarna i Ungdomsträffen i samband med SLC:s kongress på Åland.

lantbrukspolitiken, olika finansieringsfrågor samt jord- och skogsbrukets frågor på EU-nivå. I Ungdomsutbildningens program ingår både föreläsningar, träffar med sakkunniga samt studie- och gårdsbesök.

Ungdomsutbildningen som inleddes med etapp ett den 25–26 november 2022 fylldes upp med fler sökande än det från början fanns platser. Centralstyrelsen valde att anta alla sökande vilket betyder att 26 ungdomar (ÖSP 13, SLC Nyland 12 och SLC Åboland 1) går ungdomsutbildningen under 2022–2023. Den första etappen hölls i Helsingfors och Nyland med liknande innehåll som ungdomsseminariet

för agrologstuderande. Etapp två hålls i mars 2023 i Estland och etapp tre hösten 2023 i Bryssel.

Gäsföreläsningar vid Helsingfors universitet

Rikard Korkman har under de senaste åren under hösten regelbundet hållit en gästföreläsning för kandidatprogrammet vid Agrikultur-forstvetenskapliga fakulteten vid Helsingfors universitet om den globala spannmålsmarknaden och vilka faktorer som påverkar den under rubriken ”Hur hantera prisrisken inom spannmålsförsäljning med terminshandel”.

Kommunikations- och informationsverksamheten 2022

Under året återgick kommunikations- och informationsverksamheten till ett mera normalt verksamhetsår, där både fysiska evenemang och kampanjer kombinerades med digitala lösningar.

Medieanalys

I jämförelse med år 2021 fick SLC mindre synlighet i både digitala nyhetsmedier och sociala medier under 2022. Minskningen i antalet inlägg och artiklar kan till en viss del förklaras genom mediernas och användarnas intressen i kris- och krigstid. Även avsaknaden av synliga kampanjer på sociala medier och SLC:s egen aktivitet kan ha bidragit till den minskade synligheten.

År 2022 präglades såväl SLC:s verksamhet som synlighet i digitala och sociala medier av Rysslands invasionskrig i Ukraina. Krigets konsekvenser med bland annat förhöjda produktionskostnader och elpriser samt brist på livsmedel) återspeglades i nyheter om jordbrukssektorns ekonomiska utmaningar, trots att dessa utmaningar även existerat redan innan kriget bröt ut.

Utöver nyhetsrapporteringen om de ekonomiska utmaningarna behandlades bland annat missbruk av arbetskraft och hållbar rekrytering i ett flertal nyhetsartiklar och inlägg på sociala medier. Även om de ämnen som behandlades i digitala och sociala medier ofta gick hand i hand, var detta inte alltid fallet. Misstankarna om ocker i växthusnäringen i Närpes tog sig uttryck i ett tjugotal nyhetsartiklar,

men fick inte lika bred synlighet på sociala medier. Vice versa var gipsbehandling inom jordbruket ett ämne som väckte uppmärksamhet på sociala medier, men som inte fick synlighet i digitala nyhetsmedier.

Under året gav SLC 26 pressmeddelanden, varav även flera på finska. SLC:s pressmeddelanden gav sammanlagt upphov till 73 artiklar i nationella och lokala medier. Flera av SLC:s pressmeddelanden hade koppling till misstankarna om ocker inom växthusnäringen i Närpes samt vilka åtgärder växthusnäringen och sektorn vidtog.

Under 2022 publicerades sammanlagt 498 digitala artiklar och nyheter om SLC och relevanta sökord (2021: 668), med en potentiell räckvidd på ca 121 miljoner (2021: 132 miljoner). Totalt 333 av dessa artiklar, dvs. 67 procent, publicerades av Landsbygdens Folk, som hade en räckvidd på 620 tusen. 165 artiklar publicerades av övriga nyhetsmedier. Det mest synliga temat under 2022 var nyheterna om jordbrukssektorns ekonomiska utmaningar, som även påverkades av Rysslands invasion av Ukraina. Maaseudun Tulevaisuus publicerade flest digitala artiklar om SLC på finska (27 artiklar) och Svenska Yle flest på svenska (25 artiklar).

Aktiviteten på sociala medierna var aktiv under året men räckvidden minskade för inläggen. Det tema som fick mest synlighet på sociala medier var jordbrukets kostnads- och lönsamhetskris. Antalet gilla-markeringar på SLC:s Facebook-sida ökade med 200 till 4 077 vid slutet av året.

På Instagram-kontot @bondenbehovs ökade SLC:s följare med 109 till 2 575 följare. Både sid- och profilbesök till SLC:s Facebook-sida och Instagram-profil ökade under året. På Twitter hade SLC vid årsskiftet 1 201 följare vilket innebar en ökning med 69 från föregående år.

SLC:s nyhetsbrev med aktuell information om intressebevakning, organisation och kampanjer utkom även fem gånger under året.

Kampanjer, evenemang och projekt under 2022

Mässor och evenemang, bland annat Educa-mässan och Grüne Woche-mässan i Berlin, inhiherades ännu under början av året på grund av coronapandemin. Senare under våren avmattades pandemin dock allt fler evenemang och möten kunde förverkligas i fysisk form vart efter att våren framskred.

Trädgårdsdagen i riksdagen

Trädgårdsdagen i riksdagen ordnades igen efter en paus på fyra år den 20 maj i samarbete med Handelsträdgårdsförbundet. Den inhemska växthusodlingen är viktig för försörjningsberedskapen och växthusodlarna vädjade till riksdagsledamöterna att fatta beslut som stöder företagets framtidsutsikter och kontinuitet.

Den tredje Embla-tävlingen hölls i Norge

Den nordiska mattävlingen Emblas arrangemang drabbades av coronapandemins osäkerhet och svårighet att ordna fysiska evenemang. Den nationella uttagningen för Embla 2021 genomfördes i oktober 2021 medan finalen sköts fram till den 20 juni 2022 i Oslo då Norges Bondelag stod värd för tävlingen. Avsikten med den nordiska mattävlingen Embla är att stärka den nordiska matkulturen

Embla-tävlingens final hölls i Oslo i juni.

Foto: Mia Wikström

Mikael Jern presenterade SLC:s historik under förbundskongressen på Åland i juni.

och matidentiteten och samtidigt hedra människorna och händerna bakom maten.

Finlands representanter i de sju tävlingskategorierna var: nordisk mathantverkare Herkkujuustola, nordisk matentreprenör Ville Haapasalo / Haapasaon Hatsapurit, nordisk matkommunikatör Satokausikalenteri, nordisk råvaruproducent Voimapapu, nordisk matdestination ERG European Region of Gastronomy Kuopio, nordisk mat till barn och unga Kokkaa kotimaista-kampanjen samt nordisk mat till många Mikaelsskolan / Steinerpedagogikens vänner i Västnyland rf.

I den tredje Embla-tävlingen lyckades inte Finland kamma hem något pris men tävlingen och möjligheten för de nominerade att träffa och nätverka med andra tävlingsdeltagare är oerhört värdefull och uppskattas.

Embla-matpriset har grundats av Nordens Bondeorganisationers Centralråd NBC och stöds av Nordiska Ministerrådet och är en del av Ny nordisk mat III-programmet. I tävlingen medverkar Island,

Danmark, Norge, Sverige, Finland, Åland, Färöarna och Grönland.

Finland representeras i projektet av MTK och SLC. Ålands deltagande i Embla förverkligas via projektfinansiering av Ålands landskapsregeringen på uppdrag av Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC i samarbete med Ålands producentförbund ÄPF.

SLC:s historik summerar 75 år av intressebevakning

Arbetet med en historik för SLC har pågått under flera års tid med olika intensitet. Under förbundskongressen den 29–30 juni kunde historikens redaktör och medförfattare Mikael Jern presentera historiken som fått namnet "75 år av intressebevakning – för draglig lön, för gård, för hem och frihet".

Historiken berättar om SLC:s 75-åriga historia under åren 1945–2021 samtidigt som den parallellt också redogör för det finska samhällets förändring. Samtidigt

som SLC grundades år 1945 började även återuppbyggnaden av Finland efter kriget. Efter krigen började SLC utveckla sin roll som gemensam intressebevakare för de finlandssvenska jord- och skogsbrukarna och landsbygden. Historiken följer SLC genom de första årtiondena av reglerade marknader och lantbruksinkomstförhandlingar fram till dagens verklighet med öppna marknader inom EU och stödbyråkrati.

De två stora omvälvningar som skett inom jordbrukssektorn under SLC:s historia är skeendet de första åren efter kriget samt EU-medlemskapet 1995, som innebar mycket stora omställningar för jordbrukarna.

Tyvärr försenades trycket av historiken på grund av SLC oberoende orsaker och därmed kom distributionen av historiken igång först i augusti. Historiken kan beställas i SLC:s webbshop till priset 35 euro och den är gratis för medlemmar.

Grönsakskampanjen med PastoriPike fortsatte

Under sommaren 2022 fortsatte MTK:s, SLC:s samt potatis- och frilandsgrönsakso- dlarnas gemensamma grönsakskampanj i samarbete med K-gruppen, S-gruppen, Lidl, Tuoreverkko och Ålands trädgårdshall. Målsättningen med kampanjen var att öka användningen och uppskattningen av inhemska frilandsgrönsaker. Frontfigur för reklamkampanjen var liksom föregående år rapartisten PastoriPike. Även i år var kampanjen huvudbudskap ”Välstående från Finland” och kampanjen syntes i digitala och sociala medier, pågick under juli fram till mitten av augusti.

Matevenemang- och kampanjer inledde hösten

I år firades Finländska matens dag för fjärde gången. Kampanjen aktiverades redan några veckor före festdagen och fick sin kulmen den 4 september. År 2022 syntes Finländska matens dag i första hand som en digital kampanj och även som TV-reklam. Svenskt kampanjinnehåll syntes i digiannonser i Vasabladet, Hufvudstadsbladet och Åbo Underrättelser samt som annonser och influenserinnehåll på sociala medier. I Landsbygdens Folk fanns även en helsidesannons över kampanjdagen.

Lördagen den 27 augusti hölls evenemanget Öppna ekogårdar som en del av firandet av Finska naturens dag. Under dagen öppnade cirka 25 gårdar sina dörrar runt om i landet, varav tre SLC-medlemsgårdar i Nyland medverkade. Lördagen den 10 september ordnades Näringsdagen och rekordantalet gårdar som medverkade runt om i landet uppgick till 300 gårdar, varav även flera gårdar på SLC:s verksamhetsområde. SLC:s högskolepraktikant deltog aktivt i samarbetet med Landsbygdsnätverket och övriga samarbetspartners.

I samarbete med MTK, MTK Varsinais-Suomi och SLC Åboland deltog SLC i slutet av augusti i Mathildedals Bruksdagar och lyfte fram det mångsidiga vattenskyddsarbete som jordbrukarna utför samt organisationernas vattenprogram. Organisationerna bjöd på en informationspresentation samt diskuterade aktivt om vattenskyddsfrågor med besökarna. På plats från organisationen var SLC:s högskolepraktikant Emilia Karell samt SLC:s II vice ordförande Thomas Lindroth.

SLC deltog i Mathildedals Bruksdaggar i augusti. Från höger Thomas Lindroth och Emilia Karell.

Den 57:e Faktagaffeln

Liksom tidigare år deltog SLC i samarbetet kring statistikpublikationen Faktagaffeln, som samlar färsk, central statistik gällande Finlands matproduktion och -konsumtion. Faktagaffeln är en etablerad informationskälla för alla som är intresserade av matkedjan i Finland och i början av september 2022 utkom den för 57:e gången. Det praktiska arbetet från SLC:s del bistod SLC:s högskolepraktikant med.

Publikationen finns tillgänglig som broschyr i fickformat på finska, svenska och engelska och den finns också som en utvidgad elektronisk version. Faktagaffeln har tagits fram av Föreningen Matinformation rf i samarbete med Agronomförbundet, Naturresursinstitutet LUKE, MTK, SLC och ProAgria Centralernas Förbund.

SLC på plats på FM i traktorplöjning och Jordbruksmaskinmässan

Tillsammans med Kimitoöns lokalavdelning deltog SLC på FM i plöjning som ordnades den 30.9–1.10 på Brusaby i Kimito. I evenemangstältet bjöds det på lokala äpplen, ett färskt nummer av Landsbygdens Folk, gissningstävling. Evenemanget var välbesök av cirka 1 800 besökare.

Tillsammans med producentförbunden och Landsbygdens Folk deltog SLC som utställare på Jordbruksmaskinmässan den 13–15 oktober i Helsingfors Mässcentrum. Förutom goda pratstunder bjöd SLC på gissningstävling, pärltomater, choklad, färskt material. Mässan hade av över 17 000 besökare.

Årets kock-samarbetet

Under 2022 fortsatte SLC samarbetet med Årets Kock- och Årets Servitör-tävlingarna vars verksamhet drivs av Wihuri Oy (Metro-tukku). Samarbetet sker långt tillsammans med MTK. Finalen av tävlingarna hölls den 27–29.10.2022 samband med Viini & Ruoka-mässan i Helsingfors mässcentrum. I tävlingen Årets Kock segrade Jonathan Slotte medan Joonas Heino tog hem titeln Årets Servitör.

I samband med tävlingarna har producentorganisationerna även haft ett aktivt kommunikativt samarbete och i dialogen med tävlingsarrangörerna starkt lyfta fram vikten av inhemska råvaror i samband med tävlingarna. Samarbetet fortsätter under 2023.

Pro Luomus ekokampanj avslutades 2022

SLC och MTK medverkade som medfinansierare i Pro Luomus kampanj för att öka konsumenternas medvetenhet om ekologiska produkter, få fler att köpa ekologiskt och informera om EU:s ekomärke. Kampanjen Eko. Ett bra märke. (Luomu. Se on hyvä merkki.) pågick under 2020–2022. Kampanjens budget uppgick till ca 1,4 miljoner euro, varav nästan en miljon euro kom från EU:s informations- och säljfrämjande åtgärder och resten från Pro Luomus medlemmar.

SLC deltog tillsammans med MTK som projektpartner med en kampanjfinansieringsandel på 3 000 €. Övriga kampanjpartners var Kesko, SOK, Valio, Atria, Midsona Finland, Arla, Apetit, Dava Foods Finland, Meira, Helsingin Mylly,

Ikaalisten Luomu, Lassen Luomu, Tamminen, Tuoreverkko, Nokian Panimo och Luomuliitto.

Kampanjen har under projektiden synts på många ställen: i TV, videosteamingtjänster och sociala medier. Efter att coronapandemin gav vika kunde även smakprovningstillfällen ordnas i köpcentra runt om i landet. Genom samarbete med MTK och SLC lyftes även ekoproducenter fram inom kampanjen. Trots att kampanjen förverkligades under omvälvande tider har projektet uppnått och till och med överträffat sina mål när det gäller konsumenternas medvetenhet.

Under projektiden har den ekologiska försäljningen nått både ett toppår och en stagnation i tillväxten. I början av projektiden och coronapandemins begränsningar och boomen inom matlagning och bakning ökade den ekologiska konsumtionen. Kriget i Ukraina som började våren 2022, följt av hög inflation och stigande livsmedelspriser, stoppade dock den goda tillväxten. Men trots de utmanande tiderna ligger den ekologiska försäljningen fortfarande på en högre nivå än före kampanjen och 2019.

Under 2022 kom besked att Pro Luomu beviljats EU-finansiering för en ny ekokampanj för 2022–2024 under namnet Luomu on osa ratkaisua, där SLC även beslutat medverka som projektpartner med en egen kampanjfinansieringsandel om 3 000 €. Kampanjen är en fortsättning på Hyvä merkki-kampanjen och den är även en del av ett internationellt samprojekt med Sverige, Holland, belgiska Flandern.

Foodhub Nylands Mat projektet blev Finlands första konsument- och producentmatandelslag

Finlands första konsument- och producentmatandelslag andelslaget Nylands Mat grundades den 31 oktober 2022 i Helsingfors för att föra Foodhub projektet vidare till följande nivå.

Under utvecklingsprojektets gång under några år har lokal mat sålts för mer än 0,5 miljoner euro genom beställnings- och kontraktsplattformen ekompi.net som utvecklats i nära samarbete med projektet. Målsättningen är nu att uppnå en årsomsättning på cirka 0,5 miljoner euro.

För närvarande finns det två avhämtningsställen med kylager, i köpcentrumet Hertsi i Hertonäs och i anslutning till huvudstadsregionens återvinningscentral i Knektbro, Esbo. Plattformen för beställningar är öppen året runt och avhämtningen av produkterna sker engång i vecka flexibelt och lätt mellan torsdag och fredag. Genom Foodhub Nylands Mat erbjuder cirka 15–20 odlare och producenter av lokal mat sina produkter till försäljning året runt i huvudstadsregionen. Beställningsplattformen används också bland annat i Åbo och Kuopio.

RybsRaps 2025-utvecklingsprojektet för oljeväxtodling avslutades

Projektet RybsRaps 2025 genomfördes under tiden 1.4.2020-31.10.2022. Projektets åtgärder tog sikte på att öka intresset för oljeväxtodlingen som har minskat alarmrande under de senaste åren på grund av utmaningar bland annat med skadegörare.

Rikard Korkman och Olli Repo arbetar med Foodhub Nylands Mat projektet.

Projektets verksamhet bestod bland annat av försöksverksamhet i Västankvarn och olika demoförsök som genomfördes på odlarnas åkrar, högklassig toppexpertutbildning för rådgivare och de bästa oljeväxtodlarna för att förmedla den bästa kunskapen om oljeväxtodlingens finesser. Genom odlarintervjuer 2020–2021 gjordes en utredning om framgångsrecept för oljeväxtodling. Viktiga lärdomar som betjänar den praktiska odlingen gjordes bland annat gällande höstoljeväxter, betydelsen av tillräckligt tidig såningstidpunkt och att såttheten borde höjas i finländska förhållanden från nuvarande rekommendation.

Avsikten är att kedjesamarbetet mellan odlare, rådgivning och industri som etablerades på ett bra sätt mellan de olika aktörerna under projektets gång skall fortsätta även efter att projektet är avslutat. Projektets resultat och material har samlats på projektets webbsida <https://rypsirapsi.fi>.

Farmers Grain Export 2.0-projekt med sikte på mera export i odlarnas egen regi

Utgångspunkten för projektet Farmers Grain Export 2.0 som avslutades i juli 2022 var att endast genom samarbete kan odlarna stärka sin ställning på spannmålsmarknaden. Som projektledare fungerade Jukka Peltola. Arbetet för att befrämja spannmålsexporten kräver långsiktighet men även mindre exportaffärer ökar efterfrågan på finländskt spannmål som i slutändan alltid gynnar producenterna.

Projektet hade oturen att starta i samma tider som Coronaepidemin bröt ut i början på 2020. Detta försvårade märkbart möjligheterna att etablera nya kundkontakter på exportmarknaden. En annan utmaning var skördeåret 2021, då skörden knappt räckte till för den inhemska marknaden och den positiva prisutvecklingen på den inhemska marknaden försvagade också priskonkurrenskraften på exportmarknaden.

Samarbetet mellan odlare, odlarägda företag och intresset att samla ihop partier för export visade sig också vara svårare än väntat. Traditionen och kulturen för producentersamarbete inom spannmålssektorn och export i odlarnas egen regi är ännu tunn och det visade sig svårt att konkurrera med de etablerade stora spannmålsuppköparna.

Totalt exporterades under projektet av olika mindre odlarägda företag cirka 2 500 ton spannmål. Någon större exportbåt lyckades man inte få ihop utan istället satte man på mindre partier i havscontainer. Exportkunderna hittades i Mellaneuropa och ett mindre pilotparti havre lyckades exporteras till Kina.

Tredje säsongen av Framtidsodlarna

Den tredje säsongen av SLC:s poddserie Framtidsodlarna lanserade under Hållbarhetsveckan som hålls vecka 39 i slutet av september varje år. I den tredje säsongens avsnitt fick lyssnarna under hösten och vintern möta unga jord- och skogsbrukare i någon del av Svenskfinland som delar med sig av sina tankar om hållbarhet inom jord- och skogsbruket och vad hållbarhet innebär i deras dagliga arbete för att producera mat och sköta om skogen. I podden är det odlarna själva som kommer till tals och nyfiken samtalspartner är poddredaktör Jens Berg.

I den tredje säsongens avsnitt medverkar jordbrukare Erik Perklén på Postis gård i Sjundeå, fårproducenterna Josefin och Dennis Norrback i Närpes, jord- och skogsbrukare samt landsbygdsföretagare Mickel Nyström i Korpo, mjölkproducent John Häger på Ranckens Ranch i Nykarleby, nybakade agrologen Alexandra Wasström i Borgå, ekomjolkproducenterna Tobias och Bjarne Mara i Korsholm, jordbrukare och företagare inom ridbranschen Mats Wikner i Kyrkslätt, äggproducent Alex Melin i Korsholm, bär- och fruktodlare Oscar Sandén i Finström, Åland och växthusodlare Emma Granö-Ring i

Närpes. Det sista poddavsnittet för tredje säsongen sänds i februari 2023.

Att den tredje säsongen hade ett tydligt tema – hållbarhet – som gick som en röd tråd genom alla avsnitt fick positiv respons och den tredje säsongen höll goda och jämna lyssnarsiffror. Från september till december fick podden 5 700 nedladdningar via Podbean och Spotify, och de mest lyssnade avsnitten hade över 700 nedladdningar.

Podden riktade sig till alla dem som är intresserade av hur den finländska maten produceras, hur lantbrukare bakom maten ser på framtiden och hållbarhetsfrågor inom lantbruket. Serien producerades av SLC i samarbete med Montem och poddavsnittet fanns att lyssna på Podbean, Spotify, slc.fi/framtidsodlarna och på landsbygdensfolk.fi. Som samarbetspartner för poddens annonsering på sociala medier samarbetade SLC även denna gång med den digitala marknadsföringsbyrån Genero.

SLC önskade god jul med utomhusreklam

För att påminna konsumenterna i huvudstaden om att välja inhemskt på julbordet köpte SLC en utomhusreklamspot under veckorna 51–52 på en stor 15 m² digiskärm vid Tre Smeder mitt emot Stockmanns varuhus. Reklamplatsen uppskattas nå upp till 500 000 konsumenter per vecka.

Nytt medlems- och prenumerationsregister

Arbetet med att ta fram ett nytt medlemsregister för producentförbundens medlemmar samt prenumerationsregister för

Landsbygdens Folks prenumeranter inleddes i rask takt under hösten då den tidigare registerleverantören meddelade att de upphör med supporten för det tidigare registret vid utgången av december 2022. Det nya medlems- och prenumerationsregistret som tas i bruk från januari 2023 levereras av CRM-service som är specialiserat på molnbaserade portaler och registertjänster.

Arbetet med att ta i bruk fler delar och funktioner i medlems- och prenumerationsregistret fortsätter under 2023. Den mest synliga förändringen för medlemmar med anledning av registerbytet förväntas i samband med utskick av medlemsfakturer och medlemskort våren 2023. Befintliga medlemsnummer kvarstår i sin nuvarande form medan nya medlemmar från 2023 får nya medlemnummer. Inloggning till låst material på webbplatserna slc.fi och landsbygdensfolk.fi samt verifieringen till MTK Hankinnat fortsätter såsom tidigare.

Flera nya medlemsrabatter via MTK Hankinnat

MTK Hankinnats medlemsrabatter som lanserades för SLC-medlemmar under 2021 har utvecklats aktivt och vid slutet av 2022 fanns det över 30 medlemsrabatter för bland annat person- och transportbilar, industrivaror, verktyg, byggnadsmaterial, maskiner, reservdelar, däck och möbler. Avsikten är att medlemsrabatter ska gynna aktiva jord- och skogsbrukares företagsverksamhet. Under 2022 fortsatte det förberedande dataöverföringsarbetet för att erbjuda MTK Hankinnats förmåner åt skogsägarmedlemmar i skogsvårdsföreningarna.

Utlåtanden 2022

Intressebevakningsåret var mycket aktivt på grund av CAP-reformen och att Sanna Marins regeringsperiod led mot sitt slut. Detta kunde noteras inte minst i det stora antalet – 51 stycken – utlåtanden som SLC gav under 2022. Året innan gav SLC 16 utlåtanden.

13.1: Utlåtande över utkastet med förslag till lag om djurvälstånd

24.1: Utlåtande om regeringens proposition till lag om gödselmedel och till lagar som har samband med den

28.1: Lausunto valtioneuvoston selvityksestä: Alustavia ennakkovaikuttamislinjauksia perustuen komission kestäväen rahoituksen asiantuntijatyöryhmän raporttiin (tuleva taksonomian neljän ympäristötavoitteen delegoitu säädös)

23.2: Lausunto kansalaisaloitteesta uhanalaisten lajien metsästämisen kieltämisestä metsästyslaissa

2.3: Lausunto maatalouden kannattavuuskriisistä / erityisesti Ukrainan tilanteeseen ja maatalouden kausityövoimaan liittyen

29.4: Lausunto ehdotuksesta valtioneuvoston asetukseksi kestäväen metsätalouden rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 9 ja 10 §:n muuttamisesta

2.5: Lausunto ajankohtaisselonteon turvallisuusympäristön muutoksesta

2.5: Lausunto valtioneuvoston selonteosta julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2023—2026

10.5: Kommentit koskien ehdotusta valtioneuvoston asetukseksi elinympäristöjen ennallistamiseen, kunnostukseen ja hoitoon vuosina 2022–2027 myönnettävästä tuesta

24.5: Utlåtande över statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om nordligt stöd 2022

24.5: Utlåtande om statsrådets förordning om extraordinärt anpassningsstöd och ytterligare stöd till jordbrukare 2022

24.5: Utlåtande om utkast till statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om kompensationsersättning

31.5: Lausunto hallituksen esityksestä toiseksi lisätalousarvioksi

1.6: Utlåtande om utkastet till statsrådets förordning om stöd till utdelning i skolan av mjölkprodukter, frukt och grönsaker läsåret 2022–2023

6.6: Utlåtande om regeringens proposition till lag om ändring av narkotikalagen

6.6: Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta

21.6: Utlåtande om utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till författningsändringar som gäller projektet för att utveckla utbildningen på andra stadiet

20.7: Utlåtande gällande regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter

28.7: Utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av klimatlagen

1.8: Utlåtande om avbytarlagstiftningens totalreformens första skede

8.8: Utlåtande om regeringsproposition om temporärt incitamentsystem för skogsbruket

12.8: Utlåtande om utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om förvaltning av den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitikerna och om stödjande av landsbygdens utveckling under finansieringsperioden 2023–2027 samt till vissa lagar som har samband med dem

12.8: Utlåtande om utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om vissa areal- och djurbaserade stöd

26.8: Utlåtande om statsrådets förordning om fosforanvändning inom jordbruk, trädgårdsproduktion och grönybygging

13.9: Utlåtande om ändring av statsrådets förordning om från produktionen frikopplat stöd för svin- och fjäderfåhushållning

27.9: Utlåtande gällande statsrådets förordning om djurenheter i vissa ersättningar för landsbygdsutveckling och nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen

28.9: Lausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle luonnonsuojelulaiksi ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

5.10: Lausunto koskien valtioneuvoston kirjelmää eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi luonnon ennallistamisesta (ennallistamisasetus)

13.10: Utlåtande om statsrådets förslag till riksdagen om lag om förändring av livsmedelsmarknadslagen

17.10: Lausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 1 § muuttamisesta

17.10: Lausunto Valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kasvinsuojeluaineiden kestävästä käytöstä

27.10: Utlåtande om utkast till statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om bidrag för mjölkkor och nötkreatur, tackor och hongetter, slaktlamm och slaktkillingar samt bidrag för jordbruksgrödor som betalas för 2022

31.10: Utlåtande om utkast till statsrådets förordning om ändring av 25 § i statsrådets förordning om bidrag för mjölkkor och nötkreatur, tackor och hongetter, slaktlamm och slaktkillingar samt bidrag för jordbruksgrödor som betalas för 2022

8.11: Utlåtande om utkast till statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om grundstöd, förgröningsstöd och stöd till unga jordbrukare

10.11: Utlåtande om skolmatens utvecklingsprogram

10.11: Utlåtande om statsrådets förordning om ersättning för djurens välbefinnande

10.11: Utlåtande om statsrådets förordning om produktionskopplat inkomststöd som betalas för 2023

15.11: Utlåtande om utkast till statsrådets förordning om krav på god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden enligt villkorligheten

15.11: Utlåtande om statsrådets förordning om prioriteringsordningen för elanvändningsplatser

23.11: Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle eläinlääkintähuoltolaiksi sekä siihen liittyviksi laeiksi

24.11: Lausunto koskien Valtioneuvoston huoltovarmuusselontekoa

28.11: Utlåtande om statsrådets förordning om nationellt stöd för sockerbeta 2023

29.11: Lausunto koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi eläinten hyvinvoinnista ja siihen liittyviksi laeiksi

2.12: Utlåtande om utkast till statsrådets förordning om ersättning för ekologisk produktion

7.12: Utlåtande om utkast till statsrådets förordning om Allmänna villkor för beviljande av vissa arealbaserade jordbruksstöd

7.12: Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi mehiläishoitotuesta

8.12: Utlåtande om utkast till statsrådets förordning om miljöersättning

8.12: Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen om förändring av livsmedelsmarknadslagen

15.12: Utlåtande om utkast till statsrådets förordning om Jordbruksrådgivningstjänster

28.12: Utlåtande om utkast till statsrådets förordning om ansökan om miljöersättning, kompensationsersättning, ersättning för ekologisk produktion och ersättning för icke-produktiva investeringar

29.12: Utlåtande om utkast till statsrådets förordning om ändring av §7 I Statsrådets förordning om stöd till utdelning av mjölkprodukter, frukt och grönsaker läsåret 2022–2023

Landsbygdens Folk 2022

Under 2022 avhandlades många för tidningens läsare bekanta teman i Landsbygdens Folks spalter, men också några nya. Arbetet med den nya gemensamma jordbrukspolitiken för EU, Finlands egen CAP-plan, ny genteknologi, olika skogsbrukspolitiska frågor, SLC:s kongress, lantbrukets lönsamhetskris, de skenande kostnaderna för handelsgödsel, bränsle och energi samt överlag verkningarna av kriget i Ukraina och de ekonomiska sanktionerna mot Ryssland är några av de mest framträdande exemplen på temahelheter som behandlats i LF:s artiklar under året.

Från och med årets första nummer tog Landsbygdens Folk i bruk en ny e-tidning och tillhörande mobilapplikationer. Tack vare dessa blev den digitala läsoplevelsen betydligt bättre och flexiblare. LF tog här ett stort digitalt kliv framåt och befinner sig nu ifråga om den digitala utvecklingen på samma nivå som de flesta dagstidningar.

Rysslands anfall mot Ukraina som inleddes tidigt under morgonen den 24 februari påverkade givetvis också LF. Känslan av att vilja hjälpa det utsatta ukrainska folket var stor hos såväl tidningens medarbetare som läsarna, SLC:s medlemmar. Direkt efter att anfallet inletts genomförde därför Landsbygdens Folk en insamlingskampanj genom Finlands Röda Kors med

syfte att hjälpa Ukrainas folk med humanitärt bistånd. Primär målgrupp för insamlingen var tidningens läsare och när kampanjen avslutades under sommaren hade den hämtat in 21 067 euro. Landsbygdens Folk använde sig av sitt eget nätverk och de finlandssvenska bönderna ställde upp.

I mitten av april anställdes filosofie magister Nicolas von Kraemer som ny redaktör för tidningen, med placering i Helsingfors. Nicolas von Kraemer jobbar som allmän redaktör med huvudsaklig inriktning på jordbrukspolitik och den regionala bevakningen i Nyland.

I slutet av juni höll SLC kongress i Mariehamn och Landsbygdens Folk bevakade givetvis evenemanget när SLC-medlemmarna från alla landskapsförbund möttes för att diskutera aktuell lantbrukspolitik men också för att som organisation och producenter blicka framåt.

Från och med den 1 september blev chefredaktören Staffan Pehrman föräldraledig. Som tillförordnad chefredaktör anställdes Mikael Jern för tiden 1.9.2022–28.2.2023. Mikael Jern har tidigare arbetat som chefredaktör för tidningen under tidsperioden 2002–2007.

Under hösten aviserade Posten om stora omställningar i distributionen. Slutresultatet blev ändå inte så omvälvande som väntat. Nya utdelningsrutiner togs i bruk av Posten den 1 januari 2023. Enligt

Postens eget leveranslöfte skall tidningen levereras på fredag, men i praktiken är det allt fler läsare som får LF först på måndag. Postens försämrade service och nya utdelningsrutiner har redan under 2022 bjudit på stora utmaningar och ser ut att göra det också fram över.

Leverantören av SLC:s medlemsregister, som samtidigt hanterat LF:s prenumerationsregister, sade upp underhållet för medlemsregistret vid slutet av 2022. Under hösten gjordes en överenskommelse med CRM Services om att de bygger upp ett nytt medlemsregister för SLC och ett prenumerationsregister för LF som togs i bruk i början av 2023.

Samtidigt bytte Landsbygdens Folk också annonshanteringsprogram. Till nytt annonshanteringsprogram valdes Kayak ADV. Det nya annonshanteringsprogrammet möjliggör en smidigare hantering av annonserna samt en mera lätthanterlig faktureringsprocess som bättre motsvarar dagens krav, till exempel gällande elektronisk fakturering.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2022

Österbottens svenska
producentförbund r.f.

Medlemmar

AKTIVA	2022	2021
- gårdar anslutna till vanlig lokalavd. (åker och skog)	1 715	1 782
- gårdar med endast skog	605	587
- gårdar anslutna till trädgårdsavdelning	112	119
<i>Aktiva gårdar sammanlagt</i>	2 432	2 488
Personmedlemmar (aktiva gårdar)		
- vanliga avdelningar	4 825	4 954
- trädgårdsavdelningar	180	198
<i>Personmedlemmar till aktiva gårdar totalt</i>	5 005	5 152
Ansluten åkerareal, ha	81 434,12	81 824,91
- i medeltal per gård	47,48	45,92
Ansluten skogsareal, ha	89 048,65	90 370,48
- i medeltal per gård	36,62	38,15
Ansluten växthusareal, m ²	909 624	947 687
- i medeltal, m ² per gård	8 122	8 031
Ansluten bärodlingsareal, ha	27,70	27,70
- i medeltal per gård	9,23	9,23
STÖDANDE (alla avdelningar)		
- stödande gårdar	311	319
- antal personmedlemmar	450	459
Personmedlemmar i hela förbundet	5 455	5 611
Antalet till förbundet anslutna lokalavdelningar var under året 33.		
- förbundets stödande samfund	7	7

Stödande samfundsmedlemmar i förbundet var under 2022 Osuuskunta Maitosuomi, Andelslaget Österbottens Kött, Andelslaget Närpes Grönsaker, Skogsvårdsföreningen Österbotten, Österbottens svenska fårklubb, Svenska Österbottens Pälsdjursodlarförening (SÖP) samt Närpes Äggpackeri.

Förbundsmöten

Förbundsmötet är förbundets högsta beslutande organ och består av lokalavdelningarnas och de stödande medlemmarnas valda representanter. Förbundet höll under året stadgeenliga förbundsmöten på våren och hösten. Vårens förbundsmöte hölls i hybridform på grund av pandemin.

Vårsmötet

Förbundets vårmöte hölls måndagen den 11 april på Norrvalla i Vörå i form av ett hybridmöte med 56 mötesdeltagare på plats och 64 mötesdeltagare via Teams.

I sitt hälsningsanförande framförde förbundsordförande Tomas Långgård sin bestörtning över Rysslands hänsynslösa krig i Ukraina. Världen förändrades 24.2.2022 och har långtgående följder för vår näring.

Försörjningsberedskapen på livsmedel har åter aktualiserats och Långgård betonade att vår självförsörjning inte upprätthålls per automatik. Lantbruks-

inkomsten har de närmaste halverats på tio år och största orsakerna är kraftigt ökade kostnader och handelns dominanta ställning på marknaden med aggressiva billighetskampanjer.

För de av presidenten tilldelade förtjänsttecken på självständighetsdagen 2021 förlänades på förbundets vårmöte i april:

Styrelsemedlem Johanna Nyman (Kvevlax) med förtjänstkorset av Finlands Vita Ros orden (på bilden).

MTK:s skogsbruksdirektör, Marko Mäki-Hakola höll ett anförande om aktuellt inom skogsbruket.

SLC:s verksamhetsledare Jonas Laxåback höll ett anförande om aktuell lantbrukspolitik.

Vårsmötet gjorde ett uttalande om att hela livsmedelskedjan måste ta sitt ansvar om vi vill trygga försörjningsberedskapen och bevara en livskraftig finländsk matproduktion. Handeln och förädlingsindustrin innehar en nyckelroll för att vi skall kunna bedriva en långsiktigt hållbar livsmedelsproduktion i Finland.

På vårens förbundsmöte ordnades en mentometerundersökning där deltagarna fick svara på vad som är bäst med ÖSP. Tomas Långgård t.v. och Fredrik Grannas t.h.

Johanna Nyman förlänades med förtjänstkorset av Finlands Vita Ros orden.

Höstmötet

Förbundets höstmöte hölls på Norrvalla i Vörå tisdagen den 13 december med 82 mötesdeltagare.

I sitt hälsningstal framförde förbundsordförande Tomas Långgård bland annat att verksamhetsåret varit mycket speciellt. Rysslands anfallskrig mot Ukraina har överskuggat allt annat och orsakat stort lidande för oskyldigt folk. Kriget har lett till att produktionskostnaderna

skenat iväg och speciellt priset på energi. Långgård konstaterade att det inte blev något av den sittande regeringens ambitioner som skulle stärka producentens position på marknaden. Producentledet är fortfarande i en alltför svag förhandlingsposition i livsmedelskedjan och får inte ut ett rättvist pris från marknaden. Långgård riktade sig till de unga och sade att det trots allt finns möjligheter. Producentorganisationen måste ha som målsättning att det inom våra näringar ska det vara möjligt att få en inkomst som motsvarar andra närstående företagens. Mat ska inte produceras på talko.

Höstmötet återvalde Tomas Långgård (Malax) till ordförande och Niclas Sjöskog (Purmo) till vice ordförande.

Vid val av ledamöter och suppleanter för de i tur att avgå återvaldes Tommy Ehrs (Vörå) med Leif Bäck (Vörå) som ersättare och Jonny Kronqvist (Nykarleby) med Robin Strand (Pedersöre) som ersättare. Sören Stenroos (Malax) valdes till ny ersättare för Bjarne Mara (Korsholms Södra).

Under höstmötet behandlades två motioner.

JMK-Milkhouse, Linda Pellfolk och Jussi Murto-Koivisto (Närpes Östra) har valts av Yrkesakademien i Österbotten till 2022 års praktikvärd. Företaget har på ett föredömligt sätt fungerat som praktikgård för jordbruksstuderanden.

Foto: Josefine Silfver-Majors

JMK-Milkhouse, Jussi Murto-Koivisto mottog priset som årets praktikvärd.

SLC:s ordförande Mats Nylund höll ett anförande om aktuell lantbrukspolitik.

Direktör Mikael Hallbäck vid Österbottens handelskammare höll ett anförande om näringslivet i regionen. I sitt anförande lyfte han fram olika projekt i regionen samt handelskammarens syn på livsmedelsproduktionen i Österbotten.

Höstmötet gjorde ett uttalande där vi tackade de finländska konsumenterna som visar förtroende och uppskattning för vårt arbete genom att köpa den mat som produceras i Österbotten och Finland. De finländska jordbrukarna vill upprätthålla och trygga den finländska matproduktionen. För en fortsatt hög självförsörjningsgrad av livsmedel måste produktionen vara lönsam och för att upprätthålla försörjningsgraden behöver de unga se en framtid inom primärproduktionen och vilja bli jordbrukare.

ÖSP:s förbundsordförande Tomas Långgård och SLC:s ordförande Mats Nylund.

Mikael Hallbäck, Österbottens handelskammare.

Mötesdeltagare på förbundsmötet vid Norrvalla 13.12.2022.

Motionsuppföljning

Om säkerställande av räntestödet

Då investeringar har gjorts ute på gårdarna har NTM-centralen beviljat både investeringsstöd och räntestöd. Räntestödet har en beviljad summa som är reserverat för räntan för det specifika lånet. Om räntorna nu stiger kraftigt finns nu risk att den summan äts upp betydligt snabbare än vad amorteringstakten är. De gårdar som beviljats räntestöd är ofta de gårdar som i framtiden skall stå för matproduktionen.

Vi önskar att styrelsen kartlägger om det finns risk för ett problem efter några år, och om så, jobbar på lösningar som kunde förlänga räntestödet. Ofta försöker vi rikta stödåtgärder till de aktiva gårdarna, sällan lyckas vi riktigt bra, men här skulle pengarna hitta rätt om man vill stöda de gårdar som producerar mat.

Förbundsmötet uppmanar förbundet enligt motionärens önskan att kartlägga risken och är det så att kartläggningen visar att räntestödsdelen är otillräcklig i en tid med höga räntor, kommer ÖSP i samarbete med SLC att arbeta med att få igenom lösningar så att den ränta som producenten betalar fortsättningsvist hålls rimlig. Det är viktigt att producenter som nu satsar och att de som står i beråd vågar satsa och investera för framtiden.

Om leveransarbetets skattefria andel

Skogsbruket i Finland har förändrats under de senaste 20 åren och de som utför leveransarbete har minskat i antal. De skogsägare som fortfarande är självverksamma i skogen är de mest aktiva och avverkar större mängder än tidigare. Detta leder till att de istället för kapitalskatt måste betala förvärvsinkomstskatt på det virke de avverkar och säljer på leverans.

I nuläget är gränsen för värdet av leveransarbete skattefritt upp till 125 m³. Vi anser att det skulle finnas skäl att höja den gränsen avsevärt till t.ex. 700 m³.

Leveransförsäljning av energivirke som flis räknas oftast enligt lös-m³ vilket gör att den skattefria gränsen på 125m³ uppnås vid försäljning av små partier. I det fallet borde gränsen höjas högre än 700 m³ eller avskaffas helt.

Förbundsmötet håller med motionären om att gränsen är låg och att den borde höjas. När nuvarande lag tillkom skedde avverkningarna på leverans för hand. Idag sker avverkningarna maskinellt. Som motionären skriver, så har de självverksamma skogsägarna minskat i antal, men de avverkar i stället större mängd per gård. För energivirke är det motiverat att höja gränsen mera där det räknas som lös-m³. 1 fast-m³ är ca 1,5 lös-m³ som ger ca 2,5 m³ flis. Motionen förs vidare till SLC.

Stipendier

Förbundets stipendier tillkännagavs under våren då mottagarna underrättades efter att styrelsen fattat beslut om utdelningen. Följande stipendier delades ut;

Ur Håkan Malms minnesfond delades stipendier ut till Viktor Smeds, Jesper Norrbygård och Jonatan Sandberg som alla studerar till agrologer vid Yrkeshögskolan Novia.

Ur Ivar Lillandts minnesfond delades stipendier ut till August Högnabba och Joel Kakkuri som båda studerar till skogsbruksingenjörer.

Ur Jubileumsfonden delades ett stipendium ut åt Lucas Groop för utlandspraktik.

Förutom studiestipendierna gavs ett understöd ur Mats Nylunds fond till utvecklingsorganisationen Food and Forest Development Finland (FFD) som stöder jord- och skogsbrukare i utvecklingsländer.

Förbundets organisation

Förbundsfullmäktige

Förbundsfullmäktige består av en representant för varje lokalavdelning samt en representant vardera för de stödande medlemsföretagen och förbunden. Under 2021 hörde följande personer till förbundsfullmäktige (närvaro antecknad inom parentes):

Lokalavdelning	Ordinarie	Ersättare
Esse	Kari Lindfors (1/1)	Mathias Wärn
Frilandsodlarnas	Christer Finne (1/1)	David Björk
Jeppo	Patrik Fors (1/1)	Glen Jakobsson
Karleby	Mats Holmqvist (1/1)	Ulf Kvikant
Korsholms södra	Nils-Erik Lång (1/1)	Tony Bäck
Korsnäs	Roger Backholm (1/1)	Kenneth Enlund
Kronoby	Johan Drycksbäck (1/1)	Jonas Hästö
Kevlax	Johnny Enström (1/1)	Kaj Skräddar
Lappfjärd	Mikael Hoxell (1/1)	Susan Englund
Larsmo	Ronny Snellman (1/1)	Anders Östman
Malax	Joakim Smeds (1/1)	Stefan Östman
Maxmo	Bo-Stefan Rådman (1/1)	Jonas Holm
Munsala	Sebastian Pott (0/0)	Andreas Westerholm(0/1)
Nedervetil	Mats Kaitfors (1/0)	Helena Broända
Nykarleby	Andreas Frostdahl (1/1)	Tom Cederström
Närpes Östra	David Nyman (1/1)	Kaj Sjögård
Oravais	Johan Häggblom (1/1)	Sofia Eriksson
Pedersöre	Conny Englund (1/1)	Maria Ingerström
Purmo	Mikael Lasén (1/1)	Hanna Löv
Pörtom	Tobias Dahlblom (0/0)	Mikael Storbäck
Replot-Björköby	Jan-Mikael Östergård (1/1)	Heidi Järv
Sideby	Samuel Ingves (1/1)	Fredrik Andtfolk
Solf	Daniel Helenelund (1/1)	Tom Backlund
Sundom	David Köping (1/1)	Glenn Ahlnäs

Terjärv lokalavdelning	Jessica Flöjt (0/0)	Marcus Skullbacka (1/1)
Tjöck	Kjell Utfolk (1/1)	Andreas Norrbutts
Västra Närpes	Hans Vikstrand (1/1)	Cindi Groop
Vörå	Jonas Östman (1/1)	Kjell Granfors
Yttermark	Tomas Edström-Simons (1/1)	Edvard Krooks
Övermark	Jan-Anders Lindfors (1/1)	Dan Kjällberg
Korsnäsnejdens trädgårdsprod.	Jens Juthström (0/0)	Kenneth Vestberg
Malaxnejdens trädgårdsprod.	Tore Svarvar (1/1)	Håkan Berg
Närpes trädgård”	Jonathan Nordberg (0/0)	Ulf Harf
Österbottens Kött	Tom Åstrand (1/1)	Kim Tarvonen
Osuuskunta Maitosuomi	Mats Broända (1/1)	Petra Thodin
Närpes grönsaker	Stefan Skullbacka (1/1)	Börje Ivars
Närpes äggpackeri	Johnny Grandell (0/1)	Robert Kuuttinen
Skogsvårdsföreningen Österbotten	Kenneth Pähls (1/1)	vakant
Svenska Österbottens pälsodlarförening	Markus Sjöholm (1/0)	Steven Frostdahl (0/1)

Förbundsfullmäktige har under året sammanträtt till ett stadgeenligt vårmöte i hybrid form och till ett stadgeenligt höstmöte i hybridform. På förbundsfullmäktigemötena bereddes ärendena till förbundsmötena samt på höstmötet fastslogs förbundets verksamhetsplan.

Deltagare på höstens fullmäktigemöte vid Yrkesakademin.

Foto: Josefine Silfver-Majors

Fullmäktige anställde Susanne West som verksamhetsledare på ÖSP.

Foto: Josefine Silfver-Majors

Förbundsstyrelsen

Ordförande (närvaro)	Viceordförande (närvaro)
Tomas Långgård (10/10)	Niclas Sjöskog (10/10)
Ordinarie ledamöter (närvaro)	Suppleanter (närvaro)
Tommy Ehres (9/10)	Leif Bäck (1/10)
Anders Lillandt (10/10)	Simon Ålgars (0/10)
Jonny Kronqvist (8/10)	Robin Strand (2/10)
Bjarne Mara (9/10)	
Johanna Nyman (10/10)	Jonas Nord (0/10)
Stefan Gulin (10/10)	Joakim Strand (0/10)
Pauliina Holmqvist (9/10)	Anna-Lena Andtbacka-Fröjdö (1/10)

Till förbundets styrelsemöten har även Mats Nylund, Anders Norrback samt Kenneth Påhls kallats som sakkunniga.

Revisorer

Förbundets revisorer för 2022 är GR Mårten Vikberg med GRM Mårten Kjellman som suppleant och verksamhetsgranskare är Bo Linde med Kjell Yrjans som suppleant.

Utskott

Ungdomsutskottet

Utskottet har bestått av ordförande Josefin Norrback (Närpes Östra), Sören Stenroos (Malax), Sofia Eriksson (Oravais) Fredrik Fors (Pedersöre), Anders Enlund (Esse), Mats Edström (Purmo), Patrik Lindblad (Pörtom) Jan-Mikael Östergårds (Replot-Björköby) Simon Ingves (Sideby) och sekreterare ombudsman Fredrik Grannas.

Ungdomsutskottets verksamhet

Utskottet har hållit fyra möten under året, första mötet var på distans via teams. Utskottets andra möte hölls i juni och då besökte utskottet ÖK:s kontor och fick info om läget inom slakterinäringen. Utskottet fortsätter sen till Westfarm för att avsluta med möte och middag på Bernys. Tredje mötet hölls på ÖSP:s kansli och det fjärde mötet var i samband med ungas pressträff i Purmo.

Under hela året har utskottet diskuterat hur man på bästa sätt kan nå ut till konsumenterna hur viktigt det är att det

finns lönsamhet i primärproduktionen så att de unga kan ha och får framtidstro och fortsätta göra det som de tycker bäst. Ett resultat var att i november arrangerade en pressträff hos utskottsmedlem Mats Edström i Purmo som nyligen investerat i dikoproduktion. Målet var att unga har framtidstro och valt yrket eftersom det är världens bästa jobb med stor frihet. Men för att kunna vara jordbrukare måste det finnas en lönsamhet. Tillfället fick bra med publicitet

Utskottet har i den mån det varit möjligt arrangerat och hjälpt klubbarna att hålla sociala samvaro tillfällen.

Andra frågor som utskottet diskuterat är tillgången till veterinär som kan sköta produktionsdjur. Det är en trygghet att veta att det finns veterinärer som snabbt kan komma ut när produktionsdjur är sjuka.

Utskottet har diskuterat CAP-planen och påminner om att det är viktigt att alla dataprogram för lantbruksstöden fungerar i nya CAP:en så att stödutbetalningarna kommer i tid.

Utskottets pressträff i Purmo hos Mats Edström.

Foto: Fredrik Grannas

Plock ur ÖSP:s ungdomsklubbars verksamhet

Norrans Ungdomsklubb

Klubbens ordförande har varit Anders Enlund (Esse). I december arrangerade klubben i samarbete med husdjursklubben julfest i Jakobstad med mycket deltagare. De traditionella juls skyltarna var upphängda längs med vägar för att önska alla förbi-passerade god jul.

Mellis ungdomsklubb

Klubbens ordförande är Filip Norrgård (Malax). Klubben arrangerade sommarträff på Nabben i Maxmo. Julskyltarna var uppsatta med önskan om en god jul.

Sydösterbottens ungdomsklubb

Klubbens ordförande är Patrik Lindblad (Pörtom). Klubben arrangerade under hösten en skördefest i Kristinestad för unga. Under julen hade klubben upp juls skyltar.

Äggproducentutskottet

Utskottet har bestått av ordförande Tobias Dahlblom (Pörtom), Björn Haga (Västra Närpes), Kaj Hannus (Närpes östra), Jonathan Hummelstedt (Yttermark) och Ulrika Snåre (Kronoby). Johanna Smith har fungerat som utskottets sekreterare. Till utskottets möten har Johnny Grandell kallats som sakkunnig.

Utskottet har hållit två möten under 2022. På mötena har aktuell lantbrukspolitik diskuterats, bland annat försörjningsberedskapspaketet och den nya programperioden CAP2027. Marknadssituationen har också diskuterats på bägge mötena och oron för

den dåliga lönsamheten samt att antalet äggproducenter minskar i Österbotten.

Fårproducentutskottet

Utskottet har bestått av ordförande Anders Norrback (Övermark), Christer Ollqvist (Vörå), Ulla Enlund (Larsmo) samt Jonas Nord (Replot-Björköby). Österbottens fårklubbs tre representanter i utskottet är Tor-Egil Berg, Magnus Berg och Josefin Norrback. Johanna Smith har fungerat som sekreterare.

Utskottet samlades till två möten under året. Utskottet har varit aktiva med att bevaka fårnäringens intressen och bidra till förbundets utlåtande om förslaget till Lagen om djurens välfärd och till SLC:s utlåtande om Statsrådets förordning om djurenheter i vissa ersättningar för landsbygdsutveckling och nationella stöd till jordbruket och trädgårdsodlingen. Utskottet har också diskuterat den nya programperioden och att bortfallet av husdjurs-LFA stödet inte kompenseras för fårnäringen, vargskadorna i Replot-Björköby samt medborgarinitiativet till stamvårdande jakt.

Marknadssituationen har behandlats på båda mötena och där har utskottet konstaterat att efterfrågan börjar vara tillbaka på samma nivå som före corona och är god både då det gäller kött och ull. Konsumenternas köpkraft oroar dock.

Trädgårdsutskottet

Trädgårdsutskottet leder inom ÖSP:s ram verksamheten för de tre trädgårdsavdelningarna. Utskottet bestod 2022 av ordförande Joakim Strand, Jens Juthström,

Mikael Åkersten (Korsnäsnejden), Tore Svarvar, Conny Söderback (Malaxnejden), Jennifer Ivars, Ulf Harf (Närpes), Stefan Skullbacka (producentägda företag) och Stefan Gulin (förbundsstyrelsens representant) samt sekreterare David Pettersson. Utskottets verksamhet presenteras i ett skilt kapitel.

Frilandsutskottet

Styrelsen för frilandsodlarnas lokalavdelning fungerar som ÖSP:s frilandsutskott. Dess styrelse bestod 2022 av ordförande Christer Finne (Solf), Peter Sjöblom (Tjock), David Björk (Österhankmo), Johan Segerstam (Socklot), Jan-Ole Sandås (Jussila) och Michael Kamis (Vörå). Utskottets verksamhet presenteras i ett skilt kapitel.

Spannmålsutskottet

Utskottet har bestått av ordförande Bengt Eklund (Närpes Östra), Martin Edman (Malax), Mårten Krokfors (Kronoby), Torolf Bonäs (Nykarleby), Johan Knip (Kvevlax), Johan Staffas (Vörå), Mats Nordman (Pörtom) och sekreterare ombudsman Fredrik Grannas. Utskottet har hållit tre utskottsmöten,

Spannmålsutskottets verksamhet

17.3 arrangerade utskottet greppa spannmålsmarknaden som webinarium med ca 80 deltagare.

Sommarens växtodlingsfältträffar arrangerade utskottet i samarbete med Carbon Action Svenskfinland, AvenaBerner, projekt greppa vatten vid ÖSL. Det blev fyra träffar, den första i Tjock på Anders Lillandts åker.

Spannmålsutskottets fältträff i Tjock.

Fältträffen på Söderfjärden.

Foto: Fredrik Grannas

Deltagarantalet var ca 17 personer, arrangörerna inräknade. Träffen arrangerades så att deltagarna efter att arrangörerna presenterats delades upp i tre grupper, på station 1 diskuterades jordstruktur och dränering. En grop hade grävts upp med maskin så att jordstrukturen kunde observeras. Station 2 fånggrödor och gödsling och station 3 växtskydd och växtskyddstekning. Träffen avslutades med gemensam diskussion om bland annat läget på spannmålsmarknaden. Den andra av fyra fältträffar arrangerades

på Stefan Östmans åkrar på Söderfjärden där långvarigt dräneringsförsök pågår. Här fanns även tre stationer, deltagarna delades upp i 3 grupper. På station 1 diskuterades baljväxter och deras förmåga att binda kväve samt fånggrödor, Station 2 diskuterades dränering och underbevatt-

ning samt tekniken bakom detta. På station 3 var det växtskydd och aktuella åtgärder. Efteråt när alla samlades informerades om spannmålsmarknaden och vi diskuterade tillsammans om aktuellt inom jordbruket.

De två andra träffarna hölls i Karleby på Robert Lillhongs åker med 12 deltagare och i Vörå på Grannas Lantbruks åkrar med cirka 28 deltagare.

Spannmålsåret 2022

Växtodlingsåret kan sammanfattas med normalt väder med en normal skörd, och onormalt högt pris.

Vårbruket kom i gång under första halvan av maj i kyliga förhållanden. Snön låg ännu kvar på skuggiga platser. Höstsäden hade överlag klarat vintern mycket bra, förutom på en del platser i Sydösterbotten. Vårbruket kunde avklaras utan desto längre avbrott.

Juni kom med sommar, till midsommaren blev det varmt, och veckan efter var det riktigt hett väder, en del åkrar var på väg att blir för torr och ta skada, men så kom juli med regn, men vädret blev kyligare.

Tröskningen inleddes i mitten av augusti, och kunde fortgå under någorlunda goda förhållanden. Skördemässigt kan det sammanfattas med en medelskörd för alla slag av spannmåls.

Spannmålsskörden 2021 blev mycket dålig i stora delar av Finland och Europa samtidigt som priset på gas och energi var rekordhögt, dessa var orsaken till att priserna vid ingången av 2022 var runt 300 € / tn. Efter att Ryssland hänsynslöst anföll Ukraina den 24.2 rusade olje- och spannmålspriset. I juni kulminerade spannmålspriserna med över 400 € per ton och sen dess har priserna sjunkit, under skördetiden var priserna över 300 € och vid årsskiftet under 300 €.

Med tanke på de höga spannmålspriserna som var under hela 2022 var det ekonomiskt för spannmålsbönderna ett bra år, men förutsättningarna för 2023 är helt annorlunda, med höga förnödenheter och sjunkande spannmålspriser.

Mjölkskottet

Utskottet har bestått av ordförande Mikael Österberg (Oravais), Henrik Strandberg (Nykarleby), Stefan Södergård (Vörå), Anna-Lena Andtbacka-Fröjdö (Kronoby), Christian Björknäs (Lappfjärd) och Niclas Sjöskog (Purmo). Mats Broända har kallats som sakkunnig. Johanna Smith har fungerat som sekreterare.

Utskottet höll under 2022 två möten. Utskottet har haft med Jonas Laxåback på bägge mötena som har informerat om aktuell lantbrukspolitik som försörjningsberedskapspaketet och den nya CAP programperioden. Madelene Lindqvist deltog också i det första mötet och informerade om den aktuella situationen med veterinärjouren på Västkustens miljöenhets området, Lindqvist deltog i egenskap av medlem i miljöenhetens styrgrupp. Utskottet har också diskuterat marknaden både ur ett globalt och ett nationellt perspektiv samt framtidsutsikterna för den österbottniska mjölkproduktionen som utskottet såg som positiva.

Köttutskottet

Utskottet har bestått av ordförande Jonny Kronqvist (Nykarleby), Henrik Holm (Munsala), Johan Snickars (Malax), Mårten Strandvall (Kronoby), Kenneth Dalkarl (Vörå), Ola Sandberg (Esse), Daniel Helelund (Solf), Johnny Enström (Kvevlax) och Samuel Ingves (Sideby). Johanna Smith har fungerat som sekreterare. Tomas Långgård (Malax) kallas som sakkunnig.

Utskottet höll under 2022 ett möte. Atrias VD Juha Grön deltog i mötet och gav en aktuell marknadsöversikt. Grön konstaterade att inflationen stiger och konsumenternas köpkraft minskar. Matpriserna har stigit kraftigare än någonsin och övriga kostnader stiger också. Ingen katastrof ännu i Finland, men konsumenterna väljer billigare mat. Prishöjningar till producenterna behövs och har kommit, men var går smärtgränsen för konsumenterna?

Atrias marginal har minskat, men den har kunnat kompenseras av en stark tillväxt. Koncernen är energiintensiv och energibe- roende speciellt med tanke på transporter- na. Atrias dagliga operativa funktioner är under kontroll, men första halvan av 2023 kommer att vara väldigt krävande.

Jonas Laxåback deltog också i mötet med en aktuell lantbrukspolitisk översikt och informerade om den nya program- perioden och den preliminära stödutbe- talningstidtabell som presenterats som är kraftigt förskjuten. En förändring måste ske med tidtabellen så att utbetalningarna kan göras tidigare. Utskottet diskuterade också investeringsstöd för slutuppfödning men såg inget direkt behov av att utöka platserna.

I mötet deltog även SLC:s ombudsman Richard Korkman och ÖSP:s ombudsman Fredrik Grannas med aktuell informa- tion om spannmålsmarknaden och Tom Åstrand med aktuell marknadsinformation från ÖK.

Socketbetsutskottet

Utskottet har bestått av ordförande Fredrik Ström (Solf), Bo-Erik Nyman (Oravais) Stefan Saaristo (Malax) Kristian Bengts (Övermark) Christian Hoijar (Korsholm Södra) och sekreterare ombudsman Fredrik Grannas

Utskottet har bevakat de Österbottnis- ka socketbetsodlarnas intressen och hållit tre utskottsmöten under året. Utskottet har verkat för att höja lönsamheten i odlingen och befrämjat de Österbottniska odlarnas kunskap om odlingsåtgärder. Utskottet har livligt diskuterat socketbetsodlingens

lönsamhet och den viktiga transporter- sättningen för odlarna som betalas som ett De minimis stöd, vars maxgräns styr hur mycket stöd en gård kan erhålla. Utskottet anser att gränsen är alltför låg och utskot- tet har genom skrivelse fört fram att det behövs en rejäl höjning av gränsen. Inom jordbrukssektorn tillåts ett jordbruk lyfta max 20 000 € i De minimi under en tre års period. För många odlare kommer gränsen emot så att de ej får ut hela transportstödet för den areal de odlar. Här fortsätter ut- skottet arbete tills resultat uppnås.

ÖSPs socketbetsutskott sände i mars 2022 skrivelse till SLCs socketbetsutskott där utskottet krävde att Sucros ger en prisgaranti för höstens transportkostnader eftersom Covid-19 pandemin och den nu pågående krisen i Europa har förändrat förutsättningarna markant för hela jordbru- ket med de skyhöga energipriset. Utskottet krävde att det förs nya förhandlingar om priset på socketbetor som är en energikrä- vande gröda att odla. Transportkostnaden måste garanteras samt producentpriset måste justeras upp för att intresset att odla betor även kommande år skall finnas. Sock- er är en basvara och viktigt för Finlands försörjning. Sucros omförhandlade avtalet under sommaren och odlarna fick ett för- höjt pris, vilket var mycket positivt.

Odlingssäsongen 2022 blev ett nära normalt odlingsår. Sådden inleddes i bör- jan av maj. Enligt Sucros var medelsåda- tum i Finland 13.5. Pantsättningen var bra och bestånden jämna. Växtskyddsarbetena kunde utföras enligt tidtabell, men regnen påverkade och lokala variationer. Upptag- ningen började sista veckan i september

i goda förhållande och till den 20.10 var allt upptaget. Runt den 10.10 kom regn som påverkade upptagningen. Inkörningen fungerade bättre än tidigare år och det var bra förhållanden. Alla betor blev levererade inom utsatt tid.

I svenska Österbotten odlades år 2022 cirka 400 hektar sockerbeter, vilket var en klar minskning från år 2021 när det odlades cirka 600 hektar. Antalet odlare var 18, en minskning med 6 odlare jämfört med året innan. Skörden rena betor per hektar blev 40,8 ton, socker 16,9 % och renhet 89,6 %. Landets medelskörd blev 43,1 ton / ha, socker 17,0 % och renhet 89,3%. År 2022 års skörd blev ca 10 % högre än fjolåret som var ett mycket torrt år.

Socketbetsutskottets aktiviteter

Webbinarium 2.2 i samarbete med SLC och Sucros. Under webinariet presenterades resultat från Socketbetans forskningscentralers försök, marknadsläget på sockermarknaden, odlingstips och kontrakt.

Odlingsfälttag i Närpes 8.8

Sucros och olika företrädare medverkade,

Utskottets sockerbetstävling ”Österbottens största sockerbeta”.

Tävlingen arrangerades för tredje gången och utskottet vill att det skall vara en rolig familjetävling där alla ger sig ut i betlandet på jakt efter den största betan. Vinnaren 2022 av Österbottens största beta blev Christian Hoijars familj. Vinnarbeta vägde 8,1 kg.

Utskottet för ekologisk odling

Utskottet har bestått av ordförande Bjärne Mara (Korsholms södra), Jussi Murto-Koivisto (Närpes Östra), Ann-Katrin Norrback (Övermark), Sven Ek (Munsala), Per-Johan Grannas (Vörå), Roger Björknäs (Lappfjärd). Steve Nyholm och Ann-Sofi Ljungqvist har kallats som sakkunniga till utskottets möten. David Pettersson har fungerat som sekreterare.

Årets största sockerbeta! Christian Hoijar med familj.

Ekoutskottet höll två möten under 2022. Utskottet har på sina möten bland annat diskuterat marknadsläget, aktuell lantbrukspolitik och ett fortsatt projekt efter EkoNu.

Konsumenternas köpkraft och efterfrågan av ekoprodukter har också diskuterats under året. Konsumenter av ekologiska produkter är ofta trogna kunder, men vad händer när köpkraften försvagas.

I utskottets möte i december deltog Tomas Räfså och Jan Flemming från Österbottens NTM-central och gav information kring utsäde, märkning och annat aktuellt, bland annat om ett nytt program för ekocertifikaten.

Projektfinansiering har beviljats för ett fortsatt projekt istället för Projekt EkoNu. Projektet ”Eko+, den självförsörjande och resilienta ekogården” är regionöverskridande och projektetiden är 1,5 år. Yrkesakademien i Österbotten är projektägare och projektet genomförs i samarbete med Nylands svenska lantbrukssällskap. Projektet innefattar följande åtgärdshelheter; informationsspridning, demonstrationsodlingar, analysera och sprida information om faktorer som höjer självförsörjningsgraden på en ekogård, kunskaps- och kompetenshöjande tillfällen samt utvecklande av samarbete och startande av samarbetsringar.

Potatisutskottet

Utskottet har bestått av ordförande Matias Älgars (Lappfjärd), Peter Norrback (Malax), Daniel Finskas (Jeppo), Oskar Nordman (Malax), Mikael Hoxell (Lappfjärd) och Fredrik Andtfolk (Sideby).

Kaj Hemberg har kallats som sakkunnig. Johanna Smith har fungerat som utskottets sekreterare.

Utskottet har under året hållit två möten. Förutom marknadsläget och aktuell lantbrukspolitik har utskottet bland annat diskuterat kostnadsutvecklingen och nivån på TOS-avgiften. I det ena utskottsmötet deltog SLC:s lantbrukspolitiskt sakkunniga Christoffer Ingo och gav information om aktuell lantbrukspolitik.

Socialpolitiska utskottet

Utskottet har bestått av ordförande Tommy Ehrs (Vörå), Anna-Lena Andtbacka-Fröjdö (Kronoby), Erica Dahlblom (Pörtom), Mårten Strandvall (Kronoby), David Köping (Sundom) Mats Björklund (Pedersöre) Rickard Ingves (Sideby) samt representant från LPA och sekreterare Fredrik Grannas.

Utskottet har hållit två möten under året, det första mötet i april och det andra i november. Nina Hemberg LPAs ombudsman i Österbotten och Susann Rabb projektarbetare på Ta hand om bonden har deltagit i utskottets arbete.

Utskottet arbetar och bevakar så att vi har ett fungerande avbytarsystem som är rättvist. På mötet i april hade utskottet bjudit in Hanna Björk som är chef för Pedersöre avbytarservice. Björk informerade att det sker stora förändringar på landsnivå med att avbytareheterna skall bli färre, men Pedersöre avbytarehets geografiska gränser kommer att vara intakt. Björk informerade att avbyttar gårdar minskar. År 2014 var det 680 gårdar som ansökte om semester. År 2021 var det 463 gårdar kvar.

År 2014 hade Pedersöre 105 månadsavlönade avbytare. År 2021 är de 73 personer.

Utskottet diskuterade vikten i att ha ”pappren” i skick om det värsta inträffar och överlag att det är bra för medlemmar att ha inblick i vardagsjuridik. Förslaget fördes vidare till projekt ekonomilaboratoriet som arrangerade ett webinarium i ämnet.

Organisations och PR-arbetsgruppen (PR-utskottet)

Utskottet har bestått av ordförande Johanna Nyman (Kvevlax), Pauliina Holmqvist (Karleby), Bjarne Mara (Korsholm södra), Tommy Ehre (Vörå) samt från kansliet Fredrik Grannas, David Pettersson, Josefine Silfver-Majors och sekreterare Johanna Smith.

Linda Sundman-Melin har fram till och med april koordinerat aktiviteten på Instagram- och Twitter-kontona samt sammanställt och sänt ut nyhetsbrev. Aktiviteten på Instagram har under året fortsatt med samma koncept som tidigare med både egna postningar från förbundet och genom att låna ut kontot till förtroendevalda, medlemmar och personal som berättade om sin produktion och sitt jobb.

Utskottet har på sina möten diskuterat förbundets synlighet och berett nuläges- och framtidsanalysrundor i lokalavdelningarna. Utskottet har under året hållit tre möten.

Företagarutskottet

Under 2022 har utskottet hållit sex möten. Utskottet behandlar frågor angående t.ex. ekonomi, beskattning och personal samt fungerar som Ekonomilaboratoriets styr-

grupp. Utskottet har bestått av ordförande Stefan Saaristo (Malax), Kjell-Göran Paxal (Solf/ÖK:s representant), Anders Lillandt (Tjock), Lotta Storfors (Malax), Jonny Kronqvist (Nykarleby), Kristian Bengts (Övermark) och Nils-Erik Lång (Korsholm). Stefan Gulin, Susanne West och Johanna Smith kallas som sakkunniga. Daniel Englund har fungerat som sekreterare. Utskottet fungerar som styrgrupp för projektet Ekonomilaboratoriet. Projektets verksamhet presenteras i ett skilt kapitel.

Valutskottet

Utskottet har bestått av ordförande Mikael Hoxell (Lappfjärd), Johnny Enström (Kvevlax), Andreas Frostdahl (Nykarleby) och sekreterare ombudsman Fredrik Grannas

Valutskottet samlades till två protokollförda möten under året, båda på distans via teams. Valutskottets arbete började under hösten med att utskottets medlemmar kontaktade alla förtroendevalda som är i tur att avgå sedan avgav de rapport till lokalavdelningarnas ordförande under deras ordförandeträffar där valfrågor diskuterades. Valutskottet har sedan på basen av lokalavdelningarnas åsikter för fram föreslagen. På ÖSP:s fullmäktigemöte framlades förslagen till ledamöter från ÖSP till SLC:s fullmäktige och SLC:s styrelse. På förbundets höstmöte framlades förslagen till ÖSP:s förbundsstyrelse för de som är i tur att avgå, samt ÖSP:s förbundsfullmäktige, revisor och verksamhetsgranskare.

Finansrådet

Finansrådet behandlar förbundets placeringar och ger råd utgående från sin syn på

finansmarknaden samt de premisser som styrelsen fastställt. Finansrådet är inget beslutande organ utan det ger råd om köp och försäljning av närmast värdepapper i förbundets placeringsportfölj och förbundsstyrelsen gör de slutliga besluten. Gällande trädgårdsnäringens placeringar görs det slutliga besluten i trädgårdsutskottet men finansrådet kommer även med råd rörande den delen av förbundets placeringstillgångar. Finansrådet framför även vid behov rekommendationer till lokalavdelningarna gällande deras placeringsverksamhet.

Under året har finansrådet bestått av förbundets ordförande Tomas Långgård, verksamhetsledare Johanna Smith, Niclas Sjöskog, Anders Lillandt, Mats Nylund och kassören Lena Hallvar. I finansrådets möten har Christian Partanen från OP-Pohjola deltagit som sakkunnig i egenskap av förbundets portföljförvaltare. Finansrådet har sammanträtt till tre möten under året.

ÖSP:s och Österbottens skogsvårdsförenings gemensamma skogsutskott

Utskottet har bestått av ordförande Anders Lillandt (ÖSP), Bjarne Mara (ÖSP), Niclas Sjöskog (ÖSP), Jan-Erik Ravals (svf), Kenneth Björkfors (svf), Kenneth Påhls (svf), Anders Häggman (Jeppo svf) och skogsvårdsföreningens verksamhetsledare Jan Slotte som sekreterare. Mats Nylund

(SLC), Patrik Majabacka (skogscentralen) och Mikko Syri (MTK:s skogslinje) har kallats som sakkunniga.

Utskottet sammanträdde två gånger under året. Viktor Harvio från SLC och Mikko Syri från MTK deltog i bägge mötena. Det diskuterades aktuella politiska frågor, viltfrågor och virkeshandel. Det låga antalet nya uteaxminerade skogsbruksingenjörer från Novia har också diskuterats.

Österbottens gemensamma mark- och miljöpolitiska utskott

Utskottet är gemensamt för producent- och skogsägarförbunden i Österbotten, Etelä-Pohjanmaa och Keski-Pohjanmaa. ÖSP:s representanter i utskottet har varit Bjarne Mara (Korsholms södra) med Johanna Nyman som suppleant.

Utskottet har haft två möten under året. Följande lagförslag har diskuterats; naturvårdslagen, inlösningslagen och klimatlagen. Även Metka- och Helmi-programmen har diskuterats. Speciellt vindkraftens snabba utbyggnad och problematiken kring miljökonsekvensbedömningar, ersättningsnivåer och linjegator har behandlats.

Arbetsgrupper

Förbundsstyrelsen utser vid behov arbetsgrupper för att behandla specifika aktuella ärenden. ÖSP har också kallat markägarrepresentanterna i jaktvårdsföreningarnas styrelser till ett möte under året.

Skogsbevakningen 2022

Skogsbevakningen har varit aktiv 2022. Klimatdebatten i samhället har fokuserat på kolsänkorna i stället för det som är orsaken, användning av fossila bränslen.

Bevakningen sker tillsammans med SLC, MTK och skogsvårdsföreningarna. Allas krafter har behövts, det politiska trycket mot skogen har varit enormt, både i Finland och i EU.

I Finland är det största problemet massmedias inställning till skogsbruket. Media tar fram påståenden som kommer från naturskyddsorganisationer, och presenterar dem som fakta. Det påstås hela tiden att vi borde minska avverkningarna för att öka kolbindningen i skogarna. Avverkning av skog jämförs med förbränning av fossila bränslen. Trots att skogen är vår största förnyelsebara resurs.

Naturskyddslagen förnyades under året. Det orsakade en mindre kris i regeringen när lagförslaget ändrades i riksdagen, och de paragrafer som hade lett till att enorma arealer hade skyddats utan ersättning ströks. Slutresultatet blev en kompromiss som går att leva med, medan det ursprungliga förslaget hade varit en jättelik socialisering av privat egendom.

Under året har den gröna omställningen lett till att många vindkraftsparker planeras i Finland. Vi har sett det som ett

stort problem att el linjerna från dessa parker går under inlösningslagen, och därmed endast berättigar till symbolisk ersättning. Inlösningslagen kom till när Finland skulle elektrifieras, och bör revideras för att motsvara dagens verklighet. Att markägarna får endast symboliska ersättningar för linjegatorna är inte förenligt med rättsuppfattningen i landet.

Från EU har under året kommit en tsunami av direktiv och förordningar som berör skogsbruket. EU har ingen befogenhet i skogspolitiken, men använder miljö, klimat och biodiversitet som instegspunkter för att reglera skogsbruket. Inget av dessa förslag har varit positiva för skogsbruket och äganderätten.

Rysslands anfall på Ukraina har resulterat i sanktioner och motsanktioner. Importen av virke och flis från Ryssland avstannade helt under året. Detta i kombination med stor efterfrågan på slutprodukterna från skogsindustrin, har resulterat i stor efterfrågan på alla sortiment. Massaveden har under året haft en positiv prisutveckling. Delvis beror det även på den stora efterfrågan av energived.

Den dagliga skogsbevakningen har skötts av SLC:s skogsombudsman Viktor Harvio. Med den politiska verklighet vi lever i, har skogsbevakningen blivit ännu mera viktig än den varit förut.

Representation

Förbundets representation i SLC:s och MTK:s organ framgår av SLC:s årsberättelse.

Övrig representation

ÖSP:s representation i olika arbetsgrupper, styrelser och andra instanser är en viktig del av intressebevakningen av jord- och skogsbruket. ÖSP har tillsammans med skogsvårdsföreningen markägarrepresentation i nejdens jaktvårdsföreningar. Förbundet har genom förtroendemän eller tjänstemän deltagit bland annat i följande organ::

ÖSP har deltagit i:	ÖSP har representerats av:
Delegationen för Esse å	Per-Ole Mård, medlem
Delegationen för Kyro älv	Johanna Nyman, medlem
Arbetsgruppen för Kyro älv	Johanna Nyman, medlem
Delegationen för Perho å	Mats Brandt, medlem
Delegationen och arbetsgruppen för Lappo å	Tom Cederström, medlem Fredrik Grannas, suppleant
Samarbetsorganet för Närpes å	Stefan Gulin, medlem
Kvarkens Världsarvsdelegation	Jonas Nord, medlem Johanna Nyman, suppleant
Delegationen för Tjock och Lappfjärds å	Matias Ålgars, medlem Christian Björknäs, suppleant
Översvämningsgruppen för Lappfjärds å	Matias Ålgars, medlem Bo-Gustav af Hällström, suppleant
Översvämningsgruppen för Kyro älv	Johanna Nyman, medlem Jan Flemming, suppleant
Översvämningsgruppen för Lappo å	Tom Cederström, medlem Fredrik Grannas, suppleant
Österbottens förbunds samarbetsgrupp	Johanna Smith
Österbottens skogsråd	Anders Lillandt, medlem Tomas Långgård, suppleant
Regionala skarvsamarbetsgruppen	Stefan Thölix, medlem Susanne West, suppleant

Apetits bolagsstämma	Jaakko Heliö/Fondia
LPA:s kontaktperson	Fredrik Grannas
Avfallsdelegationen för västra Finland	Fredrik Grannas
Tomatek Ab	Johanna Smith, styrelsemedlem
Tomatek:s bolagsstämma	Tore Svarvar
Hortilab Ab	Bo Linde, ordförande
Hortilab Ab:s bolagsstämma	Johanna Smith
Nötslakterikontroll	Erik Lybäck Tomas Juthman
Svinslakterikontroll	Tommy Ehrs
Regionala viltutskottet	Johanna Nyman, Anders Lillandt Tomas Långgård, suppleant
Spannmålshandelsgranskning	Martin Edman, Bengt Eklund och Fredrik Grannas
Projektet EkoNu:s styrgrupp	Steve Nyholm, ordförande
Bostads Ab Bondegården	Johanna Smith, styrelsemedlem
Bostads Ab Bondegårdens bolagsstämma	Susanne West
Regionala vilträdet, markägarnas repr.	Bjarne Mara
Forumet för gårdstillsyn och tillstånd	Tomas Långgård, Johanna Smith, suppl.
Projektet kursgårdens referensgrupp	Tomas Långgård och Fredrik Grannas
Projektet Bodens styrgrupp	Fredrik Grannas, medlem
Projekt ProPrecikem styrgrupp	Fredrik Grannas, medlem
Projekt Botnia Näring i Kretslopp referensgrupp	Fredrik Grannas, medlem
NTM centralens språkdelegation	Johanna Smith, medlem Susanne West, suppleant
Miljöstrategigruppen Form Jakobstadsregionen, jord- och skogsbruksgruppen	Jonny Kronqvist och Conny Englundt Johanna Nyman, medlem
Projektet Österbottens näringshjuls styrgrupp	Susanne West, suppleant
Projektet Farmertime Finlands styrgrupp	Susanne West, medlem Johanna Smith, suppleant
Yrkesakademien i Österbotten, arbetslivsgruppen för lantbruk	Fredrik Grannas, medlem Johanna Nyman, suppleant
Aktion Österbotten, vår- och höstmöte	Fredrik Grannas

Förbundskansliet

Förbundets anställda har under året varit:

- JM, FK Susanne West har varit föräldraledig under året.
- Agrolog (YH) Johanna Smith har verkat som verksamhetsledare. Smith har fungerat som sekreterare i potatis-, ägg-, får-, mjölk-, kött-, organisations- och PR-utskottet samt i finansrådet.
- Agrolog Fredrik Grannas har verkat som ombudsman. Ombudsmannen handhar kontakten till lokalavdelningar och ungdomsklubbar. Ombudsmannen fungerar som sekreterare i ungdoms-, socialpolitiska-, spannmåls-, sockerbets- och valutskottet. Ombudsmannen svarar på frågor om lantbruksstöden.
- Lantbruksföretagare David Pettersson har verkat som trädgårdsombudsman. Pettersson har fungerat som sekreterare i trädgårdsutskottet och i utskottet för ekologisk odling.
- EM Lena Hallvar är kassör.
- Kansliet har skötts av merkant Gun Boström till och med 30.6.2022 då hon avgick i pension.
- Tradenom Josefine Silfver-Majors anställdes som kommunikationsassistent från och med 4.4.2022.
- Agrolog (YH) Daniel Englund har fungerat som projektledare för Ekonomilaboratoriet.

Foto: Fredrik Grannas

Generationsväxling på kansliet

En av förbundets verkliga trotjänare, Gun Boström, gick i pension 30.6.2022. Gun började på ÖSP 1.6.1974 och hann jobba i 48 år före pensioneringen.

Gun har under åren jobbat med åtta olika verksamhetsledare, fyra förbundsordföranden och ett stort antal förtroendevalda.

Framför allt har Gun genom åren lärt känna många av medlemmarna och för många av dem blivit synonym med ÖSP.

Vi önskar Gun lycka och välgång de kommande åren, njut av den välförtjänta egna tiden!

Projektavdelningen i Närpes

Irene Vänninen har under året verkat som projektledare för projektet Jaustra (projektid 1.1.2020–31.3.2023, av vilka de sista tre månader är reserverade för skrivning av slutrapporten). Vänninen har också lett projektet DigiTomkku (projektid 01.08.2019–30.6.2022) samt DigiTomkku 2.0 (1.7–31.12.2022).

Sandra Blomqvist har jobbat som projektarbetare i Jaustra till och med 30.11.2022.

Heidi Smart har jobbat som projektledare i Cirkulär växthusekonomi (VattRe).

Skatteavdelningen

ADB-merkonom Maria Ström har handhaft skattebokföringen och fungerat som avdelningschef.

Merkonom Ann-Kristin Ljungkvist har fungerat som bokförare. Tjänsten är på deltid och arbetet utförs i huvudsak under perioden 1.10–31.3.

Agrolog Matias Ålgars har skött deklARATIONERNA på konsultbasis.

Fr.v. David Pettersson, Daniel Englund, Johanna Smith, Gun Boström, Heidi Smart, Maria Ström, Lena Hallvar, Josefine Silfver-Majors.

Förbundets verksamhet

Förbundsstyrelsen har under året bevakat de jordbrukspolitiska intressena på ett regionalt, nationellt samt även på ett internationellt plan. Förbundsstyrelsen har sammanträtt 10 gånger. Till förbundsstyrelsens möten har också kallats SLC:s ordförande Mats Nylund, ordförande för skogsvårdsföreningen Österbotten Kenneth Påhls samt riksdagsledamot Anders Norrback. Förbundsstyrelsen har berett de ärenden som stadgeenligt behandlats vid förbundsmötet samt haft det övergripande ansvaret för förbundets verksamhet.

SLC:s verksamhetsledare, Jonas Laxåback deltog i ett styrelsemöte under året och informerade om aktuell lantbrukspolitik.

SLC:s ombudsman deltog också i ett styrelsemöte och refererade från den arbetsgrupp som livsmedelsmarknadsombudsman, Olli Wikberg har tillsatt för att se över livsmedelskedjan.

Verksamhetsåret 2022 har präglats av Rysslands invasionskrig i Ukraina, energikrisen och de stigande produktionskostnaderna.

Pandemiläget var i början av året ännu ganska begränsande, men lättade så småningom upp och årsmötena kunde hållas antingen fysiskt eller i hybridform inom stadgeenlig tid. Styrelsen har hållit sina möten under året i hybridform vilket har fungerat bra.

Rysslands invasionskrig i Ukraina i slutet av februari innebar en stor osäkerhet på världsmarknaden gällande tillgången av och priset på energi och förnödenheter. Invasionen satte också den nationella säkerheten och vår beredskap i fokus.

Självförsörjningsgraden och beredskapen aktualiserades redan under pandemin, men fick i och med kriget i Ukraina en starkare betydelse.

Under vårvintern beslöt regeringen om ett försörjningsberedskapspaket till jordbruket om cirka 300 miljoner euro. Paketet bestod av två delar där drygt 200 miljoner var stöd i form av bland annat en extra accisåterbäring och ett fastighets-skattestöd. Resterande 100 miljoner gick till finansiering av utvecklingsprojekt. Kan konstateras att paketet inte till alla delar föll rätt ut och det har kritiserats av producenterna speciellt då det gäller fastighetsskattestödet eftersom stödet inte kunde sökas av gårdar med beskattning enligt näringsskattelagen.

Speciellt för trädgårdssektorn blev energipriserna en stor utmaning med många orosmoment. En stor del av året runt odlarna valde att hålla odlingspaus i sina anläggningar över vintern, vilket ledde till ett minskat utbud av växthusgrönsaker på marknaden samt permitteringar av anställda.

På förbunds nivå har tyngdpunktsområdena förutom den aktuella lantbrukspolitiken och intressebevakningen legat på lönsamhetsläget och den kommande CAP-perioden samt nuläges- och framtidsanalyserna i lokalavdelningarna och utbildningsfrågor.

Kommissionen godkände Finlands CAP-plan under sommaren och utkastet till statsrådsförordningar var på utlåtande under hösten. Livsmedelsverket publicerade i början av oktober en preliminär tidtabell för stödutbetalningarna kommande period. Enligt den skjuts utbetalningarna

av stöden kraftigt vilket försvagar gårdarnas likviditet ytterligare. Från ÖSP och SLC har det påtalats att vi måste få till en ändring i utbetalningstidtabellen.

Under året har förtroendevalda fått en hel del kontakter kring naturbruksutbildningarna gällande schemalaggningen av studierna och till en del också kring innehållet. På våren hade vi en träff med centrala personer vid yrkeshögskolan Novia för att diskutera utbildningarna och i december hade vi en träff med utredningsman Kaj Suomela. SLC har gett Suomela i uppdrag att göra en utredning kring de finlandssvenska naturbruksutbildningarna. Det är viktigt att vi har attraktiva utbildningar att tillgå på svenska för behovet av sakkunniga inom jord- och skogsbruket ökar kontinuerligt.

I slutet av april var livsmedelsmarknadsombudsman, Olli Wikberg på besök till mjölkproducenterna Jonas och Marika Holm i Kvimo. Där fick han information

om mjölkproducenternas situation och från förbundets sida betonades att det krävs åtgärder för att stärka producentens ställning i livsmedelskedjan.

Fredagen den 10 juni ordnades pensionskaffe för förbundets kanslist, Gun Boström. Förtroendevalda, personal, tidigare anställda och samarbetspartners hade bjudits in och 65 personer besökte kansliet för att uppvakta Gun.

Styrelse och personal samlades till en sommarmiddag på Pavis i Jakobstad för att avtacka vår kanslist Gun Boström som gått i pension efter 48 år i ÖSP:s tjänst. Samtidigt avtackades också verksamhetsledare Madelene Lindqvist som har begärt om avsked från sin tjänst. Kassör Lena Hallvar uppvaktades med anledning av sin 60-årsdag och styrelsemedlemmen Tommy Ehrens med anledning av sin 40-årsdag. Josefine Silfver-Majors och Staffan Majors uppvaktades också med anledning av att de gift sig.

Pensionskaffe för ÖSP:s långvariga kanslist Gun Boström i juni 2022. Bland annat representanter från Österbottens NTM-central och Österbottens lantbruksällskap uppvaktade henne.

Foto: Josefine Silfver-Majors

Foto: Josefine Silfver-Majors

Foto: Josefine Silfver-Majors

ÖSP:s styrelse. Fr.v. Johanna Smith, Jonny Kronqvist, Stefan Gulin, Tomas Långgård, Tommy Ehrs, Johanna Nyman, Anders Lillandt, Pauliina Holmqvist, Niclas Sjöskog, Bjarne Mara

Foto: Josefine Silfver-Majors

Avtackning av kanslist Gun Boström som gick i pension efter 48 år i ÖSP:s tjänst Gun Boström, Tomas Långgård, Niclas Sjöskog, Johanna Smith.

Foto: Josefine Silfver-Majors

Verksamhetsledare Madelene Lindqvist avtackades också eftersom hon har begärt om avsked från sin tjänst.

Foto: Josefine Silfver-Majors

Kassör Lena Hallvar uppvaktades med anledning av sin 60-årsdag

Foto: Josefine Silfver-Majors

Tommy Ehrs uppvaktades med anledning av sin 40-årsdag.

Året har också varit fyllt av olika tillfällen riktade till medlemmarna.

Stödinfon

Under vintern och våren arrangerade ÖSP tillsammans med samarbetspartners virtuella stödinfon. I februari hölls en stödinfordag om djurbidragen och i april om arealstöden. Åhörarna hade möjlighet att

ställa frågor via chatten. Stödinfor bandades och kunde ses i efterhand vilket många utnyttjade.

Studiebesöken med PEFFAN

I september arrangerade ÖSP för 84 blivande lärarstuderande en eftermiddag i matproduktion.

Lärarstuderanden från Åbo Akademi på studiebesök till FinneFarm i Solf.

I början av oktober hölls de traditionella ordförandeträffarna, en för vardera region. På träffarna diskuterades verksamheten i lokalavdelningarna och från förbundet gavs aktuell information.

För att utvärdera och utveckla vår verksamhet gjorde ÖSP:s styrelse en SWOT-analys i december 2021 och under hösten 2022 genomfördes en runda till alla lokalavdelningar för att träffa styrelserna. Förutom en SWOT-analys gjordes också en typ av nuläges- och framtidsanalys. Hur vill lokalavdelningarna att verksamheten och organisationen skall utvecklas. Vad är vi bra på? Vad borde ändras? Hur skall organisationen se ut i framtiden? Resultatet av diskussionerna sammanställs och presenteras på vårens fullmäktigemöte.

Bondebåten

Bondebåtsdeltagare från ÖSP, fr.v. Heidi Smart, Lena Hallvar, Ann-Kristin Ljungkvist, Maria Ström, Jonny Kronqvist, Johanna Smith och Gun Boström.

Foto: Josefine Siltver-Majors

Ministerbesök på Söderfjärden

29 september besökte minister Antti Kurvinen Söderfjärden i samband med ett evenemang med höstmärnad och öppet hus vid Meteorian. Kurvinen hade i samband med tillfället ett möte med lokala jordbrukare som hade en presentation om områdets historia och utveckling samt de ökande problemen med fågelskador. Initiativtagare för träffen var Sundom lokalavdelning och i presentationen deltog också ÖSL och Sundom hembygdsförening. Mats Nylund deltog från SLC.

Minister Antti Kurvinen vid Meteorian den 29 september.

Egna projekt

Ekonomilaboratoriet

Ekonomilaboratoriet är ett projekt vars syfte är att bygga nätverk, höja konkurrenskraften, sporra till ekonomiskt nytänkande och stärka lantbruksföretagens utvecklingsförutsättningar i svenska Österbotten. Projektet har sitt ursprung i den sjunkande lönsamheten i Finlands och även Österbottens lantbruksnäring. Projektet finansieras till 80 % med offentliga medel via programmet för utveckling av landsbygden i fastlands-Finland och EU:s landsbygdsfond. Resten finansieras till största delen av ÖSP och delvis av Österbottens kött. Totalbudgeten är 250 000 euro.

Den ursprungliga planen var att projektet avslutas den 31.12.2021 men eftersom projektet hållit sig under budget förlängdes det i två omgångar först till 30.6.2022 och sedan till 30.6.2023.

Producentcaféerna är kärnan i projektet. Caféerna är smågruppsverksamhet som syftar till att bygga nätverk samt sprida kunskap och erfarenheter om framgångsrika arbetsmetoder och företagsekonomi i stort. I caféerna utvecklas även olika verktyg för att följa upp och planera ekonomin. Under året har två caféer kört i gång och sammanlagt 26 träffar hållits, både på distans och fysiskt enligt gällande restriktioner och deltagarnas önskemål.

Två webinarier serier hölls under 2022. Den första webinarier serien hölls i mars och april med två föreläsningar och sammanlagt 38 anmälda. Den andra webinarier serien hölls i november och december i samarbete med ProAgria ÖSL:s projekt

Beredskap Österbotten. Sammanlagt hölls fem föreläsningar och sammanlagt 86 anmälda. Många av webinarier na spelades in och kan ses i efterhand.

Projektet började under 2021 producera en podcast vid namn Stenrik och i slutet av 2022 hade 19 avsnitt släppts. Denna podcast innehåller intervjuer och diskussioner med antingen lantbruksföretagare eller personer som jobbar i anknytning till branschen på teman som rör ekonomi och företagsledning. Podcasten har, enligt den kritik som getts, varit uppskattad av medlemmarna. Intervjuerna till avsnitten görs av projektledaren och avsnitten klipps av Mediatjänster vid Yrkesakademien i Österbotten. Ett webbaserat redskap för benchmarking var planerat inom projektet men i början av 2022 tog styrgruppen beslut att denna inte förverkligas eftersom flera likadana verktyg redan finns och behovet därför inte är så stort. Istället byggs en kunskapsplattform i samarbete med Agrihubi. Denna plattform har börjat byggas under 2022 av projektledaren och skall färdigställas under 2023.

Projektledaren har deltagit aktivt i utskottsmöten och på andra tillställningar för att marknadsföra projektet. Förutom den muntliga vägen försöker projektet synas på sociala medier och i tidningen Landsbygdens Folk.

En styrgrupp är tillsatt för att följa upp att projektplanen och tidtabellen följs samt fungera som bollplank för projektledaren. Styrgruppen har under 2022 haft sex möten. Styrgruppen består av Stefan Saaristo, Kjell-Göran Paxal, Kristian Bengts, Lotta Storfors, Jonny Kronqvist,

Anders Lillandt, Stefan Gulin, Nils-Erik Lång och Susanne West. Projektledaren fungerar som sekreterare.

Övriga projekt

ÖSP deltar som en av privatfinansiärerna i projektet Farmer Time Finland. Farmer Time kopplar ihop primärproducenter med olika grupper av barn och ungdomar. Barnen får genom Farmer Time en digital rundtur på ett lantbruk och får ställa frågor direkt till bonden. Barn/ungdomsgruppens handledare eller instruktör som kan vara en klubbledare, lärare eller liknande kan efter samtalet göra uppgifter tillsammans med barnen som anknyter till gården.

Målet är att gruppen gör flera digitala besök hos samma bonde och följer upp utvecklingen för växter eller djur. Allt med mycket låg tröskel och med digitala verktyg som hjälpmedel. Projektägare är Pro Agria Österbottens Svenska Lantbruks-sällskap.

Trädgårdssektionen

Växthus

Trädgårdsutskottet har under året sammanträtt till åtta möten under året och tillsammans med de större packerierna på området hölls tre möten, varav ett möte via Teams där situationen med ToBRFV-viruset avhandlades. Representantskapsmötet hölls 25.11 och årsmöten hölls 22.3 för Korsnäsnejdens trädgårdsproducenter, 23.3 för Närpes trädgårdsproducenter och 24.3 för Malaxnejdens trädgårdsproducenter.

Marknaden

Verksamhetsförutsättningarna för växt-husbranschen har förändrats dramatiskt under 2022.

I början av året hade pandemin fortfarande en stor påverkan på marknaden på grund av restriktioner inom HORECA sektorn och påverkan på konsumenternas köpbeteende. Under våren när samhället öppnade upp på nytt påverkade det konsumentbeteendet och konsumtionsmönstret återgick i viss mån till hur det var innan Corona pandemin och försäljningen i minuthandeln återgick till tidigare nivåer.

Växthusbranschens verksamhetsförutsättningar påverkades kraftigt av Ukrainakrisen, framförallt gällande de kraftigt stigande priserna på energi och övriga produktionsinsatser. Redan hösten 2021 steg marknadspriserna på el-energin som påverkade förutsättningarna för belyst odling vintern 2021–2022. Odlarna hade inte möjlighet att säkra el-priserna till vettiga nivåer och spot-priserna steg kraftigt under vinter vilket ledde till mindre belysningsintensitet och påverkade skördeutfallet rätt kraftigt. Den allt mera eskalerande Ukraina krisen gjorde att märkbara odlingsarealer lämnade bort inför vintern 2022–2023.

Under början av år 2022 utvecklades marknadspriserna positivt, dock inte i samma takt som kostnadsutvecklingen för produktionsinsatserna. Den kraftig eskalerande inflationen under senare delen av 2022 påverkade konsumenternas köpbeteende för växthusgrönsaker och speciellt under hösten 2022 märktes en avmattning i efterfrågan vilket påverkade marknads-

priserna negativt. Framför allt premiumprodukterna och kategorin specialtomater påverkades i förhållande mera än så kallade standardprodukter. Traditionell tomat, gurka och paprika hade i förhållande den bästa prisutvecklingen på marknaden. På grund av kraftigt ökade produktionsvolymerna av specialtomater till år 2022, i kombination med avmattade efterfrågan, blev prisutvecklingen för dessa svag och medelpriserna sjönk mot föregående år.

Överlag präglades marknaden i slutet av 2022 av det kraftigt förändrade köpbeteendet och ett större fokus på lågprisalternativ och kampanjprodukter i handeln. Minskningen av belyst odlingsareal till vintern 2022–2023 kan tyvärr få allvarliga följder för marknadsbalansen till sommarsäsongen 2023 eftersom samtida aktiv odlingsareal stiger märkbart från tidigare säsongproduktion.

Intressebevakning

David Pettersson har fungerat som ÖSP:s och SLC:s trädgårdsombudsman under verksamhetsåret.

Utskottets ärenden under året präglades av misstankarna om människohandel kopplade till växthusnäringen, Rysslands invasionskrig i Ukraina och de höga energipriserna.

I andra halvan av januari gick media ut med att det finns misstankar om människohandel kopplade till växthusnäringen. Trädgårdsutskottet tog hastigt ställning i frågan och tog avstånd från all form av utnyttjande av andra människor, vilket man också gick ut med i ett uttalande. Ett flertal skolnings-tillfällen i ansvarsfull rekrytering och hur man kan förebygga människohandel ordnades för våra medlemmar. Samarbetet med myndigheter och andra branschorganisationer utökades och en branschöverskridande arbetsgrupp bildades.

Arealstödet i artikel 214 och nedskärningarna i växthusstödet har under året diskuterats med jord- och skogsbruksministeriet. Utskottet anser att det inte finns utrymme för nedskärningar i nationella stödet till växthusproduktion.

Under året diskuterades frekvent hur de höga elkostnaderna kunde bemästras och vilka lösningar som kunde vara ändamålsenliga för näringen. Till följd av kostnaderna valde flera åretrunt odlare att ha uppehåll i sina odlingar över vintersäsongen 2022–2023.

I och med att ett fall av ToBRFV påträffades under året i Finland beslöts det att broschyren för god odlingshygien uppdateras och riktlinjer för hur en eventuell smitta i Österbotten hanteras drogs upp.

Foto: Mia Wikström

David Pettersson och ÖSP:s tidigare trädgårdsombudsman Bo Linde utanför parlamentet i Bryssel, oktober 2022.

Konceptet med Smakjuryn som togs fram i projektet Lyftkraft har fortsatt i trädgårdsavdelningens regi och packerierna har möjlighet att använda sig av juryn för smaktester. Testerna koordineras av trädgårdsrådgivare Kaisa Haga vid Österbottens Lantbrukssällskap.

Utskottet har också diskuterat hur kommunikationen ut till medlemmarna kunde förbättras och betydelsen av få med engagerade medlemmar som för näringens talan också i fortsättningen.

Reklamaktivitet

ÖSP:s trädgårdsproducenter har även detta år deltagit i finansieringen av den nationella reklamkampanjen som bedrivs i samarbete med Handelsträdgårdsförbundet. Årets kampanj har liksom de senaste åren förts i sociala medier så som Facebook, Instagram och Youtube samt en del annonser i print.

Inhemska trädgårdsprodukter r.f. utsåg i april Lillandts Grönsaker Ab till årets kvalitetsproducenter av växthusgrönsaker. Utmärkelsen delades ut vid ÖSP:s vårmöte

Foto: David Pettersson

Den traditionella trädgårdsdagen i riksdagen ordnades igen 20.5 efter fyra års uppehåll.

Foto: Christoffer Thomasson

Trädgårdsavdelningens verksamhet

DigiTomkku

Projektet DigiTomkku (finansiering 100 % från Tavastlands NTM-central) fick förlängning ända till slutet av juni 2022 eftersom mer data från testbäddsodlingar behövdes. DigiTomkku testade med olika mätinstrument växtfysiologiska egenskaper på tomat med syfte att bättre förstå faktorer bakom tomatkvaliteten i våra förhållanden. Insamling av data från två testbäddodlingar fortsatte till och med juni. Rikala stiftelsen gav finansiering för DigiTomkku 2.0, således kunde all data analyseras. Analyserna visade, att ljusmängden, CO² och savflöde var de viktigaste faktorerna som påverkade brix-värdet på tomaterna, inte bara under den veckan då tomaterna plockades, utan även under tidigare veckor före tomaterna blev mogna. Det var inte möjligt med insamlade data att urskilja vilka faktorer som påverkade brix-värdet som mest under vintermånaderna, då ljusmängderna var mindre än i mars och framåt.

Projektets vetenskapliga syfte var just att utveckla modeller, som kunde användas för att förutspå tomaternas kvalitet (sockerhalt som mäts som brix-värde). I detta lyckades projektet. Hur kan man använda modeller som nu finns tillgängliga?

De är inte allmänna modeller, dvs. en och samma modell kan inte användas för att förutspå brixvärdet av tomater på samma sätt i alla växthus. Odlingsförhållandena varierar ju mellan växthus. Vi såg detta även med två testbäddodlingar, som deltog

i projektet. I ett av dem blev CO²-halten mycket hög i vissa vintermånader pga. vissa skäl, medan på våren hände den vanliga saken: CO²-halten sjönk när man ventilerade under dagarna med mycket solljus och CO² släpptes ut med detta. I detta växthus var CO²-halten den mest påverkande faktorn på brixvärdet.

I det andra växthuset var det alltid samma faktorer som påverkade brixvärdet (ljus, CO², bladens längd och savflöde), troligen därför att denna odlare har utvecklat ett odlingssätt, som inte varierar mellan olika år. Det var intressant att förutom ljus och CO² påverkade även savflöde brixvärdet i detta växthus, fastän vätskans flöde i plantan reflekterar ljusmängden och dess variation är ganska nära och även omedelbart. Vi måste förstå ännu bättre varifrån kommer påverkan av savflöde.

Vi såg under projektet, att tomatplantorna betedde sig på ett annorlunda sätt än till exempel i Belgien, där savflöde har mätts mycket. Savflödet präglar ljusförhållandena och deras samspel med andra faktorer. Vi är nu närmare till att förstå samspelet av vatten, ljus, temperatur och CO² i finska tomatväxthus. Vi tycker att det viktigt att utveckla odlingen i den riktningen, att samspelet av dessa faktorer kan regleras bättre, dvs. deras balans måste hållas så att plantornas fysiologi skulle fungera optimalt oberoende av växlingar i temperatur och ljusmängder och bevattningen kan bättre justeras enligt plantornas krav som beror mycket på ljus och temperatur samt CO².

Resultaten tyder på att det i framtiden med vidare utveckling av modeller kan

Martin Sigg och Stefan Gulin var med i DigiTomkku som testodlingar. Esa Palmujoki diskuterar med Martin om data från infrarödradiometer, som mäter temperaturen på bladen kontinuerligt och ger information om växternas avdunstning.

vara möjligt att även värdera tomaterna på förhand innan de mognar på grund av deras sötma och justera deras pris utgående från deras väntade sötma. Men en ännu viktigare fråga är om det är möjligt att reglera kvaliteten under hela odlingscykeln så att sötma och andra kvalitetsegenskaper vore jämnare året runt. Just för detta skäl är det viktigt att bättre förstå och kunna reglera balansen mellan de nyckelfaktorer som påverkar plantornas fysiologi och hur de satsar på överföring av socker från blad till frukter.

Slutrapporten för DigiTomkku hittas på <https://vakra.fi/digitomkku>. Videor på teknologier samt slutseminariet och andra presentationer finns tillgängliga på Youtube kanal DigiTomkku.

Forskning på digitala lösningar vid tomatodling fortsätter i ett projekt som leds av Luke och i QuantiFarm-projektet <https://quantifarm.eu> där DigiTomkku testbäddsodlingar också deltar för att analysera nyttor och utmaningar som digitala verktyg ger för odlare.

Jaustra

Det huvudsakliga resultatet av Jaustra-projektet är att en ny strategi har utvecklats för bekämpning av vita flygare. Strategin baseras på flera punkter med tanke på året runt odlingens höst och vintermånader. I säsongodlingar kan man fortfarande lita på steklar som de huvudsakliga bekämpningsorganismer. Men på hösten och vintern i året runt odlingar:

1) Satsa på förebyggande bekämpning av vita flygare med *Macrolophus* rovtinkflyn i stället för steklar;

2) Mekanisk bekämpning med gula limband i varje rad och på rätta höjden är nödvändiga för att biologisk bekämpning skulle fungera tillräckligt bra;

3) Uppfölja både vita flygare och *Macrolophus* med 1 gul fälla per 250 m, som möjliggör att alla hotspots (kolonier) av vita flygare kan hittas i de veckovisa granskningarna av fällorna och kurativa behandlingarna kan riktas på rätta platser inom växthuset;

4) Tillämpa gränsvärden för *Macrolophus* för att uppfölja deras prestanda varje vecka. Gränsvärden baseras på relationen *Macrolophus* per vita flygare i gula fällor; när data matas in, kalkylerar excel-tabellen automatiskt ett värde som sedan jämförs med fyra olika gränsvärden för att se om situationen är i koll eller om extra åtgärder behövs;

5) vid behov, när gränsvärdesystemet visar att det är dags att göra nånting extra, används *Macrolophus* nymfer som det första alternativet av nyttoorganismer för att bekämpa kolonier av vita flygare. Steklar kan vid kurativa behandlingar användas också, de parasiterar nog mjöllöss

Irene Vänninen överraskad över resultat i Jaustra projektet: det uppenbarade sig att *Encarsia* inte hinner kläckas in i växthuset från lägsta tomatbladen innan de bladats bort. Förutom detta äter *Macrolophus* upp också parasiterade larver och puppor av vita flygare i ganska stora mängder.

även i vintertiden, men kostnadsnyttoförhållandet är fjärran från *Macrolophus*. Kurativa behandlingar görs i sex veckors perioder i de platser, där uppföljningen och gränsvärden visar, att extra åtgärder behövs.

Med *Macrolophus* prövades även ympning av tomatplantorna med rovtinkflyn hos plantdrivaren. Vi visade, att sådant sätt påskyndar rovtinkflyns etablering i växthus och förminskar utsättningsmängder. Om man sätter *Macrolophus* ut efter planteringen, måste man använda minst 4 + 4 per m² med en veckas mellanrum och mata dem åtminstone under 8 veckor. Därefter kan man vänta 4–5 veckor utan matning. Men om lämpliga skadegörare inte uppenbarar sig så att rovtinkflyn kan äta dem måste man börja mata *Macrolophus* igen

för att uppehålla dess population på en tillräckligt hög nivå.

Kostnadskalkyler av den gamla strategin som lutar på steklar som förebyggande och kurativa nyttoorganismer jämfördes med den nya strategin som baserar på *Macrolophus* som det huvudsakliga nyttojuret. Våra kalkyleringar visar att det är möjligt att halvera kostnader i de värsta situationer med den nya strategin. De olika kostnadsskenarier som vi utarbetade täcker förstås inte alla möjliga situationer i praktiken. Den nya strategin används nu i ett par tomatfirmor och efter ett par år får vi höra hur den fungerar jämfört med den gamla strategin.

En artikel har kommit ut i Trädgårdsnytt 1–2/2023 om de nya strategierna. I fortsättningen publiceras även närmare instruktioner om de nya strategierna på <https://vakra.fi/jaustra> – slutrapporten ska vara färdig i slutet av mars och den kommer att inkludera även hur bekämpningsinstruktioner justeras för *Bemisia mjöllus* om de råkar hamna i finländska tomatodlingar och måste bekämpas.

Cirkulär växthusekonomi (VattRe)

Inom projektet undersöks metoder för att behandla returvatten, även kallat dränerings- eller överbevattningsvatten, för recirkulering vid växthusodlingar. Recirkulering är kanske inte ett realistiskt alternativ vid alla odlingar och därför görs inom projektet också ett försök där vatten renas innan det släpps ut. Förbättrad vattenhantering behövs för att på sikt minska miljöbelastningen från växthusproduktionen och därför finns det här projektet.

Fördelarna med att recirkulera vatten är att odlaren kan minska förbrukningen av både vatten och gödningsämnen och på så sätt minska sina utgifter. Miljön gynnas av mindre råvattenanvändning och minskade näringsutsläpp, vilket innebär att vattenkvaliteten i närliggande vattendrag kan förbättras. Stråvan är att växthusföretagare via projektet ska kunna hitta ekonomiskt och praktiskt genomförbara lösningar för behandling av returvatten.

Från finansärens håll var kravet att reningsanläggningen skulle hyras och det drog ner utbudet av tillgängliga teknologier. Valet föll på en elektrolysanläggning som skulle producera kaliumhypoklorit med kaliumklorid som reagent. Det visade sig senare att detta inte längre är tillåtet inom EU och samarbetet med leverantören av anläggningen avslutades. Tillsammans med odlingen där recirkuleringen skulle ske hittades nya vägar och ett nytt försök till recirkulering kommer att göras med början våren 2023.

Vid en mindre säsongsodling testades under senare delen av sommaren 2022 att rena överskottsvatten med granulat av bränd kalk. Reningen såg lovande ut i början av försöket, men sedan försvagades den. Systemet utvärderades och kommer att utvecklas och testas på nytt sommaren 2023.

Projektet har också fått följa med recirkuleringen vid en odling där man desinficerar returvattnet med hjälp av en UV-C strålning. Vi har sett på hur det fungerat att hålla näringsbalansen och jämfört åtgången av gödsel med och utan recirkulering av returvatten. Vid en fjärde odling följer pro-

jektet med hur rening med ett zeolitbaserat biologiskt långsamfilter fungerar.

Projektledaren har också besökt några odlingar där man redan i dagsläget recirkulerar och skrivit om odlarnas erfarenheter av detta. Inom ramarna för projektet ordnades också en föreläsningsserie där sex olika metoder att behandla returvatten i växthus presenterades under tre tillfällen online. Föreläsningarna spelades och man kan ta del av dem på växthusprojektens egen hemsida www.vakra.fi. Där hittar man också texterna från växthusbesöken och de olika försöken inom projektet. Hoppet är att informationen från föreläsningarna och i bloggen ska göra att flera odlare börjar överväga att recirkulera i framtiden. Även precisionsbevattnings är en del av projektplanen och ämnet behandlades i en utförlig artikel i Trädgårdsnytt nr 6-7 2022. Artikeln hittas också på hemsidan

Som ledare för projektet fungerar Heidi Smart och hon har under året arbetat med projektet på 70 procent. Projektledaren har deltagit i olika forum och postat på Instagram för att förmedla vad som pågår inom projektet.

Projektet har en styrgrupp med representanter från flera olika intressegrupper: Joakim Strand (trädgårdsutskottets ordförande) Jens Ekström (Inderfjärdens trädgård), Emma Granö-Ring (Granös grönsaker), Kaisa Haga (ÖSL), Markus Böling (Närpes vatten), Filip Högnabba (Hortilab), Petri Svanbäck (NTM-centralen), Heidi Smart (projektledare) och ÖSP:s trädgårdsombudsman. Styrgruppen sammanträdde två gånger under år året och

Foto: Heidi Smart

Projektledare, Heidi Smart står i beråd att blanda om kalkgranulat.

trädgårdsombudsman, David Pettersson fungerade som ordförande och projektledaren som sekreterare.

Projekttiden är 1.12.2021–31.8.2023 och budgeten för projektet är 198 500 euro, varav Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och finska staten står för 80 %. Trädgårdsutskottets Utvecklingsfond står för egenandelen.

Övriga projekt

Förutom trädgårdsavdelningens egna projekt är vi med som medfinansierare i Handelsträdgårdsförbundets projekt KaTuKa och som samarbetspart bland annat i projekten Ihme-Framme och BioDigi.

Trädgårdsavdelningens representation

Joakim Strand, Stefan Skullbacka och Christer Finne har representerat ÖSP i SLC:s trädgårdsutskott. Johanna Smith, Stefan Skullbacka och Thomas Edström-Simons har suttit i Ab Tomatek:s styrelse. Jonas Lundström, Rosita Langels och David Pettersson har suttit med i ÖSP:s och HTF:s gemensamma reklamkommitté. Johanna Smith har deltagit i COPA:s arbetsgrupp för blommor och plantor, arbetsgruppen för frukt och grönt och i Civil Dialogue Group for Horticulture, Spirits and Olives. Susanne West har fungerat som suppleant i styrelsen för Stiftelsen Aspegrens Trädgård. Jonathan Nordberg har suttit i ”expertgroup economic board of the European fruit and vegetables market observatory – subgroup on tomatoes” på Cejas mandat. David Pettersson har varit SLC:s representant i Inhemskas Trädgårdsprodukters styrelse och Johanna Smith har varit SLC:s representant i MTK:s utskott för specialväxter.

Frilandsodlarnas lokalavdelning

Styrelsen har bestått av följande; Christer Finne (Solf) ordf., Peter Sjöblom (Tjock), David Björk (Österhankmo), Johan Segerstam (Socklot), Jan-Ole Sandås (Jussila) och Michael Kamis (Vörå). Styrelsen fungerar också som ÖSP:s frilandsutskott och samlats till två möten under året. Lokalavdelningen hade under året 23 personmedlemmar från 15 företag (varav 1 stödande) med tillsammans 127 hektar frilandsodling och 17,7 hektar bärodling. I samband med lokalavdelningens årsmöte uppmärksammades lokalavdelningens 25 verksamhetsår och Matias Rönqvist från Berner informerade om aktuellt inom växtskyddet.

För frilandsodlingens del var året bra vädermässigt ett normalare år efter ett par utmanande. Det var dock stora variationer i regnmängderna inom verksamhetsområdet och de södra delarna fick rikliga regn i augusti.

Vintern var förhållandevis varm och snörik. En hel del snö föll i slutet av januari som skyddade mot en alltför djup

Frilandsodling vid FinneFarm, Solf.

tjäle. April var kallare än normalt och snön låg kvar till medlet av månaden och tjälen ända fram till valborg. Majmånad var ganska normal både vad gäller nederbörd och temperatur men nära 0 grader många nätter, vårbruket löpte smidigt. Juni var vädret varmt och speciellt efter midsommar. Början av juli var också varm, men sen blev det en kallare fortsättning och temperatur medeltalet låg något under det normala.

Augusti blev både fuktig och ovanligt varm så tillväxten på grönsakerna tog fart. September blev istället både torr och kall samt bjöd på några frostnätter. Oktober var igen varmare och lagerskörden kunde skördas under normala förhållanden samt plöjning fortgå en bit in i november. På mätstationen i Solf kom således under växtsäsongen (maj-oktober) 373,9 mm nederbörd och hela årets nederbörd blev 600,2 mm vilket närapå tangerar den normala årsnederbörden på knappa 600 mm i Solf.

Den goda tillväxten i augusti ledde till lite onödigt mycket varor på marknaden och priserna gick ner men den kalla september månaden minskade utbudet och för en del produkter kunde priserna justeras uppåt igen. Också på skadedjursfronten var det lite lugnare än normalt men hjortdjurens skador verkar tillta för vart år. Trots möjligheter till tidigare jakt verkar en del jaktföreningar inte vara så intresserade att ta bort problemälgarna. I bärodlingarna fanns det också problem med fågelskador.

Covid-19 pandemins följderna började vara över och marknaden återgick till

det normala men började mot slutet av säsongen visa svagare tendenser då höga energikostnader satte igång inflation och konsumenternas köpkraft sjönk. Media verkar också ha en förkärlek för att utmåla maten och grönsakerna som dyra vilket också vilseleder folket till att konsumera mindre. För odlarna är det svårt med dagens marknadssituation att få full kompensation för kraftigt stigande priser på förpackningsmaterial, plast, gödselmedel och energi.

Frilandsodlarnas representation

Frilandsodlarna har under året varit representerade i SLC:s trädgårdsutskott genom Christer Finne med David Björk som ersättare. Christer Finne är medlem i SLC:s fullmäktige och ÖSP:s fullmäktige. I ÖSP:s fullmäktige fungerar David Björk som Finnes ersättare. Anders Lillhannus och Peter Sjöblom har innehaft varsin styrelseplats i Juurestentuottajät-Rotfruktsproducenterna r.y. Christer Finne har fungerat som Sjöbloms ersättare. Christer Finne har varit vice ordförande i styrelsen för Kaalintuottajat-Kålproducenterna r.y. med Johan Segerstam som ersättare. I föreningens isbergssallats-, kinakåls-, blomkåls- och broccoliutskott har Christer Finne fungerat som ordförande och David Björk har suttit som medlem i lagerkålsutskottet. Unga producenters representanter i frilandodlarutskottet, Anders Lillhannus (Sydin), Ida Kastus (Mellis) och Mikael Segerstam (Norrän).

Utlåtanden

ÖSP:s styrelsemedlemmar och verksamhetsledare har skrivit inslag till tidningar enligt behov. Förbundet har under 2022 avgett utlåtanden om:

- Utlåtande till förslaget om lag för djurvälstånd
- Kommentarer till programmet för deltagande och bedömning för Österbottens Landskapsplan 2050
- Utlåtande och åsikter om programmet för deltagande och bedömning samt planen för miljökonsekvensbedömning för Roukus vindkraftpark i Vörå kommun
- Utlåtande om regeringens utkast till proposition till lag om temporärt incitamentsystem för skogsbruket
- En uppmaning om att reservera tillräckligt med budgetmedel för livsmedelsupphandling har sänts ut till alla kommuner och samkommuner i Österbotten
- Utlåtande om statsrådets utkast till förordning om användningen av fosfor i jordbruk och trädgårdsodling samt vid anläggning av grönområden och miljöbyggande
- Yttrande till utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av livsmedelsmarkandslag
- Ett öppet brev till finansminister Annika Saarikko gällande fastighetsskattestödet har publicerats i Landsbygdens Folk och Maaseudun Tulevaisuus
- Utlåtande till förordning om ersättningar för djurens välbefinnande 2023
- Utlåtande om förordningen om temporärt incitamentsystem för skogsbruket
- En skrivelse har skickats till LPA gällande beräkningssättet av timmar per avbytt dag

Skatteservice

Skatteservicen har fortsatt i samma omfattning som tidigare.

Korsholm - Vasa	ÖSP	06 318 9217
Karleby	May Smeds	06 822 6547
Lappfjärd	Nina Hoxell	040 741 7480
Nedervetil	Ab Cefem, Elisabeth Hagström	040 419 8028
Nykarleby	Nykarleby redovisningstjänst	06 722 4373
Närpes	Ab Norlic Oy	06 224 1665
Pörtom	Håkan Ulfvens	06 366 1228
Tjock	JHE-Consulting Kb	0400 163 290
Vörå	Rantalainen Oy Botnia	010 400 4100

Lantbrukspensionen

Följande LPA-ombud verkade på ÖSP:s verksamhetsområde till vilka medlemmarna kan vända sig i pensionsfrågor:

LPA-ombud	Adress	Telefon	Område (kommun)
Nina Hemberg	Lappfjärd	029 435 2619	Karleby, Kronoby, Jakobstad, Larsmo, Pedersöre, Nykarleby, Vörå, Korsholm, Vasa, Korsnäs, Malax, Närpes, Kaskö, Kristinestad

Medlems- och arealredovisning 2022

Alla medlemmar (inklusive obetalda) 31.12.2022 (ej trädgårdsavdelningar)

Lokalavdelning	Aktiva		Stödande		Ansluten areal	
	gårdar	personer	gårdar	personer	åker ha	skog ha
Esse	106	244	7	10	3 697,57	6 106,60
Frilandsodlarna	14	22	1	1	127,00	
- bärodlare	2	3		17,70		
Jeppo	63	125	3	4	2 530,90	3 591,87
Karleby	75	211	4	6	2 273,27	3 583,50
Korsholms södra	144	242	11	15	4 591,85	3 485,47
Korsnäs	58	105	4	5	1 450,72	1 831,53
Kronoby	83	291	6	9	3 542,43	3 559,66
Kvevlax	104	157	13	19	2 920,66	2 719,70
Lappfjärd	91	179	5	8	2 598,88	3 819,21
Larsmo	31	68	4	8	655,94	1 810,54
Malax	142	224	20	29	5 010,30	4 121,80
Maxmo	18	29	3	4	388,99	672,80
Munsala	117	210	11	16	4 243,03	4 170,29
Nedervetil	45	127	4	4	1 725,10	1 574,10
Nykarleby	95	220	14	19	3 737,00	5 110,31
Närpes östra	95	168	12	14	3 437,15	3 227,39
Oravais	76	205	6	6	3 238,23	2 851,43
Pedersöre	133	313	20	31	4 900,00	4 997,80
Purmo	101	210	8	10	4 334,46	5 405,05
Pörtom	59	103	5	6	1 822,53	2 318,95
Replot-Björköby	20	33	3	3	295,29	684,50
Sideby	24	36	9	15	798,19	1 516,95
Solf	85	174	13	19	3 235,36	2 143,68
Sundom	36	53	1	1	513,57	744,30
Terjärv	68	157	4	6	3 218,60	2 291,60
Tjöck	34	63	2	2	958,03	1 974,57
Västra Närpes	64	119	6	10	2 629,54	2 287,53
Vörå	175	382	18	25	6 646,53	7 589,75
Yttermark	79	181	7	11	2 899,77	2 175,02
Övermark	83	171	7	10	2 995,53	2 682,75
Totalt	2 320	4 825	231	326	81 434,12	89 048,65
Inkl. trädgårdsavd.	2 432	5 005	311	450	81 444,12	

Medlemmarnas fördelning enligt åkerareal 2022

Alla medlemmar (inklusive obetalda) 31.12.2022

Lokalavdelning	0,0-9,9	10 - 24,99	25- 49,99	50 - 99,99	100 - 149,99	150-	Enbart skog	Summa
Esse	6	18	26	25	4	1	26	106
Frilandsodlarna	6	8	0	0	0	0	0	14
- bärödlare	1	1				2		2
Jeppo	5	7	8	15	9	0	19	63
Karleby	4	13	15	12	3	2	26	75
Korsholms södra	19	27	29	17	4	7	41	144
Korsnäs	12	21	10	5	2	1	7	58
Kronoby	6	16	20	18	6	2	15	83
Kvevlax	8	19	25	17	4	0	31	104
Lappfjärd	8	23	35	11	0	0	14	91
Larsmo	6	4	3	3	0	1	14	31
Malax	10	22	16	31	10	3	50	142
Maxmo	3	6	6	1	0	0	2	18
Munsala	21	32	23	18	7	3	13	117
Nedervetil	3	14	13	6	1	2	6	45
Nykarleby	7	21	13	15	9	3	27	95
Närpes östra	4	19	16	18	5	2	31	95
Oravais	7	13	17	21	4	2	12	76
Pedersöre	11	26	24	26	9	3	33	132
Purmo	8	11	21	22	7	5	27	101
Pörtom	4	11	15	11	2	0	17	60
Replot-Björköby	6	8	4	0	0	0	2	20
Sideby	2	4	5	4	0	1	8	24
Solf	1	15	16	19	7	1	26	85
Sundom	4	7	7	2	0	0	16	36
Terjärv	4	9	4	11	5	7	28	68
Tjöck	3	7	11	1	1	1	10	34
Västra Närpes	5	18	9	12	3	3	14	64
Vörå	1	29	45	34	6	6	54	175
Yttermark	4	17	20	10	3	5	20	79
Övermark	6	17	26	11	6	1	16	83
Totalt	195	463	482	396	117	62	605	2 320

Trädgårdsproducentavdelningarna 2022

Alla medlemmar (inklusive obetalda) 31.12.2022

Lokalavdelning	Växthus/bärodlare		Areal		Stödande	
	gårdar	personer	m ²	ha	gårdar	personer
Korsnäsnejden	23	30	96 857		19	24
Malaxnejdens trädgårdsproducenter	13	24	52 114		30	59
- bärodlare	1	1	10,00	10		
Närpes trädgårds- producenter	75	125	760 653		31	41
Totalt	112	180	909 624	10	80	124

ÅRSBERÄTTELSE 2022

SLC Nyland r.f.

Det nittioåttonde verksamhetsåret

Förbundets medlemmar

Till förbundet var 14 lokalavdelningar (medlemsföreningar) anslutna år 2022. Av dessa var fyra landsbygdsföreningar. I slutet av året 2021 gick lokalavdelningarna i Pernå, Pyttis och Strömfors samman till SLC Öst r.f. som inledde sin verksamhet i början av år 2022. Uppgifter om lokalavdelningarna framgår i ”Medlemsstatistik 2022” i slutet av årsberättelsen. Kontaktuppgifter finns på slc.fi.

Lokalavdelningarna hade vid slutet av år 2022 sammanlagt 1 256 lantbruks- och trädgårdslägenheter som medlemmar (aktiva). Dessa minskade med 1,2 procent från föregående år. Förbundet hade 296 stödande medlemmar (-2,0 %). Personmedlemmarnas antal uppgick till 2 796 (- 2,6 %).

Medlemsgårdarnas sammanlagda medlemsareal utgjorde 58 333 ha åker (+ 0,7 %) och 71 889ha skog (- 0,7 %). Medlemsgårdarnas medelareal uppgick till 46,4 ha åker (+ 0,8 ha jmf. med 2021) och 57,2 ha skog (+ 0,3 ha).

Stödande företagsmedlemmar

Följande företag och organisationer var stödande medlemmar 2022:

- Andelsmejeriet Länsi Maito
- Andelsmejeriet Tuottajain Maito
- Arla Oy
- LSO Andelslag
- Svenska Småbruk och Egna Hem
- Södra skogsreviret
- Fennia

Förbundets organisation

Förbundsstyrelsen

Förbundsordförande och ordförande i styrelsen sedan 2018 (ledamot i styrelsen sedan 2002), Thomas Antas. Adress: Hindersbyvägen 475, 07850 HINDERSBY, tel. 050 3079919, e-post: thomas.antas@kolumbus.fi.

Viceordförande Peter Österman, viceordförande sedan 2018. Adress: Ingå Kustväg 181, 10160 Degerby, tel. 0400 807370, e-post: pcosterman@gmail.com

Ledamöter:

- Magnus Selenius, Esbo
- Artur Hagner, SLC Öst
- Johan Holmström, Tenala-Bromarf
- Nina Långstedt, Ingå
- Kristoffer Nilsson, Liljendal

Dessutom deltar SLC Nylands fullmäktigeordförande Hanna Westman samt Ungdoms- och Prutskottets ordförande Leo Klinge i styrelsemötena som observatörer.

Sektoransvariga inom styrelsen:

- Allmän intressebevakning: Thomas Antas
- Miljö- och markpolitik: Peter Österman
- Växtodling: Johan Holmström
- Husdjur: Kristoffer Nilsson
- Skog och energi: Nina Långstedt
- Ekologisk produktion: Magnus Selenius
- Näringspolitik och företagande: Artur Hagner
- Socialpolitik: Kristoffer Nilsson
- PR- och konsumentfrågor: Leo Klinge

Verksamhetsledare Bjarne Westerlund har fungerat som styrelsens sekreterare januari-april och Maria Munck-Pihlgren från maj-december.

SLC Nylands fullmäktige

Fullmäktigledamöternas mandatperiod från början av år 2022

- För att få ett system där ledamöterna väljs för tre år i taget måste de som först skall avgå bara sitta ett år då det nya systemet kör i gång.

Period 2022-2022	Ordinarie	Suppleant
Tenala-Bromarf	Joel Rappe	Runa-Linn Silander
Raseborg	Oskar Tallberg	Björn Lindström
Esbo	Johan Weurlander	Kim Ahlfors
SLC Öst	Sören Blomqvist	Anders Ståhlberg
Liljendal	Kettil Fredriksson	Lars Lindqvist
Lapträsk	Crista Hällfors	Dan Strömberg
Lapträsk	Alexander Backas	Alexander Sjöberg
Trädg.prod.	Kaijus Ahlberg	Robert Jordas

Period 2022-2023	Ordinarie	Suppleant
Tenala-Bromarf	Marcus Fagerström	John Holmberg
Raseborg	Anders Wasström	Sune Baarman
Ingå	Kristian Westerholm	Sonja Träskman
Sjundeå	Magnus Östberg	Anna Lemström
Sibbo	Georg Stjernberg	Magnus Lindberg
Borgå	Mathias Wiksten	Niklas Juslin
SLC Öst	Johan Björklöf	Kim Rosqvist
Mörskom	Jesse Mårtenson	Boris Antman

Period 2022-2024	Ordinarie	Suppleant
Ingå	Christian Nyholm	Kristofer Örnmark
Sjundeå	Mats Lundqvist	Erik Perklén
Kyrkslätt	Mats Wikner	Anders Engberg
Helsinge	Erik Eklund	Rasmus Sahl
Sibbo	Anders Ingman	Johan Ahlgren
Borgå	Gunnel Englund	Robert Haglund
Borgå	Anna Johansson	Annika Nystén
Liljendal	Stefan Thesslund	Tomas Bruce

Revisorer och verksamhetsgranskare

Förbundets ordinarie revisor för verksamhetsårets räkenskaper är Mikael Hedlund (GR) (anlitad fackrevisor från år 2018) med Ossi Sopen-Luoma (GRM) som suppleant och verksamhetsgranskare Johan Söderberg med Kristian Westerholm som suppleant.

Specialutskott och utsedda representanter för 2022

Nya ledamöter och representanter 2022 utmärkta med **mörk text**.

Miljö- skogs- och markpolitiska utskottet: Thomas Antas (ordf.), Lapträsk; Anders Wasström, Raseborg; **Karl Åberg**, Ingå; Anna Lemström, Sjundeå; Mats Wikner, Kyrkslätt; Stefan Borgman, Sibbo och Bo-Johan Johansson, Borgå, SLC:s skogsombudsman kallas till möten.

Ungdoms- och PRutskottet: Leo Klinge, (ordf.), Sjundeå; Emmi Nurmi, Raseborg; Marcus Wickholm, Raseborg; Gustav Nyholm, Ingå; Rasmus Sahl, Helsinge; Isabella Nylund, Liljendal och Kristoffer Nilsson, Liljendal.

Åkerväxtutskottet: Kim Forsman, Ingå (**ordf.**) ; Johan Holmström, Tenala-Bromarf; Stefan Bäckman, Ingå; Peter Österman, Ingå; **Mats Lundqvist**, Sjundeå; Tom Pehkonen, Helsinge; Erik Oljemark, Borgå och Kim Rosqvist, SLC Öst (+ sakkunniga som kallas vid behov: Bengt Nyman, Thomas Lindholm)

Utskottet för ekologisk produktion: Magnus Selenius (ordf.), Esbo; Mathias Weckström, Tenala-Bromarf; Mikael Jern, Ingå; Nina Långstedt, Ingå;; **Rasmus Sahl**, Helsinge; Ben Silfvast, Lapträsk och Aira Sevón, Mörskom.

Socialpolitiska utskottet: Nina Långstedt, (ordf.), Ingå; Margareta Lönnfeldt, Rase-

borg; Johanna Wasström, Raseborg; Maria Wasström-Sarkola, Ingå; Camilla Nylund, Liljendal och Guy Broman, Liljendal.

Animalie referensgrupp*: Jessica Aminoff, Tenala-Bromarf; **Mathias Weckström**, Tenala-Bromarf Johanna Wasström, Raseborg; Johan Wasström, Raseborg; Kristian Westerholm, Ingå; Mats Wikner, Kyrkslätt; **Hanna Westman**, Kyrkslätt, **Artur Hagner**, SLC Öst; Guy Broman, Liljendal, Kristoffer Nilsson, Liljendal och Jesse Mårtenson, Mörskom

Skog och vilt referensgrupp*: Henrik Himberg, Tenala-Bromarf; Anders Wasström, Raseborg; Otto von Frenckell, Ingå; Nina Långstedt, Ingå; Mikael Fröberg, Sjundeå; Sebastian Sohlberg, Sjundeå; Henrik Lindström, Sibbo, Gösta Lundström, Sibbo; Stefan Borgman, Sibbo och Henrik Holmberg, skogsreviret + SLC skogsombudsman

** Referensgrupperna får information och kan bli hörda i olika frågor, och vid behov även sammankallas. Referensgrupperna består av respektive sektorsansvariga och representanter i motsvarande sektorutskott i SLC och de gemensamma utskotten med MTK-förbunden eller andra (sektor)organ.*

Representanter i Södra förbundens (SLC Nyland, MTK-Uusimaa, MTK-Häme, MTK-Kaakkoi-Suomi) gemensamma utskott:

Näringspolitik och företagande: Peter Österman, Ingå och Tom Lemström, Sjundeå

Södra förbundens köttutskott: Jessica Aminoff, Tenala-Bromarf och Guy Bro-man, Liljendal

Ekoutskott: Magnus Selenius, Esbo och Ben Silfvast, Lappträsk

Miljö och markanvändning: Anna Lemström, Sjundeå och Viktor Harvio (representant för Skogsreviret, suppleant Henrik Himberg, Tenala-Bromarf)

Åkerväxtutskott: Kim Forsman, Ingå och Tom Pehkonen, Helsingå

Mjölkutskott: Johan Wasström, Raseborg och Jesse Mårtenson, Mörskom

Kompetens och välmående: Johanna Wasström, Raseborg och Mats Wikner, Kyrkslätt

Skatteutskott: Magnus Grönholm, Ingå och Anders Rosengren, Borgå

Ungdomsutskott: Leo Klinge, Sjundeå och **Kristoffer Nilsson**, Liljendal

Övrig representation

Finansråd: Thomas Antas (ordf.), Lappträsk; Peter Österman, Ingå; Tom Lemström, Sjundeå och Boris Antman, Mörskom samt Bjarne Westerlund / **Maria Munck-Pihlgren** (sekr.). Sakkunniga inkallas enligt behov.

Kontroll av spannmålshandeln: Spannmålsutskottet (sköter inom sig).

Kontrollverksamhet vid sockerfabriker: Betodlarnas sockerråd

Betodlarnas sockerråd: Joel Rappe, Tenala-Bromarf (suppleant Marcus Fagerström, Tenala-Bromarf) (Sockerbetsodlarna föreslår).

Representant i Ålands potatisodlare r.f.s odlarråd (kontraktsförhandlingar): Michael Nyberg, Tenala-Bromarf (Potatisodlarna utser inom sig).

Representant i odlarkommittén för tidig potatis (gemensam för MTK och SLC Åboland): Roger Lindroos, Tenala-Bromarf

Representanter vid Oy Raisio Ab:s bolagsstämmor: John Holmberg, Tenala-Bromarf (suppleant Anders Rosengren, Borgå)

Representant vid Oy Apetit Ab:s bolagsstämmor: Roger Lindroos, Tenala-Bromarf (suppleant Peter Simberg, Tenala-Bromarf)

Representant i NTM-centralens odlarråd: Joel Rappe, Tenala-Bromarf och Bjarne Westerlund / **Maria Munck-Pihlgren**, SLC Nyland, (suppleant Anders Rosengren, Borgå)

Representant i landskapets samarbetsgrupp (MYR): Bjarne Westerlund, SLC Nyland (suppleant Matti Perälä, MTK-Uusimaa), från 1.5 Matti Perälä, MTK-Uusimaa (suppleant **Maria Munck-Pihlgren**)

Representant i Nylands samarbetsgrupps landsbygdssektion: Bjarne Westerlund / **Maria Munck-Pihlgren**, SLC Nyland (suppleant Marianne Fred, Novia)

Representant i delegationen för hållbart lantbruk vid NTM-centralen: Bjarne Westerlund / **Maria Munck-Pihlgren**, SLC Nyland (suppl. Magnus Selenius, Esbo)

Representant i samarbetsdelegationen för vattenvård vid NTM-centralen: Bengt Nyman, Raseborg
(suppl. Bjarne Westerlund/ **Maria Munck-Pihlgren**, SLC Nyland)

Representant i det regionala skogsrådet: Henrik Holmberg, representant för Skogsreviret (suppl. Anders Wasström, Raseborg).

Representant i Nylands regionala viltråds styrelse: Jyri Mela, MTK-Uusimaa (suppl. Mikael Fröberg, Sjundeå)

Representant i MTK:s viltarbetsgrupp: Sebastian Sohlberg, Sjundeå

Representant i Sysmä avbytarenhets samarbetsgrupp: Kristoffer Nilsson, Liljendal (suppl. Kettel Fredriksson, Liljendal)

Representant i Vemo avbytarenhets samarbetsgrupp: Kristian Westerholm, Ingå (suppl. Sonja Ek-Johansson, Pargas)

Förbundsfullmäktige

Vårmötet

Förbundsfullmäktiges ordinarie vårmöte hölls 7 april i Vanda Lantbruksmuseum. I mötet deltog sammanlagt 37 personer, varav 23 fullmäktigeledamöter.

Fullmäktigeordförande Hanna Westman hälsade alla välkomna till fullmäktiges vårmöte. Hon konstaterade att hon har äran att öppna SLC Nylands allra första ordinarie fullmäktigemöte. Förbundsfullmäktige utövar den strategiska ledningen av förbundet enligt förbundsmötets beslut och fungerar som en kontaktlänk mellan förbundet och dess lokalavdelningar. Det är även önskvärt att fullmäktigeledamöterna aktivt är i kontakt till förbundet och informerar om frågor som bör bevakas, utredas eller påtalas. SLC Nyland finns till för sina medlemmar.

Ordföranden tog i sitt öppningsanförande bland annat upp den svåra situationen med kriget i Ukraina, kostnadskrisen och försörjningsberedskapen. Verksamhetsledaren Bjarne Westerlund kallades som sekreterare.

Föredragningslistan godkändes efter att konstaterats att frågor som tas upp under övriga frågor har samma status som om de skulle behandlas under en egen punkt på föredragningslistan.

Vårmötet godkände förbundets årsberättelse och bokslut för år 2021. Förbundsstyrelsen och de redovisningsskyldiga beviljades ansvarsfrihet. Bokslutet uppvisade ett överskott om 57 893 euro och 48 cent.

Fullmäktige godkände styrelsens förslag att man skulle gå in för ett rullande

system med att välja ledamöter. I valskottet ingår fullmäktiges viceordförande samt fullmäktigeledamöter från den grupp vars mandatperiod utgår i slutet av följande år. Valskottet sammankallas av fullmäktiges viceordförande.

SLC:s förbunds kongress 29–30.6 på Åland och förbundets representanter och motioner behandlades. Det beslöts att lämnas in en motion om rättvis fördelning av landsbygdsfinansiering under den nya programperioden.

Efter mötesförhandlingarna följde utdelning av ordenstecken. Kaijus Ahlberg har av Republikens president 2021 beviljats Förtjänstkorset av Finlands Vita ros orden (FVR Fk). Ordenstecknet delades ut av SLC:s fullmäktigeordförande Kristian Westerholm och centralförbundsordförande Mats Nylund. Kaijus Ahlberg tackade för utmärkelsen.

Kristian Westerholm och Mats Nylund uppvaktade därefter verksamhetsledare Bjarne Westerlund med SLC:s guldmärke, som beviljats av SLC:s styrelse. Förbundsordförande Thomas Antas assisterad av Gunilla Grönholm avtackade den avgående verksamhetsledaren med blommor. Bjarne Westerlund tackade för utmärkelsen och uppvaktningen.

Därefter följde lantbrukspolitisk diskussion med inledning av SLC:s ordförande Mats Nylund. Han redogjorde inledningsvis för regeringens försörjningsberedskapspaket. Målsättningen var att vidta snabba åtgärder för att förbättra betalningsberedskapen, stärka livsmedelsproduktionen och försörjningsberedskapen. Två tredjedelar kommer ut till jordbrukarna under detta år.

Kaijus Ahlberg tilldelades Förtjänstkorset Finlands Vita ros orden på fullmäktiges vårmöte den 7.4.2022.

Paketet på totalt över 300 milj.€ är tvådelat, består dels av akut krisstöd och dels av framtidssatsningar 212 miljoner €, varav 205 milj. € riktas direkt till jordbruket, kommer att betalas ut som stöd under året: 120 milj. € till LFA, utbetalning i oktober, ca 50 €/ha, 45 milj. € som energiaccisåterbäring, utbetalas senast i juli, möjligen redan under maj. 27 milj. € riktas till enmagade och trädgård, betalas i september samt 13 milj. € till nationell top-up till EU:s krisstöd. Dessutom en del indirekta åtgärder, bland annat investeringsstöd för övergång till alternativa energikällor 28 milj. € (bl.a. biogas), 7 milj. € till likviditetslån, 14,5 milj. € som investeringsstöd för röttningsanläggningar och utveckling av teknik, 9 milj. € för förbättring av näringsämnenas kretslopp och utvecklingsprojekt samt 30 milj. € för våtmarksodling. Möjligheten att ta bort fastighetsskatten för produktionsbyggnader utreds ännu. Nylund ansåg att skatten är en investeringsskatt. Åtgärder för att förbättra marknadens funktion behövs.

Mats Nylund kommenterade prisutvecklingen och prisförhöjningar inom livsmedelssektorn. Skall man ha goda priser på husdjursprodukter skall man även ha goda priser på spannmålsprodukter. Prisförhöjningarna måste gå igenom hela kedjan.

I diskussionen togs upp att prishöjning på proteingrödor behövs nu för att det skall odlas då odlingsäsongen står inför dörren. TB-kalkyler i Landsbygdens Folk efterlystes.

Fullmäktiges roll och arbetssätt samt hur frågor förs vidare togs upp. Thomas Antas redogjorde kort för vad stadgarna stipulerar och framhöll att fullmäktige dessutom kan behandla lantbrukspolitiska frågor och frågor som fullmäktige önskar ta upp. Mats Nylund berättade hur det fungerat inom ÖSP som har en motsvarande struktur.

Det beslöts att inte göra något uttalande från mötet. En artikel från mötet kommer att ingå i Landsbygdens Folk.

Den nyvalda verksamhetsledaren Maria Munck-Pihlgren presenterade sig för fullmäktige och gratulerades.

Nya verksamhetsledaren Maria Munck-Pihlgren presenterade sig på fullmäktiges vårmöte 7.4.2022.

Höstmötet

Förbundsfullmäktiges ordinarie höstmöte hölls 31 oktober på Valio i Helsingfors. I mötet deltog sammanlagt 30 personer varav 21 fullmäktigeledamöter.

Fullmäktigeordförande Hanna Westman hälsade alla välkomna till fullmäktiges höstmöte. Ordföranden tog i sitt öppningsanförande bland annat upp den svåra situationen med husdjursgårdarnas situation, kostnads-krisen och försörjningsberedskapen.

Verksamhetsledare Maria Munck-Pihlgren kallades till sekreterare. Föredragningslistan godkändes

Sekreteraren presenterade verksamhetsplanen för år 2023.

Kipsi2.0-projektet väckte diskussion. Det talades om SLC:s kommande ungdomsutbildning och den rekommenderades varmt av förbundsordförande Thomas Antas. Egen finansiering är endast totalt 150 euro. Det talades också om de planerade träffarna Oss bönder emellan. Förbundsordförande frågade också hurdan verksamhet mötesdeltagarna skulle vara intresserade av.

Samarbete producenter emellan diskuterades och som exempel nämndes en möjlighet till en regional producentorganisation som skulle möjliggöra att sälja större spannmålsvolym gemensamt jämfört med att alla gör det ensamma. Förtroendevalda inom en intresseorganisation får inte enligt konkurrenslagstiftningen tala om pris medan producenterna får. Det kommenterades att många jordbrukare inte tillräckligt mycket bryr sig om sin ekonomi för att försöka få ett högt pris på sin spannmål. Man måste jobba mera

långsiktigt och inte bara sälja hastigt. Det talades om att vi borde jobba mera för de här frågorna då det finns en möjlighet för odlarna att få ett bättre pris på sina varor.

Verksamhetsplanen godkändes.

Fullmäktige godkände förbundsstyrelsens förslag till medlemsavgifter för år 2023. Det innebär att grundavgiften höjs med 10 euro samt att arealavgifterna för åker och skog höjs för åker med 0,10 euro/ha och för skog med 0,02 euro/ha. De övriga avgifterna hålls på samma nivå som år 2022. Medlemsavgift i lokalavdelningarna, för år 2023:

Grundavgift	95,00 euro	
Studerande-medlemskap (stödande)	10,00 euro	
Arealavgift;	åker	2,05 euro/ha
	skog	0,50 euro/ha up till 200 ha/ medlem för överstig. areal 0,00 euro/ha
	växthus	0,02 euro/m ²
	friland	4,00 euro/ha

Sekreteraren presenterar förbundsstyrelsens budgetförslag för 2023, vilken godkänns. Det talas om att förbundets avgift är liten jämfört med det som medlemmarna får för avgiften. Förmånen via MTK hankinnat är redan så bra att medlemsavgiften betalas tillbaka med den.

Ärenden som har väckts av förbundsstyrelsen eller som skriftligen ingetts av förbundets medlemmar till förbundsstyrelsen senast tjugo dagar före fullmäktigemötet skall enligt stadgarna behandlas på mötet. Inga ärenden hade kommit in innan mötet. Det frågades varför ärenden skall komma in tjugo dagar innan men möteskallelsen kommer bara tio dagar före mötet. Det talades om att enligt stadgarna skall man ha mötet i oktober så medlemmarna borde vara medvetna om det kommande mötet så att de hinner få in sina ärenden vid behov.

Förbundsordförande kommenterade att alla får ta upp ärenden på fullmäktigemötet under punkten Övriga ärenden. Hela organet är nytt och alla övar på hur man skall göra. Nu har vi en liten styrelse och fullmäktige är till för att behandla sådant som tas upp och fullmäktige kan ge uppdrag till styrelsen. Det är fritt fram att tala på fullmäktige men om man vill lyfta upp stora saker kan man lämna in sitt ärende skriftligen 20 dagar innan.

Uttalanden

Det beslöts att ge ut två uttalanden från mötet. Den ena gällde restaureringsförordningen och den andra husdjursgårdarna i Nyland.

I uttalandet lyftes fram att SLC Nyland är orolig för djurgårdarnas framtid. De står inför utmaningar på flera fronter då gödsel-, bränsle- och elpriserna skjutit i skyarna medan producentpriserna endast stigit blygsamt.

Det är viktigt att vi upprätthåller en hög självförsörjningsgrad och i den spelar även

djurgårdarna en viktig roll. De finska husdjursgårdarna minskar i antal i en hisnande takt. På tio år halverades mjölkgårdarnas antal för att nu vara under 5000. I Nyland finns det få djurgårdar kvar och därför är det viktigt att de inte mera minskar.

På sommaren 2022 meddelades att de EU-finansierade bidragen för mjölkkor och nötkreatur först skulle betalas ut år 2023 på grund av förändringar i stödsystemet. Efter påtryckningar kan det vara så att 40 procent av bidraget betalas i december jämfört med 70 procent tidigare år.

Enligt Hanna Westman, SLC Nylands fullmäktigeordförande glöms fördelarna med husdjursproduktionen ofta bort i dagens hetsiga debattklimat. Husdjursproduktionen ger avsättning för fodersäd och vall som växer bra i vårt avlånga land. Husdjursproduktionen skapar arbetsplatser och en levande landsbygd. Betande djur gör markerna rika på värdefulla växter, fåglar och insekter. Betande djur är helt avgörande för att hålla landskapet öppet och för att främja naturens mångfald.

För att djurgårdarna skall finnas kvar även efter dessa krisfyllda år behöver producenterna ordentliga förutsättningar till att bedriva sin verksamhet. SLC Nyland kräver högre producentpriser för att producenterna skall kunna täcka de allt dyrare insatserna samt att handelns vinster måste rinna ner hela vägen ner till primärproduktionen.

I det andra uttalandet förhöll sig SLC Nylands fullmäktige sig skeptiskt och kritiskt till den så kallade restaureringsförordningen som den Europeiska kommissionen gav ett förslag till sommaren 2022. Förslaget behandlas nu i olika organ både natio-

nellt och i EU. Förslagets allmänna mål är att främja en återställning av naturens mångfald samt att stävja klimatförändringen och förbättra ekosystemens resiliens mot dess följder. Förordningsförslaget är detaljerat och till vissa delar komplicerat.

SLC Nylands fullmäktigeordförande Hanna Westman påpekar att det är frågan om en förordning, vilket innebär att dess krav skulle vara direkt bindande för medlemsländerna. Därför faller en stor del av pratet om nationell tillämpning under populismens paraply.

Förslaget förutsätter att 20 procent av land- och vattenområdena ska restaureras till 2030 och att alla ekosystem som är i behov av restaurering ska vara restaurerade till 2050. Restaurering innebär i detta sammanhang en återställning till det ekologiska tillstånd som olika ekosystem hade 1952.

Westman beskriver att det i klartext är frågan om 1,2 miljoner hektar som borde restaureras på åtta år. Detta är anmärkningsvärt mycket, då hela Nylands landområde är cirka 0,9 miljoner hektar. Vi måste värna om våra livsmiljöer helt oberoende av restaureringsförordningen, men det säger sig självt, att det inte går att genomföra så här omfattande åtgärder, utan att det har mycket stora effekter på både statsfinanser och de enskilda markägarnas rättsskydd.

Det finns stora brister i kommissionens konsekvensbedömningar och i mångt saknas de helt. Kostnadskalkylen som uppgår till en knapp miljard euro per år beaktar inte alls de indirekta kostnader som en så här omfattande reglering oundvikligt för med sig. Kostnaderna går ut i reda pengar, medan den ekonomiska nyttan mest består av ekosystemtjänster.

Förbundsordförande Thomas Antas påpekar att det är anmärkningsvärt att riksdagens miljöutskott, ekonomiutskott samt jord- och skogsbruksutskott föreslår att kommissionens förslag ska förkastas i sin nuvarande form. Det är en stark signal om att förslaget inte är genomförbart. Riksdagens stora utskott kommer att ge sin ståndpunkt senare i november.

Ur ett nyländskt perspektiv är restaureringsförordningen potentiellt mycket besvärlig. Restaureringskravet gäller också byggda miljöer, vilket det finns mycket av i Nyland. Samtidigt är arealen skyddsområden och Natura-områden relativt liten. Det innebär att behovet av att ta till tvång på privat mark är större än i många andra delar av landet, då förordningens krav rimligtvis ska genomföras med en viss regional jämlikhet.

Förbundsmötet

Förbundsmötet hölls den 22 november 2022 på Saga Congress Center i Vanda. Närvarande var ca 80 personer. 35 valda ombud för lokalavdelningarna deltog i mötet.

I sitt inledningsanförande lyfte förbundsordförande Thomas Antas fram att året 2022 kommer att bli historiskt år då Ryssland anföll Ukraina. Ordförande sa att vi kommer att minnas krig, inflation och energikris. Han var också rätt så säker på att detta år kommer att vara startskottet för något av ett regimskifte inom europeisk energipolitik.

Antas sa att han är ledsen över att den gröna omställningen, det som på finska heter vihreä siirtymä, har blivit till en

svordom bland många jord- och skogsbruksproducenter. Det är beklagligt av två orsaker. För det första är det vi som mest av allt behöver och har nytta av en grön omställning. För det andra har helt andra krafter tagit monopol på den gröna omställningen och dess innehåll.

Vad betyder egentligen grön omställning? Den betyder en övergång till fossilfri, cirkulär ekonomi som är ekologiskt hållbar. Vilka aktörer i samhället har bäst förutsättningar att främja dessa målsättningar? Det har vi som är proffs på jord- och skogsbruk.

Det är i vårt intresse att vi övergår till fossilfri ekonomi. Det är i vårt intresse att främja cirkulär ekonomi, inte minst i fråga om näringsämnen. Det är i allra högsta grad i vårt intresse att vår verksamhet är ekologiskt hållbar, utan att glömma hållbarhetens andra grundpelare – ekonomisk och social hållbarhet.

Det är också viktigt att vi bevarar och stärker vår trovärdighet i frågor som berör ekologisk hållbarhet och biodiversitet. Här i södra Finland har vi markant lyckats öka mängden död ved i våra skogar, även om man ibland får bilden av att vi ingenting har gjort. Samtidigt kan man konstatera att vi har allt skäl att lämna ännu mera död ved i skogen. Död ved, stående och liggande, gärna lövträd, är ett av de allra viktigaste elementen för biologisk mångfald i skogsmiljöer.

Antas talade om restaureringsförordningen och om hur förslaget inte är godtagbart i sin nuvarande form. Det saknas både utredningar och konsekvensbedömningar. Om vi på riktigt vill åtgärda den ekologiska mångfalden och hjälpa hotade arter,

måste vi skräddarsy åtgärderna och se till finansieringen. Allra först borde vi komma överens om vad vi vill rädda. Är det hotade arter? Är det hotade livsmiljöer? Någoting annat? Alla dessa?

Ordförande tog även upp förändringarna i stödutbetalningstidtabellen, som kommer att orsaka mycket förtvivlan på gårdarna. Han sa att han har svårt att förstå att Livsmedelsverket redan ett år på förhand ensidigt kan meddela hur stöden utbetalas. Det blir ännu konstigare, då jord- och skogsbruksministeriet enligt egen uppgift inte kan påverka utbetalningstidtabellen. Det är konstigt, eftersom 5§ i Lag om Livsmedelsverket börjar så här: "Livsmedelsverket ska vid skötseln av sina uppgifter fullfölja de mål som ställts av jord- och skogsbruksministeriet och utföra de berednings-, tillsyns- och utvärderingsuppdrag som getts av jord- och skogsbruksministeriet."

Problemet i sin enkelhet består av att 250–300 miljoner euro jordbruksstöd enligt Livsmedelsverkets tidtabell inte skulle betalas ut i nästa år, utan först 2024. På flera gårdar innebär detta stora likviditetsproblem inkommande höst. Växtodlingsgårdar som tidigare har sålt sin skörd först året efter skördeåret, kan eventuellt kompensera stödförskjutningen genom att tidigare lägga försäljningar. Det är dock långt ifrån alla gårdar som har den möjligheten. Då man betraktar problemet lite närmare i sömmarna, framträder de nationella stöden till nötkreatur och deras betalningstidtabell på AB-området. Då man på C-området till exempel kan betala ett literbaserat mjölkproduktionsstöd varje månad, betalas motsvarande stöd på AB-området per djur, inte per liter, men framför allt först följande år.

Det säger sig självt att ett månatligt, produktionsbaserat stöd är mycket mera uppmuntrande än ett stöd som betalas ut per ko med ett års fördröjning. Vi har inte så många husdjursgårdar kvar i vår region och vi är verkligen inte betjänta av några som helst försämringar. Ingen vinner på stark regional koncentration av vissa produktionsgrenar. Vi förlorar alla på det, både människor och miljö.

Ordförande tog även upp att konkurrensverket antligen kommer att reda ut hur konsumentpriset fördelas i livsmedelskedjan. Det är bra att saken nu reds ut och att Konkurrensverket utnyttjar sin rätt att begära detaljerade uppgifter av handeln. Det här är någonting som vi från producenthåll har efterlyst redan länge

Antas talade även upp det höga priset på handelsgödseln och att en revidering av konkurrenslagstiftningen behövs. Han lyfte också upp producentorganisationerna som han kallade för lagliga karteller som kan balansera den sneda marknaden. Samarbetet skall ta avstamp i gräsrötterna, SLC Eller MTK kan inte vara initiativtagare.

Antas kommenterade att tills vidare har det av allt att döma varit alltför lönsamt att bedriva jordbruk, eftersom intresset för producentorganisationer och motsvarande samarbete har varit ganska lamt.

Antas slutade med att säga att mat och värme är ingen självklarhet. Inget land har råd att förlora det kunnande som behövs för att producera vårt dagliga bröd. Allra minst ett land som har det geografiska läge som vi har. Vi ska vara stolta över vårt arbete. Vi ska stå som garantier för basproduktionen i vårt land. Men vi ska också påminna om, att det är orimligt att vi i årtionden ska göra det av

pliktkänsla och tradition. Vi ska ha betalt för vårt arbete, vi också.

Med dessa ord förklarade Thomas Antas SLC Nylands höstmöte öppnat. Till mötesordförande utsågs Thomas Antas och till sekreterare kallades Gunilla Grönholm. Till protokolljusterare, som vid behov fungerar som rösträknare, utsågs Johan Holmström och Kristoffer Nilsson.

Ordföranden redogjorde för förbundsstyrelsens förslag på arvoden.

Årsarvodet för fullmäktigeordföranden fastställdes i enlighet med förbundsstyrelsens förslag till 3 500 euro samt för fullmäktiges viceordförande till 500 euro.

Mötesarvodet fastställdes i enlighet med förbundsstyrelsens förslag, att mötesarvodena höjs från 90 euro per möte till 100 euro per möte för mötesdeltagaren

samt från 110 euro per möte till 120 euro per möte för utskottsordföranden. Dagtraktamente och reseersättning utgår enligt statens resebestämmelse.

Till förbundsordförande och styrelsens ordförande återvaldes enhälligt Thomas Antas.

Till viceordförande för styrelsen återvaldes enhälligt Peter Österman. Antas och Österman tackade för förtroendet.

Mötet beslöt enhälligt att fastställa antalet ledamöter i styrelsen för år 2023 till 5 och att Kristoffer Nilsson, Artur Hagner, Magnus Selenius, Nina Långstedt och Johan Holmström återväljs till styrelsen för 2023.

Mötet beslöt enhälligt att återvälja Hanna Westman till fullmäktigeordförande och Anders Rosengren till vice fullmäktigeordförande. Hanna Westman tackade för förtroendet.

Till fullmäktigeledamöter för perioden 2023–2025 utsågs följande:

Ordinarie	Suppleant	Lok.avd.
Joel Rappe	Runa-Linn Silander	Tenala-Bromarf
Oskar Tallberg	Björn Lindström	Raseborg
Johan Weurlander	Kim Ahlfors	Esbo
Kettil Fredriksson	Lars Lindqvist	Liljendal
Crista Hällfors	Dan Strömberg	Lappträsk
Alexander Backas	Alexander Sjöberg	Lappträsk
Sören Blomqvist	Patrik Brinkas	SLC Öst
Kaijus Ahlberg	Robert Jordas	Trädg.prod.

Till centralförbundets fullmäktige utsågs följande representanter för förbundet:

	pers. suppl.
Johan Holmström	Sune Baarman
Kristian Westerholm	Kim Forsman
Nina Långstedt	Håkan Nyström
Tom Pehkonen	Jaakko Mäkelä
Anders Ingman	Georg Stjernberg
Niklas Juslin	Robert Haglund
Jesse Mårtenson	Kristoffer Nilsson

Till år 2023:s ordinarie revisor valdes Mikael Hedlund (GR) från Rantalainen Yhtiöt, med Ossi Sopen-Luoma (GRM) som suppleant och till ordinarie Verksamhetsgranskare Johan Söderberg med Kristian Westerholm som suppleant.

Förbundsordförande Thomas Antas redogjorde kort för förbundets ekonomi.

Inga motioner hade inlämnats till ordinarie förbunds möte hösten 2021.

SLC:s förtjänstmärke i guld hade beviljats och tilldelades Johanna Wasström från Raseborg lokalavdelning.

Pia Franzén från LPA:s projekt Ta hand om bonden presenterade kort projektets verksamhet. I höstens budgetförhandlingar fick projektet två miljoner euro, vilket gör att verksamheten för projektet är tryggad fram till år 2024.

För att hjälpa jordbrukarna orka samt lätta på den psykiska belastningen är det möjligt att via projektet ansöka om köptjänstförbindelse som man kan använda för terapitjänster och arbetshandledning. I projektet har hittills genomförts 4 000 köptjänstuppdrag.

SLC:s verksamhetsledare Jonas Laxåback inledde den lantbrukspolitiska diskussionen. Han redogjorde de mest centrala förändringarna i CAP2023 som träder i kraft från början av 2023. Han lyfte även upp frågan om producentorganisationer och konkurrenslagstiftningen. Han påpekade att grundande av producentorganisationer.

Allmänt om lantbruket i Nyland

År 2022 fanns det totalt 2899 gårdar i Nyland enligt den preliminära statistiken. År 2021 var de 2952, så det är en minskning med 53 gårdar (1,7 %). Den disponibla jordbruksarealen var knappa 179 900 ha och medelarealen per gård 62 ha, vilket är 10 ha mer än gårdarnas genomsnittliga disponibla areal i hela landet. Växtproduktion och speciellt spannmålsodling är den klart vanligaste produktionsformen på de nyländska gårdarna. Sockerbetsodlarnas antal har minskat, men odlingsarealen har inte sjunkit lika mycket då gårdarnas storlek samtidigt har ökat. Det skulle finnas utrymme för större betodlingsareal.

Det fanns 114 mjölkgårdar i Nyland år 2022 enligt den preliminära statistiken, vilket är en minskning på 11 % från år 2021 då det fanns 128 mjölkgårdar. Mjölproduktionen minskade med 2,7 % till 62 300 000 liter. Direktförsäljningen har ökat under coronaepidemin. Den totala nötköttsproduktionen var i Nyland på samma nivå som året innan, 1,6 miljoner kg. Svinköttsproduktionen minskade med 4 % till 4,26 miljoner kg. (Källa Naturrekursinstitutet Luke).

I Nyland minskade antalet ekologiska gårdar år 2022 med 1 % till 406. Arealen ökade med 3 %. Den ekologiska åkerarealen (eko+ omläggning) var totalt ca 30 800 ha. Av totalarealen i Nyland år 2022 var den ekologiska åkerarealen 17,2 %. Ekologiska djurgårdarnas antal i Nyland var 57. Medelstorlek per gård år 2022 var 76 ha/gård, en ökning på 3,8 % från år 2021.

(Källa Livsmedelsverket). Trenden bland konsumenterna var nu mer mot inhemskt producerad, närmat samt billigare mat än för eko. Marknaden verkade rätt mättad på ekoprodukter.

Vintern var lång och tjälen och snön kom tidigt men i början av vintern var det omväxlande plus- och minusgrader grader som orsakade ett istäcke under snön som orsakade isbränna på höstsådden. I Nyland och i Egentliga Finland hade höstspannmålen utvintrat, på de flesta håll till 90 % så största delen fick sås om på våren. Det fanns dock variationer områdena emellan och rågen klarade sig bättre än höstvetete och höstoljeväxterna. Vallen övervintrade bra.

Våren var först varm och snön började smälta fort men det regnade inte så mycket så det tog tid innan snön smalt bort helt. I början av maj var det svalt med nattfrost så det tog tid innan vårbruket kom i gång, på de flesta ställen över en vecka senare än vanligt.

Växtsången präglades av torra i södra Finland men det fanns stora variationer var det regnade och var det inte gjorde det. På vissa ställen av Nyland fick djurgårdarna in bara en ordentlig ensilageskörd. Torrhöskörden som kom i gång efter midsommar och blev bra både då det gäller kvalitet och mängd.

Vårspannmålens skörd och kvalitet har varit riktigt skapliga. Korn och havre gav medelskördar i så gott som hela landet och vårvetets skörd och kvalitet har varit bra medan oljeväxternas skördar har varit nöjaktiga. Oljeväxternas insektsangrepp var låga, till skillnad från de senaste tio åren. Då säsongen präglats av torra behövdes

det inte mycket för att få spannmålen torr i år.

Årets totala skörd på 3,6 miljarder kilo var normal. Det är 38 % mera än året 2021 då torkan orsakade en lägre skörd. I beräkningen tas med korn (1,4 md. kg), havre (1,2 md kg), vete (0,8 md kg) och råg (60 mn kg).

Den ekologiska spannmålens andel av Finlands spannmålsskörd är ca 5 % med havre som den största grödan på 60 % av ekospannmålsarealen.

Den 24.2.2022 startade Ryssland krig mot Ukraina. Kriget orsakade att den ena sanktionen efter den andra sattes in mot Ryssland. Som motreaktion minskade gasleveranserna till Europa. Priset på gödsel, el och bränsle gick upp och oron steg bland människorna. Eftersom både Ukraina och Ryssland är stora spannmålsexportörer var det klart att kriget kommer att påverka spannmålsmarknaden och möjligtvis leda till matbrist i världen.

Våra medlemmar var fundersamma på våren över vad de skall så och om de skall ge en full gödselgiva eller om de satsar bara på de mera lönsammare skiftena då de köpt gödsel för så högt pris på hösten 2021. Under sommaren 2022 var det perioder som det inte gick att köpa gödsel av Yara. Då den öppnades fanns det av säljaren önskemål om att köparen skall odla höstsäd.

I det underliga läget som gäller har hänt att man fått mera betalt för konventionellt spannmål än ekologiskt så det har lett till att ekologiska odlare t.o.m. sålt sitt ekospannmål som konventionellt. Ekologisk odlare har också bytt från ekologisk till konventionell odling.

Spannmålspriserna steg i och med Rysslands invasion. Vetepriset var i mars 375 €/tn och rybs samt raps var 878 €/tn.

VYR:s prognos för säningsarealer 2022 jmf med 2021

- Korn -6 %
- Havre -10 %
- Vårvete -18 %
- Höstvete +92 %
- Råg +49 %
- Vårrybs -29 %
- Vårraps +21 %
- Ärt +6 %
- Bondböna -12 %
- Höstoljeväxter +92 %
- Övrig spannmål -1 %
- Trädor +21 %
- Kummin +9 %
- Miljövallar +9 %

Kostnadskrisen på djurgårdarna är stor och de få djurgårdarna i Nyland har blivit ännu färre. De höga elpriserna och drabbar gårdarna hårt. Mjölkspriset har stigit men ökningen har varit lika stor som prisstegringen. Det har inte hänt förr att även mjölkgårdar har svårt att betala det de köpt.

De stigande priserna i matbutiken har gjort att konsumenterna köper billigare mat. Under juli-september minskade

försäljningen av nötkött med 15 % och konsumenterna valde billigare svinkött i stället. Även den totala köttförsäljningen sjönk och var 7,7 % lägre än året innan. Den minskade köttkonsumtionen ledde till att djuren fick vänta på att åka till slakt.

Finska skogsindustrin reagerade på Rysslands anfallskrig. Stora Enso avbröt all produktion och försäljning i Ryssland (3 kartongfabriker, 2 sågverk) och det innebär också import och export från och till Ryssland. UPM informerade att de avbryter leverans till Ryssland samt avbryter virkesköp i och av Ryssland och avbryter verksamheten vid fanérfabriken. Metsä Group har informerade att de avbryter import från Ryssland. Svir sågs verksamhet och virkesdrivning har körts ner.

Ryssland exporterade inte mera efter mars-månad virke till stater de anser är icke-vänliga, som även Finland nu klassas som. Rysslands andel av vårt importerade råvirke har varit 75 %.

Gasleveranser från Ryssland stängdes av i maj. Bland annat Metsä Board använde gas i sina kartongfabriker. Det jobbades för att få in alternativa gasleveranser.

Eftersom uppvärmningen är dyr, eldar finländarna med ved mera än på flera årtienden, vilket har fått klabbarna att till och med ta slut hos en del leverantörer.

Förbundets verksamhet

Från och med 1 januari bytte förbundet namn från Nylands svenska producentförbund r.f. till SLC Nyland rf.

Stadgeändringen gick bra men verksamheten letar ännu efter sin form.

Året 2022 började ännu med restriktioner på grund av Coronapandemin (Covid-19) men längs med våren lättade de stegvis. Detta medförde att det igen var möjligt att ha traditionella möten och lokalavdelningarnas vårmöten kunde alla hållas på plats. För att alla hade lärt sig att ha distansmöten och för att de sparar tid och pengar fortsatte en del möten även efter att restriktionerna lättat att hållas på distans via MS Teams och de flesta möten var hybridmöten, det vill säga en del mötesdeltagare är på plats och en del på distans. Även utbildningar och andra tillfällen kan ha möjlighet till ett deltagande via Teams vilket också utnyttjas av deltagarna.

Vårens stödinfon hölls dock ännu enbart över nätet. I styrelsens utvärdering av verksamheten i slutet av året togs det upp att verksamheten har kunnat fortsätta bra trots coronapandemin och att distansmötena har lyckats rätt bra. Kontoret har fortsatt att arbeta merparten av veckan på distans med en eller två dagar per vecka som kontorsdagar där alla strävar efter att vara på plats samma dagar. Kontoret håller dock dagligen kontakt även under distansdagarna

SLC Nyland har en egen Facebook-sida där verksamhetsledaren lägger upp material flera gånger i veckan. Ungdomsombudet Janina Saarinen startade en Instagram-sida men den har inte så ofta nytt material.

Efter coronapandemin är det generellt svårt att få folk med på evenemang och det märks tydligt också i vår organisation. Där aktiviteten på fältet har sjunkit och man har inte till alla delar lyckats engagera medlemmar och förtroendevalda i organisationen. Kriget i Ukraina, beredningen av den nya programperioden och jordbruksstöden inom CAP var tillsammans med jordbrukets lönsamhetskris de centralaste frågorna under året. För förbundet var bytet av verksamhetsledaren och förbundets strukturförändring stora frågor. Nu finns det inte mera ett arbetsutskott utan en fullmäktige och en mindre styrelse än tidigare som sköter den operativa verksamheten.

Förbundets styrelse sammanträdde under 2022 fjorton gånger av vilka en del var på distans och en del möten var på plats men med en hybridmöjlighet vid behov. Bjarne Westerlund var sekreterare på de första åtta och Maria Munck-Pihlgren på de resterande sex mötena.

Årets första styrelsemöte var den 20 januari på distans via Teams. Det var första gången som styrelsen samlades i den formen, med fem medlemmar, en viceordförande och ordförande och fullmäktigeordförande och ungdoms- och PR-utskottets ordförande inbjudna att delta på mötet. På grund av Covid19-läget gällde ännu restriktioner att träffas och därför var det inte ett närvaromöte. Styrelsens uppdrag och sektoransvar genomgicks och det konstaterades att sektoransvaren kan uppdateras och omfördelas under året. Kallelsen till utskottsmöten sänds även till respektive sektoransvarig och förbundsordföranden.

Det beslöts att styrelsens protokoll justeras på följande möte och sänds till fullmäktige och lokalavdelningarna för kännedom.

På mötet diskuterades obetalda medlemsfakturor och att lokalavdelningarna uppmanas stryka de medlemmar som trots flera uppmaningar fortfarande efter årsskiftet hade medlemsavgiften obetald. Vårens styrelsemöten slogs fast, liksom vårmötet för förbundsfullmäktige. Det beslöts att hålla ett introduktionsmöte för fullmäktige som ett distansmöte kvällstid. Det talades om ett centralt utskicka av medlemsbrev innan vårmötena och att nya unga jordbrukare skall få material och usb-sticka. Det talades om verksamhetsplanen vars tyngdpunktsområden tas från strategin och handlingsprogrammet. Det ansågs viktigt att satsa på en skolkampanj med möjlighet till gårdsbesök. Utskotten för och representanterna för år 2022 genomgicks. Det talades om den kommande interaktiva SLC Nyland broschyren som kommer att finnas både som elektronisk och upptryckt. Syftet med broschyren är både att vara informativ och rekrytera nya medlemmar. Det kommande CAP 2023 diskuterades, Finlands CAP-plan är inlämnad, medan 1/3 av medlemsländerna missade deadline. Lagförslaget om djurens välbefinnande har varit framlagt på remiss. Från år 2023 skulle det inte mera vara möjligt att utöka antalet båsplatser eller bygga nya båsladugårdar.

Det andra styrelsemötet hölls den 15 februari som hybridmöte på SLC:s kansli och via Teams. SLC:s verksamhetsledare Jonas Laxåback och LF:s chefredaktör

Staffan Pehrman deltog i mötet. SLC har skickat ut en enkät till medlemmarna gällande lönsamheten. I förfrågan ingår även frågor om gödselanskaffning och andra produktionsinsatser, betalningssvårigheter och hur tillmötesgående bankerna är. Långa avtal t.ex. för produktion av julskinkor har kritiserats. Politiskt kan man ta till diskussion att öppna och göra skärpningar i livsmedelsmarknadslagen om handeln och industrin inte är tillmötesgående. Laxåback hoppas att det resulterar i att det blir möjligt att ändra avtal så att de reflekterar kostnaderna inom primärproduktionen. Det diskuterades att man i Finland kunde göra en liknande lösning som i Sverige där regeringen har beslutat om ett stödpaket om ca. 100 miljoner euro, främst riktat till bränsleaccisåterbäring och till husdjurssektorn.

CAP-beredningen diskuterades. I mars väntas en sammanställning av kommissionen hur EU:s jordbrukspolitik förändras på basen av CAP-planerna från medlemsländerna. Fyra större frågor som diskuterats i samband med beredningen: tillämpningen av den gröna arkitekturen; villkorlighet, ekosystem & miljösystem samt LFA-husdjurstillägg. Stödnivån år 2027 kommer att vara 2/3 av den nivå som den är 2023.

Det påtalades att nya tolkningarna för 2023 och villkoren som kommit med kort varsel medför många problem. Vissa producenter och djur faller emellan, t.ex. vid försäljning av djur över stödområdesgränserna. Tidpunkten för registrering och för när perioden för fastställande stöd börjar (1.4) kritiserades, då den medför att kalvar

som föds i början av året kan bli utan stöd. Då beslutet kom så sent har producenterna ingen möjlighet att påverka kalvningarna under inledningen av året. Mycket olyckligt att kommissionen sista året inför en ny programperiod kommer med nya tolkningar av ett fungerande system. Framhölls att det är viktigt att få ett bättre fungerande system för 2023 framåt, annars riskerar djuruppfödningen upphöra i södra Finland.

Verksamhetsledare Bjarne Westerlund informerade om att han ämnar lämna in sin avskedsansökan för att senare i vår tillträda som direktör för Finska Hushållnings-sällskapet. Tidtabell och rekrytering av ny verksamhetsledare diskuterades kort.

Det tredje styrelsemötet hölls den 3 mars som ett distansmöte via Teams. Styrelsen tog del av verksamhetsledare Bjarne Westerlunds avskedsansökan, daterad 22.2.2022. Avskedsansökan beviljades och sista anställningsförhållandet upphörde därmed 15.5.2022. Det beslöts att omedelbart inleda rekrytering av ny verksamhetsledare. Konstaterades att en öppen rekrytering ger en bredare synlighet. Men man kan dessutom vara aktiv i sina egna nätverk. Det beslöts att annons bör ingå i LF men även i andra medier. Det skulle vara önskvärt att den nya verksamhetsledaren om möjligt kunde jobba kort tid parallellt med nuvarande. Beslöts att ansökan ska vara inlämnad senast 30.3.

Rysslands anfall mot Ukraina-kriget diskuterades. Det berör många djupt och har följder även för näringen och försörjningsberedskapen. Ordförande Thomas Antas berättade att MTK har donerat 100 000 €

och SLC 12 000 € till Kyrkans utlandshjälp. LF lanserar även en insamling via Röda Korset till Ukraina-krisens nödlidande.

Det nya fullmäktige hade en introduktionsträff på distans den 2 mars där det deltog drygt 40 förtroendevalda. Det ansågs bra att tillfället ordnades, viktigt med låg tröskel att föra fram sina synpunkter. Bra att komma ihåg att alla inte är lika insatta i förbundets verksamhet.

Det fjärde styrelsemötet hölls som hybridmöte både på SLC:s kansli och på Teams.

Bokslutet för år 2021 redogjordes av Gunilla Grönholm. Resultatet klart positivt. Något mindre kostnader än budgeterat då många möten hållits på distans och man varit utan ungdomsombud en del av året. Hyresintäkterna var något lägre på grund av rörrenovering och byte av hyresgäst. Bra dividendår och försäljningsvinst. Beslöts att bokslutet efter revision kan föreläggas fullmäktige. Utkastet till årsberättelsen för 2021 genomgicks. Det beslöts att årsberättelsen kan föreläggas fullmäktige efter att styrelsens ledamöter noggrannare läst igenom utkastet och en del smärre kompletteringar och korrigeringar gjorts.

Det talades om det kommande fullmäktigemötet 7 april på Vanda Lantbruksmuseum. Mötet hålls som normalt fysiskt möte, men med viss beredskap för hybridmöte ifall det visar sig nödvändigt. Frågor inför SLC:s kongress diskuterades. I samband med kongressen är denna gång inget SLC-fullmäktigemöte inplanerat. Förbundet har rätt att utse 29 representanter, varav lokalavdelningarna har rätt att utse minst en per lokalavdelning.

Utrymme finns för nya sockerbetso-
dlare och arealen borde fås upp för att
säkerställa fabriken framtid och fortsatt
odling. Prishöjning skulle behövas för
att öka intresset. Spannmålspriserna och
gödselpriserna diskuterades. Det talades
om Ukraina-kriget och om att det kommer
att finnas behov av spannmålexport från
EU till norra Afrika och Mellan-Östern då
Ukrainas export inte fungerar. Det talades
även om att regeringen beslöt förra veckan
om ett stödpaket om 300 miljoner euro till
jordbruket. Förhandlingar om hur kunna
betala ut stödet med snabb tidtabell pågår,
men oklart om det fås tillstånd från EU för
förverkligandet av detta.

Styrelsens femte möte hölls som ett distans-
möte via Teams. Rekryteringen av den nya
verksamhetsledaren diskuterades. Det beslöts
att kalla en sökande på intervju och att det i
arbetsintervjun deltar ordföranden, viceordfö-
randen (enligt arbetssituation) och fullmäkti-
geordföranden samt verksamhetsledaren.

Centern har föreslagit Antti Kurvinen
till ny jord- och skogsbruksminister efter
avgående Jari Leppä. Det talades om kris-
stödpaketet och utbetalning av stödpaketet
gällande beredskap. Bl.a. väntas en förhöj-
ning av kompensationsersättningen om ca.
50 €/ha efter att man anvisat 120 miljoner
euro för detta. Vidare skall man komplet-
tera de nationella stöden för svin- och
fjäderfähus hållning, växthusproduktion,
lagring av trädgårdsprodukter, renskötsel
och fiskerinäring med 27 miljoner euro,
samt öka återbäringen av energiskatt med
45 miljoner euro som en engångsåtgärd.
Ministerarbetsgruppen slog dessutom

bland annat fast att det 2022–2026 ska
genomföras åtgärder för att påskynda
omställningen från fossila bränslen till
förnybara energikällor.

Det sjätte styrelsemötet hölls på Vanda
Lantbruksmuseum den 7 april innan full-
mäktigemötet och behandlade rekrytering
av verksamhetsledaren. Arbetsintervju
hölls med en sökande på kansliet dagen
innan. Thomas Antas och Hanna Westman
redogjorde för intrycken av den sökande
och att intervjugruppen enhälligt förordar
att Maria Munck-Pihlgren väljs till ny
verksamhetsledare. Hon förväntas kunna
tillträda senast i juni. Det beslöts att anstäl-
la Maria Munck-Pihlgren.

Det sjunde styrelsemötet hölls den 20 april
som ett distansmöte via Teams. Marknads-
läget och utsikterna inför odlingsäsongen
diskuterades. För spannmålsodlingen finns
möjlighet till ett rätt bra resultat trots ex-
ceptionellt höga produktionskostnader. Ser
ut som att priserna kommer att vara på en
hög nivå även i höst. Med normal skörd
kan resultatet bli ekonomiskt helt hyfsat.
Gödsel verkar finnas tillgängligt. Kväve
är fyra gånger dyrare än tidigare och även
fosfor och kalium har stigit. Oljeväxternas
pris ser konkurrenskraftigt ut. Det befaras
att en betydande del av höstsåden har
utvintrat. Det talades om att HK Scan har
höjt priset för tjuvar och kvigor med 40
c/kg. Såväl kött- som mjölkpriset skulle
behöva höjas ännu betydligt. Svinpriserna
har inte stigit märkbart och svinproduktio-
nen är i verklig kris. Många har slutat eller
överväger att sluta.

Det talades om att virkespriserna inte verkar ännu ha reagerat speciellt mycket på importstoppet från Ryssland. Virke är dyrt i affärerna, men syns inte tydligt i priset skogsägarna får. Massavedspriserna närmar sig 40 €/m³ (björk), då det tidigare har varit på nivån drygt 30 €/m³. Närmast ökad efterfrågan för energianvändning (flis) driver upp massapriserna. Menföret i skogen verkar bli rätt långt, maskinerna har stått redan i en månad.

Kommissionens kommentarer till Finlands CAP-plan innehåller ca 200 punkter. Alla frågor kräver inte ändringar utan mer förklaringar och förtydliganden. De centralaste punkterna diskuterades kort.

Det diskuterades vad som borde ingå i SLC:s målsättningar inför riksdagsvalet. Konkurrenslagstiftningen och regleringen av livsmedelsmarknaden samt fastighets-skatten på produktionsbyggnader. Det talades om att det inom jordbruket behövs stora hallar och förråd. Fastighetsskatten för jordbruksfastigheter bör slopas eller sänkas rejält, det är ett bra redskap som riktas till dem som investerat i stora nya produktionsbyggnader. Vidare bör markägarfrågor hållas framme.

Det talades om att det skall hållas SLC:s fullmäktigemöte 21 april och att det skall hållas en regional översikt. Det föreslogs att det igen kunde satsas på en skolkampanj och fundera på att utveckla konceptet för skolbesök och information om lantbruket. I skolorna kommer mycket vinklad och direkt felaktig information om jordbruk. Men det kräver även att det finns odlare som är villiga att ställa upp och kan föra fram information på ett bra sätt. Det

skulle även vara viktigt att skolklasser kan erbjudas möjlighet att besöka gårdar. Ersättning bör betalas till de gårdar som tar emot skolklasser. Medel för busstransport till gården ett problem som behöver beaktas.

SLC:s kongress 29–30.6 diskuterades. Det beslöts att ansöka om guldmärke för Thomas Antas, Anders Rosengren och Johanna Wasström.

Det åttonde styrelsemötet hölls den 5 maj på Tavastkulla gård. SLC Nylands fonder diskuterades. Upplösningen av Nylands försäkringsfond som använts för upplysning i och arbete för säkerhetsfrågor i lantbruket har inte verkställts. Det beslöts att verkställa upplösningen av fonden med målsättningen att använda återstående medlen till anskaffning och utdelning av t.ex. första hjälp-väska eller ordentliga andningsskydd för jordbrukare. Bertel Lindhs stipendiefonds avkastning kan användas för att befrämja kontakten med de nordiska länderna bland landsbygdens ungdom. Det föreslogs att ungdoms- och PRutskottet får komma med förslag på användningen av medlen. Ruben Norrbacks minnesfonds avkastningen kan användas för att stöda upplysningsarbete för lantbrukets eller landsbygdens förkovran bl.a. genom beviljande av stipendier åt producentorganisationens förtroendemän och funktionärer för utbildning, studieresor och kursen. Ordförande Thomas Antas poängterade att man bör sträva efter att fullfölja fondernas stadgar om vad medlen är avsedda att användas för.

Det beslöts att även SLC Nyland i likhet med SLC ge ett utlåtande om

utkastet till Markanvändningssektorns miljöprogram (MISU), som är uppgjort av jord- och skogsbruksministeriet. Konstaterades att det är fråga om en politisk linjedragning som inte är bindande men nog styr utvecklingen inom markanvändningssektorn.

Det talades om revidering av fastighetsskatten. Avsikten är att förnya fastighetsbeskattningen så att beskattningsvärdena motsvarar den lokala prisnivån och byggkostnaderna på ett bättre sätt än tidigare. Förslaget inverkar inte direkt på jord- och skogsbruket men revideringen kan medföra kraftig förhöjning av fastighetsskatten på bl.a. områden med mycket fritidsfastigheter, t.ex. skärgården och i huvudstadsregionen.

Avgående verksamhetsledaren Bjarne Westerlund avtackades på styrelsens möte 5.5.2022. Ordförande Thomas Antas och kanslisten Gunilla Grönholm överräckte ett äppelträd och olika skötselbehör till honom.

Besvärsmått till Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) beviljades i höstas gällande Nylandsplanen 2050 och nu har HFD begärt genmäle (uttalande) på Nylands förbunds uttalande om besväret. Helena Ålgars på Jordägarnas Värderingscentral kommer att göra upp ett utkast till genmäle. Föreslogs att man kunde överväga att med konkreta exempel belysa hur de intagna plan- och skyddsbezeichnungarna inverkar för enskilda markägare.

Mötet avslutades med en avtackning av avgående verksamhetsledaren.

Det nionde styrelsemötet hölls på distans via Teams. Gunilla Grönholm redogjorde för förbundets ekonomi. Det diskuterades också om förbundets lägenhet på Nylandsgatan. Det beslöts att hyresgästen betalar en mindre hyra i juni pga. att grannlägenhetens renoveringsljud har stört dem så mycket att de ibland har hyrt andra ställen för möten.

Det talades om praktiska arrangemang som berör kongressen på Åland. Nu är det ca. 250 personer på väg. Förbundets sommarmöte beslöts att hållas den 9 augusti på Tenala mejeri.

Det talades om spannmålspriset som är lite på sjunkande. En del producentpris har stigit för kött och mjölk men för ägg har ökningen varit väldigt blygsam. Trots att prisförhöjningar har varit procentuellt höga är trycket på djursidan stort. Den första ensilageskörden är livsviktig i år för att gårdarna skall klara sig. Ensilageakern växer bra då det regnat men den kunde med fördel också gödslas så att den även har ett bra näringsvärde.

Bjarne Westerlunds avskedsmiddag på restaurant Skörd 12.5.2022. Minister Thomas Blomqvist passade på att komma förbi och ge en avskedsgåva.

Det pratades om förslaget att vitsvanshjorten möjligtvis kan klassas som en invasiv art. I så fall kommer markägare inte mera att få en ersättning för skador som den orsakar. Det hoppades att jägarna skärper sig och faktiskt minskar ordentligt på stammen. Det talades även om meningen med hjortarnas utfodring. Det är mycket lättare att skjuta djuret då de står stilla och äter. Att helt förbjuda utfodringen skulle göra jakten svårare.

Styrelsens tionde möte var ett sommarmöte tillsammans med fullmäktige, ungdoms- och PRutskottet samt förbundets utskottsordförande på Tenala mejeri den 9 augusti.

Erfarenheterna av odlings säsongen genomgicks och deltagarna från olika delar av Nyland uppmanades berätta om läget på den egna gården. Först var det svalt och regn och sedan blev det torrt med bara ställvisa regn. Andra vallskörden var dålig. På sina håll har bara tio procent av höstsåden övervintrat. Höstsåden som finns kvar

ser riktigt bra ut. Det konstaterades att tröskningssäsongen precis har inletts i västra Nyland. Marknadsläget diskuterades. Priset på socker har sjunkit rejält och oljeväxterna med. Bland deltagarna har en del bundit priser till hösten och hösten 2023. Det talades om att mjölkpriset äntligen har stigit och att grundpriset är nära 50 cent per liter nu men att då kostnaderna stigit ca 11 cent per mjölkliter så är prisstegringen plus minus noll. Mycket beror på när gårdarna har köpt sina insatser och hurdana elkontrakt de har. Det har inte hänt förr att även mjölkgårdar har haft svårt att betala det de köpt.

Den ekologiska odlingen diskuterades. I det underliga läget som gäller har det under året hänt att man fått mera betalt för konventionellt spannmål än ekologiskt så det har lett till att ekologiska odlare t.o.m. sålt sitt ekospannmål som konventionellt men nu är läget igen som förr. Flera på mötet kände till ekologiska odlare som håller på att byta bort från ekologisk od-

ling till konventionell. Gödselmarknaden diskuterades. Det konstaterades vara ett intressant läge då man för tillfället inte kan köpa gödsel. Yara har meddelat att gödselhandeln kommer att öppnas inom kort men att det önskas att köparen är en potentiell höstsädesodlare och inte köper i lager.

Den kommande nya stödperioden diskuterades och det kommer en del nya saker så som miljösystem och att det skall varje år bytas växt på en tredjedel av arealen roterande så att allt har bytt vart fjärde år med undantag av specialgrödor och vall.

Styrelsens elfte möte var ett distansmöte som hölls via Teams den 21 september. Gunilla Grönholm redogjorde för förbundets ekonomi. Det är 170 obetalda medlemsavgifter, vilket är mera än vanligt. Påminnelser kommer att skickas ut till de som inte betalat fakturan. Det diskuterades att det antagligen måste bli en höjning av medlemsavgiften år 2023. Det talades om att rörrenoveringens lån skall återbetalas på Jungfrustigen 9, där förbundet har en hyreslägenhet. Antingen kan det betalas bort i sin helhet eller så kan man betala det i samband med det månatliga bolagsvederlaget som finansieringsvederlag. Man koms överens att fråga finansrådets åsikt i saken innan ett beslut tas.

Det talades om att förbundets strategi skall ses över. Det diskuterades om det praktiska arbetet kring strategin och att den även skall vara riktad till utomstående personer. Det talades också om tillställningen Oss bönder emellan, som varit populärt innan coronapandemin.

Upplägget har varit en fri diskussion över en bit mat utan protokoll.

SLC:s representanter har också varit på plats för att svara på folks frågor. Det talades om att det kunde vara tre tillfällen i januari-februari vilket SLC, som betalar för tillställningen, har godkänt.

Medlemsregistret skall bytas ut från 1.1.2023. Det är på kort varsel som vi måste ta i bruk ett nytt system, så det finns en risk att vi har ett medlemsregister som inte fungerar optimalt nästa år. Prenumeranterna kommer att hållas kvar hos det gamla registerhållarna.

Ungdomsombudet Janina Saarinen har blivit tillfrågad att ha en klubb i några i lågstadier i Lovisa. Det talades om hur klubbarna skulle dras i praktiken. SLC har en del material på sin hemsida samt olika broschyrer som kan delas ut i skolorna.

Styrelsens tolfte möte hölls i SLC:s mötesrum den 11 oktober. Gunilla Grönholm gick igenom budgetförslaget för år 2023. I förslaget höjs både grundavgiften och arealavgiften. Det beslöts att presentera förslaget för fullmäktige.

Finansrådet rekommenderade att betala bort rörrenoveringslånet på Jungfrustigen via finansieringsvederlag och styrelsen beslöt att göra så men är förberedd att behandla ärendet på nytt om räntorna ändrar mycket.

Det talades om Greppa Marknaden, SLF ansöker om ett nytt projekt, antingen regionärt eller interregionärt med Åboland och Österbotten. Handlar om proteinväxter och växtföljder, spannmålsmarknaden och kommer även att ordna fältvandringar. Medlemmarna har varit nöjda med Greppa

marknaden och deltagit aktivt i tillställningarna. Styrelsen beslöt att understöda att delta i projektet vara sig det är inter- eller regionalt.

Det talades om det planerade stödutbetalningstidtabellen för år 2023 och hur det kommer att förvärpa ekonomin på gårdarna. Det kan vara att man kanske måste sälja spannmål för ett sämre pris för att kunna klara av ekonomin. Det lyftes fram oron om jordbrukarnas mentala hälsa då vi går emot mörka tider och ekonomin är så ansträngd. Men att måla alltför stora negativa tankar om framtiden är inte heller bra.

Då spannmålspriserna varit höga borde inkomsterna ändå vara bättre än vad den varit tidigare.

Styrelsens trettonde möte hölls den 16 november som ett distansmöte via Teams. Lägenheten på Fabriksgatan har fått en hyresgäst som hyr lägenheten från och med den 1.12. Det talades om förbundets strategi som behöver ses över. Det är styrelsen som skall presentera strategin för fullmäktige som fastställer den. Det talades om att ha ett skilt möte då hela styrelsen endast behandlar strategin. Datumet slogs fast till 10.1 på SLC:s kansli.

Det diskuterades om den kommande CAP-perioden med elektroniska ansökningar, monitorering och Vipu-appen. VI måste se att våra medlemmar så smidigt som möjligt kan skicka in bilderna. Appen kan man ladda ner i sin telefon nu så att man kan bekanta sig med den.

Det talades om förbundsmötet 22 november och att allt är i ordning inför mötet.

Det blir inte många förändringar i valen. SLC ordnar en ungdomsutbildning med 26 deltagare varav 12 är från Nyland.

Styrelsens fjortonde möte hölls på SLC:s kansli den 20 december. Aktias portföljrapport presenterades för styrelsemedlemmarna av ordförande. Läget är lite bättre än vad det var efter våren. Nu befarar man att vi går in i en lågkonjunktur. Gunilla Grönholm berättade att antalet obetalda medlemsavgifter har minskat. Idag finns det 58 obetalda fakturor och gårdarnas antal är 1551. Proportionerna mellan obetalda fakturor och gårdar har varit de samma tidigare år.

Medlemsregistret torde vara helt stängt från årsskiftet till den 9 januari. Från den 19 december förs inga förändringar in i registret mera utan de förs in först i det nya registret. Gunilla Grönholm tar ut viktig information ur det gamla registret så som förtjänsttecken och förtroendeuppdrag. Tillställningarna Oss Bönder emellan diskuterades. De skall vara i Majvik i Kyrkslätt 19.1, Kiala i Borgå 25.1 och Fokus i Karis 26.1. Det har varit tal om stand up -föreställningar på tillställningarna men den idén slopades under e-postutbyte styrelsen emellan mellan styrelsemöte 13 och 14 eftersom offerterna var så höga.

Det talades om arrendekontrakt som innehåller arrende separat för marken och för stödrättigheter. Stödrättigheterna finns inte mera efter ingången av 2023, varvid grunden för arrendet inte längre finns. Därför borde sådana kontrakt omförhandlas. Det gäller att vara påpasslig, eftersom arrende av åker i regel är mer-

värdesskattefri, medan stödrättigheternas mervärdesskattehantering är beroende av arrendegivarens mervärdesskattstatus.

Det kommer att ordnas generationsväxlingskurser i Borgå 31.1 och i Karis 1.2 och programmet presenterades.

Marknadsläget diskuterades och det konstaterades att spannmålspriset går neråt. Många håller inne spannmål för att de väntar men så gör också uppköparna. Då priset stiger köper alla men då det sjunker väntar alla på att det sjunker ännu mera så att de kan köpa för ett ännu billigare pris.

Mjölkkriset har stigit till 55 cent och kommer att erbjuda ett par cent till åt dem som går på en två dagars kurs om kolneutralitet och gör en egen odlingsplan till Valio. De kommer också att betala mera för fett- och proteinhalter.

Förbundsmötet 22 november diskuterades. Allting gick smidigt till, tidtabellen höll och det var bra diskussion i salen. Maten var uppskattad och det talades om att vi strävar efter samma koncept nästa år.

Ungdomsombudet Janina Saarinen har sagt upp sig men hoppas vara med på ett annat sätt i verksamheten genom att medverka i PR och Ungdomsutskottet i framtiden. Styrelsen beviljade ungdomsombudet avsked. Uppsägningstiden var 7.12 så sista arbetsdagen är den 21.12. Det diskuterades om det alls skall finnas ett ungdomsombud. Det talades om att styrelsen kan fundera på detta till nästa möte och möjliga kandidater för nytt ungdomsombud.

Efter att julgåvor delades ut gick alla mötesdeltagare på en gemensam jullunch till Bistro Johan.

Finansrådet sammanträdde tre gånger under året. Kriget i Ukraina och dess inverkan på det ekonomiska läget har präglat året. Under första mötet 4 mars deltog även Tina Ropponen från Aktia i mötet som gick igenom läget, det talades om att 4,5 procent av den finska exporten är till Ryssland och 8,7 procent av exporten. Det kommer även att finnas behov att frigöra sig från rysk olja och gas.

Det andra finansrådsmötet hölls 26 april på WIP Asset Management Oy, ett oberoende kapitalförvaltningsbolag. Bolagets placeringsfilosofi redogjordes och företag man investerat i presenterades. Hållbara investeringar och intressanta tillväxtbolag diskuterades. Ukrainakrigets inverkan på aktiemarknaderna diskuterades. Centralbankerna stramar åt finanspolitiken tills inflationen börjar sjunka. Frågan är hur mycket den ekonomiska tillväxten minskar.

På det tredje finansrådsmötet 29 september presenterades budgetförslaget för år 2023 med höjningar i avgifterna. Det diskuterades att dividendinkomsterna kommer inte antagligen att vara lika stora år 2023 som i år. Över lag har aktierna kommit ner, främst på grund av två orsaker, styrräntorna höjs i centralbankerna och mobiliseringen i Ryssland. Man kunde ha pengarna på ett räntekonto i stället för ett som inte betalar ut ränta.

Styrelsen frågade råd om det lönar sig att betala tillbaka lånet för renoveringen på förbundets lägenhet via ett finansieringsvederlag eller genom att betala lånet tillbaka genast och finansrådet föreslog att lånet betalas via finansieringsvederlaget förutsatt att finansieringsvederlaget inte stiger.

Verksamhetsplanen för 2022 med kommentarer

A. Marknad

- Vi jobbar för att förbättra marknads-mekanismerna och jordbrukarnas position på livsmedelsmarknaden
- Kostnadsökningen och lönsamheten i fokus
- Befrämjande av producentorganisationer (samförsäljning, -köp och export)
- Vi satsar på att öka marknadskunnandet inom medlemskåren och arbetar för att utveckla kontraktsproduktion, mervärde och kvalitetsprissättning för lantbrukets produkter (Greppa Marknaden)
- Vi arbetar för att utveckla marknaden och kunnandet inom ekoodlingen (EkoNu)
- Informerar konsumenterna om det mervärde som den inhemska matproduktionen ger

Coronapandemin inverkade fortsättningsvis på verksamheten i början av året. Behovet av högre och rättvisare producentpriser påtalades. De kraftigt höjda produktionskostnaderna borde kunna slå ut på höjda producentpriser. Inom husdjurssektorn utgör handelns och industrins långa avtal ett problem. Tillsammans med SLC jobbade man för att förbättra jordbrukarnas position på livsmedelsmarknaden och informerade konsumenterna om det mervärde som den inhemska matproduktionen ger. Livsmedelsombudsmannen Olli Wikberg inleder sitt arbete. Det talas allt mera om producentorganisationer för att tillsammans kunna få ett bättre pris för spannmålen men även för att kunna köpa varor tillsammans.

Förbundet medverkade i Farmers Grain Export-projektet till att främja odlarstyrd export av spannmål och utveckla nya exportkanaler. Projektet drevs av SLC, med delfinansiering från JSM, och genomfördes i samarbete med MTK. Inom Greppa Marknaden-projektet fortsatte satsningen på att öka marknadskunnandet bland odlarna både genom en utbildningsdag samt fältträffar.

Greppa marknadens fältvandringar samlade många intresserade. Här i Borgå 21.6.2022.

B. Politik (inklusive markägar- och miljöfrågor)

- Vi eftersträvar rättvisa förutsättningar för det nyländska lantbruket och landsbygdsföretagandet och arbetar för att våra medlemmar skall kunna bedriva lönsam företagsverksamhet inom de gröna näringarna och på landsbygden
- Vi bevakar beredningen och den kommande tillämpningen av CAP 23 och utformningen av de nationella stöden samt fördelningen av återhämtningspaketet och klimatåtgärder
- Skogens roll som ekonomisk och klimatfrämjande motor i samhället lyfts fram
- Vi framhåller betydelsen av företagervänliga kommuner, den offentliga upphandlingens roll i att gynna inhemska och lokala produkter och en fungerande infrastruktur
- Vi bevakar producenternas och mark- och skogsägarnas rättigheter i samarbete med övriga aktörer
- Samhällsplaneringen bevakas genom att följa upp och kommentera uppgörandet av landskaps- och generalplaner
- Vi medverkar till att viltskadorna begränsas
- Vi arbetar för att verkställa de scenarier som fastställts i MTK:s och SLC:s klimatfärdplan mot ett mera klimatneutralt jordbruk, samt för ökad kolbindning (Carbon Action)
- Vi påverkar i vattenvårdsfrågor och den praktiska tillämpningen av vattendirektivet

Beredningen av nästa EU-programperiod och den gemensamma jordbrukspolitiken CAP2023 pågick intensivt under året.

SLC Nyland lämnade på hösten tillsammans med MTK-Uusimaa och skogsvårdsföreningarna in anhållan om besvärsmot till Högsta förvaltningsdomstolen mot bl.a. skyddsbezeichnungarna i Nylandsplanen.

Anhållan om besvärslösa lämnades in till Högsta förvaltningsdomstolen gällande delgeneralplanen för norra och mellersta Esbo (PoKe). Besvär om planen lämnades tidigare in av SLC Nyland och MTK-Uusimaa till Helsingfors förvaltningsdomstol, som dock förkastade besväret. Planen godkändes av Esbo-fullmäktige 7.6.2021 Där ingår några ur markägarsynvinkel principiellt viktiga frågor bl.a. den nya AME-beteckningen ("Näringsområde med öppet landskap") för att kringgå att man inte får kräva åtgärdstillstånd på M-områden (jord- och skogsbruksområden) samt S- och SL-beteckningar (skyddsområden) där man tagit med nya skyddsområden från landskapsplanen som är i verkställighetsförbud och som ej är fastställda eller tillräckligt undersökta.

Förbundet medverkade i styrgrupper för olika vattenvårdsprojekt såsom WWF:s VALUTA-projekt för Ingå å och Sjundeå å samt Raseborgs stads projekt för Raseborgs å. Förbundet och lokalavdelningar medverkade dessutom i styr- och projektgrupper för planering av åtgärder.

C. Sociala frågor

- Vi arbetar för en positivare bild av jordbruket och att våra medlemmar skall få uppskattning, vara stolta och känna samhörighet
- Vi skapar förutsättningar för positiv företagaranda och främjar samarbete och sammanhållningen mellan landsbygdsföretagarna
- Vi beaktar coronapandemins inverkan och lyfter fram betydelsen av såväl fysiskt som psykiskt välmående (Ta hand om bonden)
- Vi verkar för LPA-tryggheten och utvecklandet av lantbrukarnas socialskydd, samt för anslutningen till lantbrukarnas företagshälsovård
- Vi arbetar för upprätthållandet och utvecklandet av en fungerande avbyttarservice
- Vi ordnar medlemsträffar och evenemang med social samvaro (med beaktande av coronaläget)

Inom SLC Nyland har socialpolitiska utskottet ansvarat för socialpolitiska frågor, med Kristoffer Nilsson som sektoransvarig inom förbundet. SLC Nyland har varit representerat i det gemensamma utskottet för kompetens och välmående med MTK-förbunden.

Lokalavdelningarna hade egna aktiviteter för att hålla kroppen i skick så som bondegympan. Dessa måste dock tidvis läggas på is på grund av coronapandemin.

Förbundet deltog i Slow Food-mässan på Fiskars 1–2 oktober med Raseborg lokalavdelning och Tenala-Bromarf landsbygdsförening. Vi träffade konsumenter och delade ut äpplen och SLC:s material i två dagar.

Förbundet deltog med SLC på jordbruksmaskinsmässan på Mässcentret i Helsingfors 13-15 oktober. Där träffade vi främst finska och svenska jordbrukare som vi delade ut material och LF åt.

Inom ramen för LPA-samarbetsavtalet hölls olika aktiviteter för att befrämja

SLC Nyland deltog på Slow Food i Fiskars 1–2 oktober.

LPA-tryggheten. LPA-infomaterial ingick i ”Min Gård”-minnesstickan som delades ut till nya lantbrukare.

SLC Nyland har verkat för utvecklandet av lantbrukarnas socialskydd inklusive avbytarservicen, samt för anslutningen till lantbrukarnas företagshälsovård. Betydelsen av ett fungerande avbytarsystem poängterades. Avbytarenheterna i Salo, Pyötis och Vemo blev Vemo-enheten och Lovisa, Kouvola, Tavastehus och Sysmä blev Sysmä-enheten.

Ta hand om bonden-träff ordnades i samarbete med LPA och vikten av att ta hand om sin hälsa och välmående lyftes fram på möten och i medlemsbrev.

D. Kompetens (Information & konsumentupplysning)

- Vi strävar att inspirera och höja medlemmarnas kompetens i frågor som berör den egna gårdens verksamhet och viktiga roll i samhället som samhällspåverkare
- Vi jobbar aktivt med naturbruksnäringarnas utbildningsfrågor och verkar för att främja samarbete mellan aktörerna inom sektorn
- Vi deltar i projektverksamheten som erbjuder utbildning och framför de svenskspråkiga behoven
- Kommunikation är nyckeln till att engagera våra medlemmar och stärka organisationsaktiviteten (kommunikationsstrategin)
- Information om marknads-, samt markägare- och planläggningsfrågor
- Utbildning och info om stödfrågor

- För att stärka bilden av de finländska lantbrukarna som en kunnig, miljömedveten och viktig yrkeskår satsar vi på en aktiv och positiv konsumentupplysning i samarbete med andra aktörer (bl.a. SLC:s kampanjer och skolbesök)

Som grund för den interna och externa kommunikationen ligger organisationens kommunikationsstrategi. Förbundet skickar ut medlemsbrev före lokalavdelningarnas vårmöten. I brevet ingick ordförandes hälsning och en kort tillbakablick på 2021. Elektroniska infobrev sändes ut regelbundet och förbundet utnyttjade även aktivt Facebook och för ungdomarna Instagram, samt givetvis Landsbygdens Folk som informationskanal. Infomaterial från förbundet och samarbetspartners för nya jordbrukare sammanställdes på usb-sticka.

Information om CAP2023, fältvandring och spannmålsmarknadstips erbjöds medlemmarna.. Det erbjöds även utbildning och info om stödfrågor via inspelningar och material på nätet. Man jobbade även aktivt för att det erbjuds yrkeskompetenshöjande utbildning på svenska.

För att stärka bilden av de finländska lantbrukarna som en kunnig, miljömedveten och viktig yrkeskår satsade man på en aktiv och positiv konsumentupplysning i samarbete med andra aktörer (bl.a. SLC:s kampanjer och poddar). Medlemmar uppmuntrades att föra fram sin näring och sin vardag via sociala media. Ungdomsombudet och två husdjursproducenter besökte en lågstadieskola i Esbo och det var ett lyckat besök. De visade inspelat material

på korna och gården. S Upplysning och information behövs i skolorna och för ungdomar. Få har idag kontakter och kunskap om jordbruksproduktion.

E. Ungdomsverksamhet

- Vi fortsätter satsa på en aktiv ungdomsverksamhet och verkar för att i högre grad involvera unga representanter i de beslutande organen
- Vi eftersträvar att generationsväxlingarna på de nyländska gårdarna bidrar till en hållbar åldersstruktur bland lantbrukarna
- Vi skapar och upprätthåller goda kontakter med studeranden och läroanstalter i lantbruksbranschen inom vårt verksamhetsområde genom att ordna evenemang för studeranden och våra unga medlemmar
- Vi ordnar ungdomsträffar för att öka sammanhållningen och öka kompetensen bland unga medlemmar inom hela verksamhetsområdet (BOOSTI)
- Vi verkar för att branschen förstärker sin positiva bild bland barn och unga
- Vi samarbetar med SLC unga och MTK nuoret (EteläManut)

Förbundet strävade efter att ha en aktiv ungdomsverksamhet men det var knepigt att få ungdomarna aktiverade. Samma har märkts i andra föreningar efter covid-19-pandemin. BOOSTI-projektet tillsammans med MTK-Uusimaa har inte heller lockat våra ungdomar trots att evenemangen nog marknadsförts till dem. MTK:s ungdomar har deltagit men ibland inte en enda

från SLC Nyland. Vi har startat ett eget Instagram-konto för att bättre hitta ungdomarna.

Förbundet har ett ungdomsombud på deltid. Naturguiden Janina Saarinen tog över som ungdomsombud i mitten av november 2021 och har skött Ungdom- och Prutskottet samt deltagit i Boostis verksamhet. Ungdomsverksamheten ordnades fortsättningsvis även i tätt samarbete med MTK-Uusimaa och MTK- Häme, samt BOOSTI Uusimaa-Nyland-projektet.

Inför lokalavdelningarnas vårmöten sammanställdes Min Gård 2021 info på ett USB-minne för nyblivna bönder i Nyland. Lantbrukare som tagit över gården under det senaste året fick en personlig inbjudan att delta i lokalavdelningens vårmöte och motta en egen usb-sticka med infomaterial för nya lantbrukare, samt en liten gåva.

Förbundet har under året ordnat olika andra evenemang, bland annat för sina unga medlemmar.

Utskotten

Ungdoms- och pr-utskottet

- Ungdomsutskottet har sammanträtt 5 gånger under året 2022. En del via teams och en del på hybridnivå.
- SLC kongressen ordnades på Åland 29–30.6. Från ungdomsutskottet deltog Leo Klinge, Kristoffer Nilsson och Janina Saarinen.
- Under kongressen ordnades även en separat ungdomsträff där ungefär tjugo ungdomar från SLC Nyland deltog
- Det ordnades en After work -träff på Löyly i Helsingfors på sommaren, där det deltog nio personer
- Boosti ordnade en resa till Tjeckien 6–9.10
- Oktoberfesten ordnades i oktober 29–30.10 på Rilax gård, där deltog 10 personer som tyckte att det var en lyckad tillställning
- Oktoberfestdeltagarna bekantade sig med Mörby gård och Rilax gård som båda har ekologisk produktion. Tillställningen var uppskattad.

SLC Nylands julhälsning med styrelseledamot och mjölkproducent Kristoffer Nilsson.

Miljö-, skogs- och mark-politiska utskottet

- Utskottet sammanträdde en gång, den 26 april på Jordägarnas Värderingscentral.
- VD Helena Ålgars deltog också i mötet och presenterade Värderingscentralen och dess tjänster som kunde ge sakkunskap i ärenden som behandlades under mötet
- Det talades om mängden med grus som man får ta från gruvtäcktsområden. Det finns ej i lagstiftningen fastställt någon exakt gräns för mängden man kan ta
- Byggandet underlättas då tillståndsförmen bygglov och åtgärdstillstånd samt åtgärdsanmälan sammanslås till en enda tillståndsform, bygglov
- Tillståndströskeln för byggande höjs så att till exempel en bastu som är mindre än 30 kvadratmeter i fortsättningen kan byggas utan bygglov.
- Inverkan av fastighetsskattelagens förnyelse kan bli betydande i vissa fall och speciellt i skärgården där landsbygdsföretagare med uthyrning av stugor påverkas, men jordbrukets byggnader värderas som tidigare enligt restvärdet och förslaget påverkar inte heller fastighetsskattefriheten för jord- och skogbruksmark
- Det kommer att lämnas in ett bemötande av Nylands förbunds uttalande till Högsta förvaltningsdomstolen eftersom Nylands förbund bestrider yrkandena i besväret gällande Nylandsplanen 2050 där det via planläggningen är

tillåtet att skydda områden utan att ens kontakta markägarna

- SLC står för juridiska tjänster i principiellt viktiga frågor så som besvären mot Nylandsplanen och utredningen gällande case Junkarsborg, där Västra Nylands vatten och miljöns projekts åtgärder medförde kraftigt förhöjd vattennivå i Svartån vid Junkarsborg.
- Arrendeavtal gällande solpaneler diskuterades, SLC har börjat utreda och det diskuterades om det överhuvudtaget är politiskt godtagbart att använda produktiv åkermark för solenergiparker
- En del markägare har erbjudits väldigt låga summor och ett långt avtal men här kan man ta modell kan tas av vindkraftsprojekten
- Jord- och skogsbruksministeriet har för utlåtande en övergripande klimatplan för markanvändningssektorn som kommer att bli en del av planerings-systemet enligt den nya klimatlagens och innehåller bl.a. åtgärder gällande förändrad markanvändning
- Det noterades att stödrättigheterna slopas vid årsskiftet. Det innebär att all åker, röjd före 2022, i fortsättningen kommer att ha rätt till CAP-grundstöd
- stöd samt framtidssatsningar
- Kommissionens har påpekat ca 220 punkter till Finlands CAP-plan men alla frågor kräver inte ändringar utan mer förklaringar och tilläggsinformation
- Ser förhållandevis hyfsat ut för spannmålsodlingen och det finns möjlighet till ett rätt bra resultat trots exceptionellt höga produktionskostnader
- Upphandlarna ringer nu runt och frågar om det finns spannmål på gårdarna att sälja
- Gödselpriset och tillgången på gödsel en stor fråga med tanke på säsongen 22/23.
- Husdjurssektorn har det kämpigt med höga foderpriser, medan producentpriserna släpar efter
- Ser ut att finnas mycket areal med höstsäd som behöver sås om men vad skall man så i stället, vårvete, korn, havre, ärter eller oljeväxter?
- Ukraina beräknas trots kriget kunna odla en stor del av arealen
- Det är möjligt att den sådda arealen i år blir mindre än normalt och att man sparar på insatsmedel, vilket inverkar på totalskörden
- Det talades om kontrakt och det betonades att huvudprincipen bör vara att man håller fast vid ingångna kontrakt, men nu finns tryck på att det borde kunna diskuteras i en sådan här verkligt exceptionell situation där kostnadsnivån stigit brant
- Det startade en spannmålsarbetsgruppsgrupp år 2021 med uppgift att se på olika kontraktmodeller

Spannmålsutskottet

- Utskottet sammanträdde en gång, den 29 april
- Försörjningsberedskapspaketet till jordbruket som regeringen beslöt om tidigare i våras är tvådelat, akut kris-

- Projektet Farmers Grain Export tar slut och det ansågs viktigt att jobba med exporten och odlarsamarbete
- Det beslöts att göra en artikel till LF med utskottsordförande inför odlingssäsongen där man uppmanar odlarna att noga följa med läget på marknaden och reagera enligt sin egen situation

Utskottet för ekologisk produktion

- Utskottet sammanträdde en gång, 25 mars på SLC:s kansli samt via Teams.
- 1.1.2022 har det trätt en helt ny ekoförordning, inte endast en uppdatering, i kraft.
- Information skall användas i kors, vilket även önskats av producenter så att man inte skall behöva anmäla samma saker flera gånger
- Tidigare hade ekogranskarna en rättighet att meddela om de upptäckte att regler och lagar inte uppfylldes, t.ex. djurskyddsbrott, men nu har man en skyldighet att anmäla
- I diskussionen togs upp att ekogranskarna blir allt mer övervakare än rådgivare, även om Livsmedelsverket också har som avsikt att gå mer från övervakare till coach
- Avgiftsgrunden för ekokontrollavgiften har förändrats så att den inte längre är arealbaserad utan timbaserad
- Timavgiften medför högre avgift för odlare med små arealer och mångsidig produktion
- Talades om de större ekoodlarna kunde bekosta de mindre ekoodlarnas avgifter men detta kräver nya politiska beslut
- Det finns inte ekologiskt utsäde i beredskapslagren
- Enligt den nya ekoförordningen är ekogårdarna tvungna att dokumentera sin produktion, alla ekogårdar måste ha en ekoplan och förändringar gäller bland annat villkoren för växtförökningsmaterialet
- Om det är fel i ekointyget skall sökan- de av ändring eller rättelse alltid göras i första hand till den myndighet som har gjort beslutet
- Ekoersättningen i CAP23 och förbindelsevillkor genomgicks.
- Ukrainakriget har drivit upp konventionella spannmåls- och oljeväxtpri- serna så att konventionella prisnivån nu t.o.m. är högre än för eko
- Efterfrågan på ekoprodukter ökar inte för tillfället lika mycket som tidigare och de höga marginaler som handeln lägger på inverkar på efterfrågan
- EkoNu-projektet tar slut vid årskiftet och en ny ansökan kommer att lämnas in i april
- Det talades om att det varit rätt få del- tagare på vårens ekokurs
- Ekostödinfo ordnas som webinarium tillsammans med Egentliga Finland 8.4

Socialpolitiska utskottet

Socialpolitiska utskottet har under året sammankommit till två möten.

Det första mötet hölls torsdagen den 24 mars 2022 på SLC:s kontor i Helsingfors.

På mötet diskuterades den nya avbytarreformen som trädde i kraft den 1 januari 2022. LPA som har huvudansvaret för avbytarservicen har märkt att det funnits behov för större enheter. Från årsskiftet hör nu djurgårdarna från västra Nyland till Vemo-enheten (Vehmaa) och djurgårdarna från östra Nyland till Sysmä-enheten i Avbytarservicen i Södra Finland. Från SLC Nyland hade man framfört önskemål om att hela SLC Nylands område skulle höras till ett område.

Taina Blomqvist från Sysmä-enheten och Pirjo Mäntynen från Vemo-enheten presenterade sina organisationer. Ett gemensamt problem som båda enheterna har är att hitta avbytare.

Utskottet diskuterade även en eventuell sommarresa/medlemsresa, men det konstaterades att då SLC kongressen arrangeras veckan efter midsommar är det kanske skäl att flytta fram sommarresan/medlemsresan till år 2023. Kansliet utreder möjligheten att arrangera en resa till Skördefesten på Åland 22-24.9.2023.

I samband med mötet så presenterade Mimmi Österlund från Mobilyoga sig och sitt företag. Mimmi Österlund redogjorde bland annat för hur våra tankar, känslor, vår kropp och vår andning påverkar vårt inre tillstånd samt hur vid via vår hållning, rörelse, andning och röst kan påverka våra känslor.

Det andra mötet hölls torsdagen den 17 november 2022 på Svartå slott i samband med Ta hand om bonden projektets Må Bra-dag.

På mötet diskuterades avbytarservicen, det nämndes att lönerna för avbytare är

dåliga och att det i Sysmä-enheten finns planer på att höja på avbytarens löner. Från avbytarhåll hade det kommit uppgifter om att de blir dåligt bemötta på flera gårdar samt önskan om att få vara längre tid på en och samma gård samt att de som är inhoppare tidigare skulle få reda på sina arbetsturer. Vidare diskuterades moderskapsledigheten som ändrats från tidigare 4 månader till nuvarande 40 dagar. Tidningen Landsbygdens Folk kommer att göra en artikel om saken.

Skrivelser, uttalanden, utlåtanden 2022

- 18.5 Utlåtande om utkastet till Markanvändningssektorns miljöprogram (MISU)
- 1.11 uttalande om restaureringsförordningen
- 4.11 uttalande om djurgårdarnas framtid i Nyland

Projektverksamhet

SLC Nyland deltog aktivt i olika projekt som medlemmarna kan ha intresse och nytta av. Via aktiv projektverksamhet strävar man efter att utveckla landsbygden och de gröna näringarna. I några projekt deltog förbundet med en arbetsinsats via stödöverföringsavtal (BOOSTI, Farmers Grain Export, Greppa Marknaden) och i en del andra som samarbetspartner.

BOOSTI Uusimaa-Nyland

BOOSTI Uusimaa-Nyland är ett tvåspråkigt samarbetsprojekt mellan SLC Nyland och MTK-Uusimaa och finns till för att

stöda de unga lantbruksföretagarna och förbättra förutsättningarna för att kunna vara verksamma på landsbygden. Projektet har två huvudteman: Vidareutveckla lantbruksföretaget och bygga nätverk. Hela projektet betonar genomgående temat välmående. Genom projektet vill man lyfta fram nya företagsmöjligheter samt förbättra ungas möjlighet att starta upp företag. Evenemangen består av olika utbildningstillfällen, att lära sig nytt, nätverka och ha roligt tillsammans. Projektet har även en fb-sida där man kan följa med aktuellt inom projektet.

Greppa Marknaden

Greppa Marknaden projektet fortsatte med bekanta teman som marknad och nya odlingsväxter, men nu även med fokus på applicering av ny teknik inom odling. Målet är att kunna presentera och diskutera marknadsläge samt försäljningsstrategi längs med säsongen. Dessutom ordnas

fältvandringar där nya tekniska lösningar och odling av alternativa växter presenteras. Greppa Marknaden administreras av SLF och drivs i samarbete med SLC Nyland, NSL och SLC, med finansiering från NTM-centralen och stiftelsen Finlandssvenska jordfonden.

Farmers Grain Export

Farmers Grain Export (FGE) -projektet som administreras av SLC inleddes våren 2018 och fick förlängd finansiering från Livsmedelsverket samt SLC och MTK våren 2020 och tilläggsfinansiering från Finlands Svenska Jordägarförbunds stiftelse på hösten 2020. Inom FGE 2.0 projektet jobbar man för såväl exportfrämjande, skapandet av exportnätverk som för att sprida marknadskunnande bland odlarna. Elektroniska redskap i samband med export utvecklas inom projektet. Marknadsföring och information sker bland annat via nyhetsbrev. Inom projektet görs även en videoserie om

Deltagarna på Greppa marknadens studieresa till Danmark och Sverige 1-3 november.

odlarstörd export och logistikkedjan för kontainerexport av ren havre och ekospannmål. FGE:s synligaste del, träffa exportören –tillfällena, har fört samman odlare och exportaktörer, samtidigt som man erbjudit intressant marknadsinformation. Ett antal odlartillfällen har ordnats, men en del planerade tillfällen blev inhyllade på grund av coronapandemin. Projektet har dessutom varit med på tillfällen ordnade av Greppa Marknaden-projektet, RuoKasvu, Sastavilja och SataFood. Presentationer och videomaterial från alla tillfällen hittas på <https://www.fge.fi/news>. FGE har gjort ett antal marknads- och logistikutredningar, som hittas på projektets webb-portal på adressen: <https://www.fge.fi/materiaali>. Inom FGE framkom under 2020 att exportavtal gällande havre är betydligt svårare att få till stånd än tidigare. För finländsk kvalitet kan man få ett kvalitetstillägg om 5-10 €/tn. Intresse finns även för finländska proteingrödor.

EkoNu 3.0

För att möta den växande efterfrågan på ekoprodukter strävade EkoNu 3.0 till att öka intresset för ekologisk produktion i Svenskfinland. Coronapandemin påverkade även projektverksamheten och möjligheterna att hålla tillfällen för utvecklandet av lantbruks- och ekoproduktionen i Svenskfinland. Micaela Ström var projektdragare i Nyland. Sortförsök och ekomentorskap samt REKO-ringar har utvecklats inom EkoNu-projektet. Projektverksamheten finansieras av NTM-centralerna i Nyland och Österbotten samt Finlands Svenska Jordägarförbunds stiftelse.

Övriga projekt

Carbon Action Svenskfinland inledde sin verksamhet 2020 med stöd av SLC (BSAG/SLC). Förbundets representanter deltog i projektgruppen. Projektet har startat många aktiviteter. Genom ny forskning, onlinekurser och utbildning i smågrupper hjälps jordbrukare att hitta odlingsmetoder som lagrar kol i marken.

Övrig projektverksamhet gällde bl.a. infoprojektet #Nylandsbygd (Hamk, Novia), Höjning av skördenivån (Pro Agria), Matregion Nyland (Novia), Nylands matsektors utvecklingsprojekt (Laurea), Hymy II Uusimaa (ProAgria), Klimatsmart skogsägare (Skogscentralen) och Ta hand om bonden (LPA). Flera vattenvårdsprojekt var även aktuella under året, bl.a. Raseborgs å, VALUTA-projektet för Ingå å och Sjundeå å. Tilläggsuppgifter om projektverksamheten på www.nylandsbygd.fi.

Förbundets representanter deltog dessutom i olika utvecklings- och projektstyrgrupper, i NTM-centralens och landskapsförbundens olika samarbetsgrupper samt i ett antal webinarier, arbetsgrupper, möten etc. där medlemmarnas intressen bevakades.

Övrigt

Förbundet tog förutom i ovanstående frågor ställning och informerade om olika frågor i ytterligare ett antal ställningstaganden och artiklar. Förbundet deltog även i ett antal uppvaktningar vid bemärkelse-dagar och dylikt.

Förbundskansliet och personal

Förbundskansliet har sedan början av november 2006 funnits inhyrt i SLC:s kansliutrymmen på Fredriksgatan 61 A 34, 00100 Helsingfors, telefon 09-601 588, e-post nsp@slc.fi.

Verksamhetsledare för förbundet fr.o.m. 1.11.1997 agronom Bjarne Westerland (t.f. ombudsman från 2.1.1994). Från 1.5.2022 är verksamhetsledaren agronom Maria Munck-Pihlgren. Kassaförvaltare och kanslist har från 4.2.1985 varit merkonom Gunilla Grönholm. Naturguiden Janina Saarinen har från 15.11.2021-21.12.2022 fungerat som deltids ungdomsombud på timbasis för SLC Nyland.

Förbundets ekonomi

Förbundets andel av erhållna medlemsavgifter täcker endast drygt 40 procent av förbundets kostnader. Kostnaderna i övrigt skall täckas av olika erhållna ersättningar samt inte minst av placeringsintäkter.

Förutom lokalavdelningarna och deras medlemmar är även flera av lantbrukets ekonomiska företag och sammanslutningar som verkar inom förbundets område anslutna till förbundet som stödande medlemmar. Bokslutet för år 2022 uppvisar ett underskott om 48 519 euro och 81 cent. I bokslutet har sedan 2019 fondplaceringarna, i likhet med aktier och bostadsaktier även tidigare, värderats till sitt anskaffningsvärde.

Tack!

Förbundsstyrelsen vill slutligen uttala ett tack till alla medlemmar, lokalavdelningar, organisationer och företag för gott samarbete och visat förtroende under det gångna verksamhetsåret. I utvärderingen av verksamheten konstaterades att organisationen har fungerat bra trots coronapandemi och byte av verksamhetsledare.

Helsingfors den 4 april 2023

På förbundsstyrelsens vägnar

Thomas Antas Maria Munck-Pihlgren

Medlemsstatistik 2022

	Aktiva gårdar	Stödande medl.	Pers. medl. aktiva	Pers. medl. stödande	Pers. medl. sammanl.	Ansluten areal åker ha	Ansluten areal skog ha
Tenala-Bromarf	120	43	225	61	286	5 158,8	10 508,2
Raseborg	166	38	278	57	335	7 943,8	10 132,8
Ingå	121	31	218	49	267	6 251,4	7 658,5
Sjundeå	78	20	157	23	180	6 307,8	5 402,4
Kyrkslätt	58	13	104	26	130	2 642,7	3 174,5
Esbo	27	14	49	16	65	1 283,5	1 204,2
Helsinge	42	7	73	11	84	1 904,1	1 110,3
Sibbo	115	24	194	28	222	4 706,6	3 318,8
Borgå	197	37	347	63	410	6 719,7	8 099,8
SLC Öst	137	15	257	21	278	7 071,8	11 284,3
Liljendal	72	7	197	10	207	2 963,3	3 261,0
Mörskom	21	5	72	9	81	1 260,2	1 421,3
Lappträsk	85	13	178	20	198	4 119,0	5 313,1
	1 239	289	2 349	416	2 765	58 481,9	73 013,1
Studeranden	0	11	0	11	11	0,0	0,0
Pers.medl.	0	11	0	11	11	149,3	1 124,0
	1 239	289	2 349	416	2 765	58 481,9	73 013,1
Helsingforsnejd. trädgårdspr.avd.	17	7	24	7	31	39 622,0	30,7
	1 256	296	2 373	423	2 796		

växthus m² friland ha

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2022

Åbolands svenska
lantbruksproducentförbund rf
– SLC Åboland

Det åttiofemte verksamhetsåret

Förbundsmöten

Corona-pandemin är inne på sitt tredje år, möten och sammankomster har hållits enligt gällande restriktioner..

Vårmöte

Förbundets vårmöte hölls den 30 mars 2022 i Villa Lande, Kimitoön.

Förbundets ordförande Thomas Lindroth öppnade mötet klockan 10.10 och hälsade alla deltagare välkomna.

Årsberättelse och bokslut presenterades och godkändes. Styrelsen och övriga redovisningsskyldiga beviljades ansvarsfrihet.

Thomas Johansson, Korpo lyfte till diskussion frågan om att helt slopa lokalavdelningarna inom förbundet och möjliggöra direkt medlemskap i förbundet.

Efter mötet aktuell lantbrukspolitik av SLC:s ordförande Mats Nylund.

SLC:s skogsombudsman Viktor Harvio höll en skogsbrukspolitisk översikt.

Eftermiddagen avslutades med en föreläsning av Forstmästare Tage Fredriksson från Bioenergia r.f. kring ämnet kolsänkor, kolbindning och utsläppshandel.

Höstmöte

Förbundets höstmöte hölls den 29 november på FHS i Åbo.

Förbundsmötet öppnades klockan 9.35 av ordförande Thomas Lindroth.

Till förbundsordförande år 2023 återvaldes Thomas Lindroth, till vice ordförande återvaldes Andreas Johansson. Till ordinarie medlem i förbundsstyrelsen (2023–2025) valdes, för den som var i tur att avgå, ordinarie Oskar Ekholm (suppleant Ander Abrahamsson) och Mats Vesterlund (Kristoffer Nygård).

Till verksamhetsgranskare för år 2023 valdes Jan Drugge och Peter Karlsson. Som verksamhetsgranskarnas suppleanter fungerar Stefan Lindgren och Mikael Holmberg.

Till SLC Åbolands representanter i SLC:s fullmäktige valdes Henrik Hagman, Västanfjärd (suppl. Anders Abrahamsson, Dragsfjärd) Bert-Ove Johansson, Pargas (suppl. Markus Karlsson, Pargas) och Kristoffer Lindqvist, Nagu (suppl. Thomas Johansson, Korpo).

Kurt Ekström ställde frågan hur företagshälsovården för lantbruksföretagare kommer att skötas efter årsskiftet när social- och hälsovårdsreformen träder i kraft.

Cay Blomberg krävde att full ersättning bör betalas när mark inlöses för el-linjegator, nuvarande ersättning täcker inte inkomstbortfall som markägaren råkar ut för.

Efter mötet deltog samtliga närvarande på FHS 225 års jubileumsseminarium på Kåren.

Förbundets organisation

Förbundsstyrelsen

Förbundets styrelse har mötts till tre möten under år 2022. Styrelsens sammansättning har varit följande:

Thomas Lindroth, Kimito	ordförande	2022
Andreas Johansson, Pargas	vice ordförande	2022
Oskar Ekholm, Dragsfjärd	(suppl. A. Abrahamsson, Dragsfjärd)	2020–2022
Mats Vesterlund, Nagu	(suppl. K.Nygård, Iniö)	2020–2022
Christer Jägerskiöld, Kimito	(suppl. G. Österås, Kimito)	2021–2023
Björn Skaag, Houtskär	(suppl. Markus Berglund, Korpo)	2022–2024
Timo Söderholm, Pargas	(suppl. R-B.Willberg, Pargas)	2021–2023
Mickel Nyström, Korpo	(suppl. K. Ekström, Pargas)	2021–2023

Styrelsen har under året aktivt hållit kontakt och diskuterat aktuella saker via styrelsens diskussionsgrupp.

År 2022 av styrelsen behandlade ärenden:

- Året har långt präglats av diskussioner berörande den nya CAP programperioden. Finlands CAP 2027 program godkändes av kommissionen hösten 2022.
- Gällande världsläge, Rysslands anfallskrig mot Ukraina har försörjningsberedskapen dryftats. Borde SLC och MTK gå in för att uppmana sina medlemmar att odla enbart avsalugrödor för att trygga försörjningsberedskapen.
- Vilka åtgärder bör vidtas för att öka sockerbetsodlingsarealen i Finland.

För att trygga sockerbetsfabrikens existens krävs en odlingsareal på över 10 000 ha. Knappa 9000 ha sockerbets odlades under år 2022.

- Från Sverige sprids forskningsresultat om att slamspridning på åkermark inte medför läkemedelsrester eller kemikalierester i produktionsgrödan. Spannmålshandeln i Finland begränsar uppköp av spannmål producerat på mark som gödslats med avloppsslam. Förändringar i finländska spannmålshandelns strikta linjer är att vänta.
- Styrelsen beslöt göra en inbetalning på 1 000 € till den Ukraina insamling som Landsbygdens Folks öppnat via Röda Korset.

- Det produktionskopplade bidraget till husdjur förändras till följd av EU-granskning. Det nya ansökningsförfarandet och stöd villkoren ställer till med utmaningar på gårdarna. Särskilt drabbade är gårdar med förmedlingskalvar och gårdar som säljer djur över stödområdets gränser.
- Kriget i Ukraina avspeglas i höga kostnader för produktionsinsatser och energi. Det är av största vikt att gårdarna känner till sina produktionskostnader, att prissäkra skörden via kontrakt är en möjlighet.
- Bör statens skogsmark skyddas hårdare än privatägd skog? Är det ok att staten köper upp skog för att skydda den, samtidigt som staten avverkar egen skog som kunde skyddas? Har staten större ansvar att skydda olika skogstyper?
- Inom EU ses Skandinavien som en skogsreserv för hela EU. Detta är en oroväckande trend, i Finland bör vi även i fortsättningen kunna bedriva aktivt förnyelsebart ekonomiskogsbruk.
- Västra Åbolands lokalavdelning har under sitt årsmöte väckt frågan om att avsluta alla lokalavdelningar inom SLC Åboland. Frågan diskuteras vidare med alla lokalavdelningar, som självständigt tar beslut i frågan.
- Intresset för solenergi på åkermark har accelererat under året. De första solenergifälten torde stå klara före årets slut. Styrelsen ställer sig positiv till solpaneler på åkermark, konstruktionerna är enkla att demontera när anläggningen uppnått slutet på sin livslängd.
- Tillgången på veterinärer har diskuterats i styrelsen. Brist på veterinärer syns ute på fältet. Veterinärjouren för produktionsdjur har stora jourområden. Tillgången på veterinärer som gör förebyggande arbeten på gårdarna är begränsad. Efterlyses en strategisk diskussion hur vi i Finland kan trygga och tillgodose att alla områden har tillgång till veterinärer för produktionsdjur. Veterinärens ork i arbetet oroar också husdjursproducenterna.
- Är skogsvårdsföreningarnas dubbelroll som virkesuppköpare och rådgivare i t.ex. frågor gällande skogsskydd alltid till markägarens fördel? Är det alltid i skogsfackmannens intresse att uppmuntra markägaren till fredning eller alternativa skogsmetoder?
- Styrelsen har aktivt deltagit i utformningen av SLC:s valprogram inför riksdagsvalet 2023.

Verksamhetsgranskare

Som förbundets verksamhetsgranskare har under år 2022 fungerat Jan Drugge och Peter Karlsson, samt suppleanter Stefan Lindgren och Mikael Holmberg.

SLC Åbolands utskott 2021-2022

Produktionsutskott

Peter Lindström, ordf, Nina Lundström, Kenneth Ginman, Kristoffer Lindqvist, Annika Isaksson, Jan-Erik Karlsson, Christer Jägerskiöld, Thomas Lindroth.

Socialpolitiskt utskott

Annette Blomberg, Ordf, Glen Österås, Sture Holmström, Runa-Britt Willberg.

Ungdomsutskott

Kim Ekström, Robin Strömberg, Henrik Hagman, Oscar Holmberg, Erika Pomren, Ida Fredriksson, Fredrik Fagerlund.

Utskottens verksamhet

Produktionsutskottet – ”Bonde i själ och hjärta med tänk som en företagare”

Utskottet har samlats till ett distansmöte under året. Mötet diskuterade föregående odlingssäsong och möjligheten att prissäkra produkten via kontrakt med fast pris.

Risken finns att prisen stiger, men lika stor risk att priset sjunker.

Det förändrade världsläget diskuteras bland odlare. Hur skall vi odla i framtiden, vilken är tillgången på förnödenheter. Anskaffningen av år 2022 produktionsinsatser är säkert ansträngande för en del gårdar, men större oror ses inför odlingssäsongen 2023.

Mötet diskuterad livligt om hur anfallskriget i Ukraina påverkat odlarna i hela Europa / Finland. Vi bör producera mat

så länge de finns folk som hungrar. Vi bör lägga focus på att producera det de finns efterfrågan på, finns det efterfrågan är priset också ”rätt”. Odlarna bör tänka som företagare!

Mötet diskuterade hur viktig intressebevakningen är för vår sektor. Diskussionen tog även upp hur vi som organisation bör kommunicera för att locka nya företagare till branschen.

Övrig verksamhet

SLC Åboland har i början av mars bjudit in MTK:s viltexpert och MTK V-S representanter till Korpo och Nagu för att diskutera älg- och hjorttätheten i skogarna. Träffen besökte konkret skog i olika åldrar där älg- och hjortstammen ligger i övre gränsen eller över måltätheten.

I april och juni har lokalavdelningarnas ordföranden och sekreterare träffats för att diskutera lokalavdelningarnas framtid. Före träffarna har lokalavdelningarnas styrelser diskuterat deras lokalavdelnings framtidsutsikter, möjligheter att sammanställas med gille till landsbygdsföreningar eller att helt upphöra med verksamheten. Diskussionerna har lett till att Västra Åbolands lokalavdelning sannolikt avslutas.

Hösten är marknadernas tid – så även i år. I början av augusti ordnades Boundbirs'n i Pargas med nya unga krafter. Ett producenttorg med kringverksamhet hade byggts upp på Malmen. SLC Åboland deltog med försäljning av Bonden Behövs-produkter och ett lotteri i form av identifiering av spannmåls slag.

Foto: Mia Wikström

Verksamhetsledare Helena Fabritius på FM i traktörplöjning i oktober.

I slutet av augusti deltog SLC Åboland tillsammans med MTK V-S i Ruukinpäivät som ordnades i Mathildedal. På dagarna lyfte producenterna upp de vattenskyddsåtgärder som jordbruket gör idag.

September Open i Dalsbruk och Skördemarknaden i Nagu hölls i soligt september väder. SLC Åboland deltog med

försäljning av Bonden Behövs-produkter och ett lotteri i form av identifiering av spannmåls slag. Många diskussioner med ivriga konsumenter fördes. Som huvudvinst lottades en kasse med ingredienser till en närmatsmiddag ut.

Utlåtanden

SLC Åboland har gett ett utlåtande till de ändringar i klimatlagen som nu föreslås och berör kommunernas verksamhet. Ett krav på att klimatpolitiska planer uppgörs i kommunerna minst en gång under varje fullmäktigeperiod ställs. Klimatmål är alltid långsiktiga åtgärder som ofta sträcker sig över en fullmäktigeperiods längd. Således är det befogat att åtminstone mindre kommuner (ex < 20 000 innevånare) ges möjlighet att uppdatera sin klimatplan med 1–3 fullmäktigeperioders intervall.

Eftersom jordbrukets verksamhet kraftigt styrs av EU:s gemensamma jordbrukspolitiska mål, samt de nationella tolkningarna av dessa mål som görs av jord- och skogsbruksministeriet och miljöministeriet, bör det framkomma tydligt att kommunerna har väldigt liten påverkningsmöjlighet.

I förslaget föreslås att kommunerna i framtiden skall ha en informativ roll gentemot skogsägarna. Det är viktigt att kraftigt lyfta fram att kommunens roll endast kan vara informativ, den privata skogsägaren bör även i framtiden fatta sina egna beslut om hur hen förvaltar sin skogsegendom till kommande generationers skogsägare,

detta bör ske utgående från faktauppgifter av sakkunniga skogsfackmän.

I lagförslaget framkommer även kommunernas möjlighet att minska på klimatpåverkan genom att välja råvaror till bespisningen som är klimatsmarta. Att välja inhemska närproducerade råvaror framom utländska råvaror minskar på klimatavtrycket.

I och med SOTE-organisationsförändringen kommer en stor del av matportionerna att tillverkas av någon annan än kommunerna. Att ålägga SOTE-områdena samma krav på klimatsmarta råvaror är befogat.

SLC Åboland har påverkat utformningen av SLC:s utlåtanden gällande fosforförordning och CAP 27-programmet. SLC:s utlåtanden har varit i linje med SLC Åbolands åsikter och således har inte egna utlåtanden givits.

Information om EU-stöden

Stödutbildningen för lantbruksföretagare ordnades endast på distans på grund av

Coronarestriktionerna. Föreläsningarna bandades in och fanns att tillgå på SLC Åbolands hemsida och Pemar stads sidor för lantbruksföretag. Utbildningstillfället ordnas tillsammans med de lokala lantbrukssekreterarna och NTM-centralen. Ekosstödutbildningen har hållits som ett samarbete med NTM-centralerna i Egentliga Finland och Nyland.

Över 90 % av gårdarna i Åboland lämnar in stödansökan elektroniskt. Vårt nuvarande elektroniska stödansökningsprogram, VIPU, vägleder och korsgranskar uppgifterna i stödansökan och underlättar stödansökan för odlarna.

Projekt

I samarbete med MTK V-S förverkligas projektet Kohti Tulevaa – Nya tider. Projektet fokuserar på de förändringar kommande programperiods medför, hur gården aktivt kan verka på marknaden och behärska pristriskerna. Projektet strävar efter att uppnå flera generationsväxlingar på gårdarna i Egentliga Finland.

Representation

Raisio bolagstämma, 12.4.2022 och Apetit bolagsstämma 5.5.2022 hölls på grund av covidsmittspridningen enligt den provisoriska lagen 677/2020. Deltagande i bolagsstämmorna skedde genom förhandsröstning och inlämnande av motioner. SLC Åboland bevakade bolagsstämmorna tillsammans med SLC och övriga förbund och i samarbete med MTK V-S.

Representanter i SLC:s organ år 2022

Styrelsen	Thomas Lindroth II vice ordf.
Ekoutskottet	Jan-Erik Karlsson
Företagarutskottet	Bjarne Gröning, Thomas Lindroth
Köttutskottet	Thomas Johansson
Mjölksamarbetsgruppen	Sverker Blomberg
Miljö- och markpolitiska utskottet	Andreas Johansson
Organisationsutskottet	Helena Fabritius
Potatisutskottet	Pontus Franzén
Skatteutskottet	Runa-Britt Willberg
Skogsutskottet	Winnie Söderholm
Socialpolitiska utskottet	Annette Blomberg
Socketbetsutskottet	Claus Blomberg
Spannmålsarbetsgruppen	Peter Lindström
Trädgårdsutskottet	Oskar Ekholm
Ungdomsutskottet	Kim Ekström
Fullmäktige	Henrik Hagman (Anders Abrahamsson), Bert-Ove Johansson (Markus Karlsson), Kristoffer Lindqvist (Thomas Johansson)

Representation i MTK utskott år 2022

MTK V-S Nypotatisutskott	Pontus Franzen, ordf. , Torbjörn Ekblad
MTK Elinkeino ja yrittäjyys valiokunta	Thomas Lindroth
Sokerijuurikkaan viljelijöiden neuvottelukunta	Claus Blomberg (suppl. Johan Forsman)

Representation i företag

Raisiokoncernen Abp	Mikael Holmberg (förvaltningsrådet)
Länsi Maito	Sverker Blomberg

Medlemmar

Förbundet har i slutet av året tre lokalavdelningar som under året hade 573 betalande medlemmar fördelade på 393 gårdar. Tillsammans har förbundet en åkerareal på 13 514,03 hektar, 21 415,92 hektar skog och 4 580 m² växthus som är ansluten till lokalavdelningarna.

Lokalavdelningarna har under året betalat medlemsavgift till förbundet enligt följande:

Grundavgift	70 euro / gård
Åkeravgift	2,50 euro / ha
Skogsavgift	0,53 euro / ha
Växthusavgift	0,05 euro / m ²

Kansli & personal

Förbundets kansli är beläget i Villa Lande, Kimito, Engelsbyvägen 8, telefon: 02-423720, e-post: asp@slc.fi.

Verksamhetsledare för förbundet är agrolog Helena Fabritius. Verksamhetsledaren fungerar även som LPA ombud i Kimitöns kommun och Pargas stad.

Statistikuppgifter 2022

Lokal- avdelning	Aktiva		Stödande		åker ha	skog ha	växth. m ²
	gårdar	medl.	gård	medl.			
Kimitoön	145	181	36	83	7 483,84	13 054,51	3 880
Pargas	69	85	17	47	3 210,39	3 592,7	700
Västra Åboland	105	127	21	50	3 066,24	4 912,49	0
Totalt	319	393	74	180	13 760,47	21 559,70	4 580

VERKSAMHETS- BERÄTTELSE 2022

Ålands
producentförbund rf

Årsöversikt 2022

Året 2022 inleddes med en ny Coronavåg vilket gjorde att högstadieskolorna samt gymnasieskolorna inledde vårterminen med två veckors distansundervisning. Resten av året präglades av konsekvenserna av Rysslands anfallskrig mot Ukraina samt pandemins efterverkningar.

Perioden med kraftiga prisförändringar inom jordbrukssektorn började redan i mitten av 2021 med stigande priser på insatsvaror inom jordbruket. Från år 2020 och fram till utgången av 2022 hade priserna på gödselmedel stigit med 200 procent, priset på energi med 100 procent och priset på foder med 70 procent.

Ser man på producentpriserna så har ökningen på animalieprodukterna varit mycket liten i förhållande till prisökningen på insatsvaror, i genomsnitt 30–40 procent jämfört med 2020. Priserna på animalieprodukter började stiga först våren 2022, medan priserna på insatsvaror började stiga nästan ett år tidigare, sommaren 2021. Glädjande var att producentpriserna för spannmål steg under 2022 med cirka 60–70 procent jämfört med 2021.

Början av juni var sval och ostadig medan vädret mot slutet av månaden blev betydligt varmare och samtidigt torr. I Jomala uppmättes 11,1 mm regn under juni vilket är den näst torraste juni månad i stationens cirka 50 åriga historia. I hela Finland regnade det som minst i Lumparland både under juni och juli månad, 9,1 mm respektive 14,2 mm.

På grund av hettan och torkan blev skördarna mindre än normala. Många djurgårdar blev tvungna att köpa in dyrt foder och slakta ut djur. Landskapsregeringen betalade ut ett krisstöd för inköp av grovfoder.

Jordbruket fick även krisstöd i form av fastighetsskattestöd för produktionsbyggnader, förhöjning av bränsle-accis återbäringen, förhöjning av husdjursförhöjningen, allmän förhöjning av kompensationsersättningen samt ett stöd till mjölkproduktion och kalvuppfödning.

På grund av lönsamhetsläget har ÅPF haft kontakt med livsmedelsmarknadsombudsmannen Olli Wikberg som även varit på Åland och uppdaterats om läget.

Jomala den 21 mars 2023
Sue Holmström, VD

Förbundets organisation 2022

Styrelsen för Ålands producentförbund

Ordförande för styrelsen och förbundsordförande var Birgitta Eriksson-Paulson, Lumparland viceordförande Johan Holmqvist, Hammarland och ledamöter Pernilla Wiman Vårdö, med Yvonne Mattsson, Sund som suppleant, Michael Perander, Finström, med Anna Alm, Finström som suppleant, Lars-Johan Mattsson, Sund med Marcus Eriksson, Eckerö som suppleant och Carina Eriksson, Hammarland med Fredrik Söderlund, Jomala som suppleant

Ledamöter i SLC:s fullmäktige

Ledamöter i SLC:s fullmäktige var Jon Eriksson, Hammarland med Leif Hagberg, Saltvik som suppleant, Lars-Johan Mattsson, Sund med Lisa Sjögren, Vårdö som suppleant och Nicklas Mörn, Saltvik med Conny Sahlin, Geta som suppleant. Nicklas Mörn var andra viceordförande i SLC:s fullmäktige.

Ledamöter i SLC: styrelse

Ledamot i SLC:s styrelse har varit Birgitta Eriksson-Paulson med Johan Holmqvist som suppleant.

ÅPF:s utskott 2022

Spannmålsutskottet

Ordförande Lars-Johan Mattsson, ledamöter Jonas Lundberg, Stefan Sundborg, Jonas Lönnblad och Erik Hamnström

Specialodlarutskottet

Ordförande Mikael Lundell, ledamöter Michael Perander, Tord Sarling, Ann-Christin Mansén-Kalm och Pontus Grunér.

Husdjursutskottet

Ordförande Fredrik Söderlund, ledamöter Mikael Pellas, Per-Ole Mattsson, Maija Häggblom, Camilla Rosenberg och Nicklas Mörn.

Ekologiska utskottet

Ordförande Nicklas Mörn, ledamöter John Mattsson, Mia Söderdahl, Frej Bomanson och Sören Karlsson.

Ungdomsutskottet

Ordförande Mattias Sundberg, vice ordförande Lisa Sjögren, ledamöter Christian Påvals, Jon Eriksson, Anton Alm.

Skogs- och energi utskottet

Ordförande Nils Mörn, ledamöter Leif Sundberg, Per-Ole Mattsson och Ralf Fagerholm.

Socialpolitiska utskottet

Ordförande Carina Eriksson, ledamöter Maija Häggblom och Yvonne Mattsson.

Mark- och skogsutskottet

Ordförande Anders Jansson, ledamöter Nils Eriksson, Michael Mattsson, Mikael Söderholm, Nils Mörn, Per-Ole Mattsson och Leif Sundberg.

ÅPF:s representanter i SLC:s utskott

Organisationsutskottet	Sue Holmström
Skatteutskottet	Lars-Johan Mattsson
Trädgårdsutskottet	Mikael Lundell
Köttutskottet	Fredrik Söderlund
Socketbetsutskottet	Tom Jansson
Potatisutskottet	Jonas Lundberg
Miljö- och markpolitiska utskottet	Anders Jansson
Socialpolitiska utskottet	Carina Eriksson
Ungdomsutskottet	Lisa Sjögren
Skogsutskottet	Jan Salmén
Ekoutskottet	Nicklas Mörn
Spannmålsutskottet	Lars-Johan Mattsson
Mjölksamarbetsgruppen	Carina Eriksson
Företagarutskottet	Jan Alm

Förbundets revisor och verksamhetsgranskare

Revisor har varit Erika Sjölund med Sixten Söderström som suppleant och verksamhetsgranskare har varit Sven-Anders Danielsson med Trygve Sundblom som suppleant.

Förbundets kansli

Förbundets kansli finns vid Ålands Landsbygdscentrum i Jomala. Kansliet är öppet alla vardagar kl. 08.00-16.00. Sue Holmström har varit VD under 2022.

Medlemmar

Antalet medlemsgårdar har varit 337 (357) aktiva och 90 (89) stödande med sammanlagt 748 (783) medlemmar anslutna. Den anslutna åkerarealen har varit 8 704 ha

(9 351), skogsarealen är 12 155 ha (12 895) och växthusarealen är 19 843 m² (19 843). Siffrorna inom parentes är från 2021.

Medlemsavgifterna för 2022 har varit följande:

Grundavgift	69 euro
Stödande grundavgift	52 euro
Arealavgift per ha, åker	3,85 euro
Arealavgift per ha, skog	0,80 euro
Växthusavgift	0,05 euro/m ²
Avgift per fam.medl.	1,70 euro

ÅPF har haft följande företag som förbundsmedlemmar:

Ålands Centralandelslag
 Ålands Trädgårdshall
 Ålands Skogsägare
 Ab Lantbruk

Stödande företag till ÅPF:

W.J. Dahlman AB
 Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag
 Ålandsbanken AB
 Bila AB

Utskottens verksamhet 2022

Spannmålsutskottet

Utskottet träffades den 11 april och diskuterade utmaningar och möjligheter inom spannmålsodlingen på Åland.

Husdjursutskottet

Utskottet hade ett möte 15 december och diskuterade problem med veterinärövervakningar samt förslaget på LF om ersättning för djurens välbefinnande samt LF om verkställighet av ersättningar för djurens välbefinnande och uppfödning av ursprungsraser.

Ekologiska utskottet

Utskottet hade ett möte 24 maj där förslaget om ändring av landskapslagen om ekologisk produktion behandlades.

Skrivelser, utlåtanden, höranden samt aktiviteter

ÅPF har lämnat följande skrivelser, utlåtanden och höranden på lagförslag, förordningar och initiativ samt medverkat i:

- Kommentarer till marin skyddsområdesplanering,
- Utlåtande till förslaget om ändring av landskapslagen om ekologisk produktion,
- Yttrande över förslaget om ny blankettlagstiftning om livsmedel,
- Yttrande över förslaget om ersättning för djurens välbefinnande samt verkställighet av ersättningar för djurens välbefinnande och uppfödning av ursprungsraser,
- Hörande i lagtingets centergrupp
- Påtryckningar med hjälp av Mats Löfström och SLC för att få Växtskyddsmedelsregistret översatt till svenska,
- VD medverkade i NordRegios rapport om självförsörjandegraden i fem nordiska ögrupper,
- VD deltar i en arbetsgrupp om cirkulär hantering av näringsämnen,
- Styrelseordförande sitter i Utvecklings- & Hållbarhetsrådet,
- VD deltar i delmål 3 & 4 i bärkraft, styrelseordförande deltar i delmål 7,
- VD sitter som medlem i övervakningskommittén 2023–2027, styrelseordförande är ersättare,
- Arbete med Cap-strategiplanen har utförts under hela året med höranden, remissvar och överläggningar.

Foto: Sue Holmström

Mats Nylund delade på vårmötet ut Finlands Vita Ros Orden medalj av I: a klass med guld kors till Hannah Nordberg.

Vårmöte

Vårmötet hölls gemensamt med Ålands skogsvårdsförening på Hotell- & Restaurangskolan den 26 april med 26 personer närvarande. Styrelseordförande Birgitta Eriksson-Paulson hälsade alla välkomna och presenterade en tillbakablick på året som varit.

Speciellt nämndes de skenande kostnadsökningarna som drabbat våra odlare på grund av kriget i Ukraina och effekterna efter pandemin. Producentpriserna är fortsatt låga i jämförelse med kostnaderna på gården. Även de låga priserna på skogsråvara lyftes och kunde konstateras att priserna på cellulosa och sågad vara stigit medan primärproducenterna blir utan pris-höjningar.

SLC:s centralförbundsordförande Mats Nylund informerade om det försörjningsberedskapspaket som Finland arbetar fram för jordbrukets del.

SLC:s skogsombud Viktor Harvio berättade om krigets påverknings i skogssektorn.

Mats Nylund delade ut Finlands Vita Ros Orden medalj av I: a klass med guld kors till Hannah Nordberg.

Höstmöte

Höstmötet hölls på Ålands Hotell- & Restaurangskola fredagen den 2 december kl. 12.00 med 45 närvarande. Styrelseordförande Birgitta Eriksson-Paulson hälsade alla hjärtligt välkomna och presenterade en tillbakablick på det arbete som gjorts under året och den lönsamhetskris som nu finns på många gårdar på grund av de kraftigt ökade kostnaderna på insatsvaror. Ordförande lyfte även Vattenlagen som återigen är på remiss.

Mötet beslutade om omval av sittande styrelsemedlem Carina Eriksson och suppleant Fredrik Söderlund. Till ny suppleant i SLC:s fullmäktige valdes Jenny Sundqvist. Till revisor för verksamhetsåret 2023 valdes KPMG Oy Ab David Mattsson.

SLC:s verksamhetsledare Jonas Laxåback informerade om aktuella ärenden samt tog upp lönsamhetskrisen i jordbruket. Även EU:s hårdare grepp om skogsfrågor belystes.

Jordbruksbyråns chef Sölve Högman och programansvarig Leila Lindström presenterade Ålands del av Cap-strategiplanen med fokus på de gårdsbaserade åtagandena.

Jonas Laxåback delade ut Finlands Vita Ros Orden medalj av I: a klass med guld kors till Yvonne Mattsson.

Slutligen diskuterades förslaget på ny Vattenlag som är ute på remiss samt lagen om djurvälstånd som föreslås bli en blankettlag på Åland. Mötet efterlyste även lättare regelverk för försäljning av viltkött.

Höstmötet hölls i december på Ålands Hotell och Restaurangskola.

Jonas Laxåback delade ut Finlands Vita Ros Orden medalj av I: a klass med guld kors till Yvonne Mattsson. Birgitta Eriksson-Paulson överräckte blommorna..

Styrelsförande Birgitta Eriksson–Paulson förlänades SLC:s guldmärke på förbundskongressen som hölls på Åland i slutet av juni.

Medlems- och arealredovisning 2022

Lokalavdelning	Aktiva		Stödande		Ansluten areal		Växthusm ²
	gårdar	personer	gårdar	personer	åker ha	skog ha	
Föglö	18	30	4	7	466	860	
Hammarland	44	80	13	23	967	1 679	
Jomala	60	109	25	35	1 837	2 034	480
Kökar	2	4	1	1	121		
Lemland	17	31	6	9	319	682	
Lumparland	12	21	2	3	430	383	
Norra Åland	175	328	39	51	4 417	6 407	19 363
Sottunga	9	16	0	0	147	110	
Totalt	337	619	90	129	8 704	12 155	19 843

Sum lägenheter (st):	427
Sum aktiva lägenheter (st):	337
Sum stödande lägenheter (st):	90
Sum medlemmar	748
Sum aktiva medlemmar (st):	619
Sum stödande medlemmar (st):	129
Lägenheter skog (st):	295
Lägenheter enbart skog (st):	91
Sum åker (ha):	8 704
Sum arrende (ha):	4 530
Totalt åker (ha):	9 351
Sum skog (ha):	12 155
Sum växthus (m ²):	19 843
Sum bärbuskar (ha):	0,07

Främjande av
uthålligt skogsbruk.

www.pefc.fi

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.

Fredriksgatan 61 A 34
00100 Helsingfors
09 586 0460
fornamn.efternamn@slc.fi

slc.fi
www.facebook.com/SLC.fi
www.twitter.com/SLC_lantbruk
www.instagram.com/bondenbehovs